

AGATHA CHRISTIE

CİNAYETLER OTELİ

21.

Baş Müfettiş Davy: Cinayet mi? dedi. Hayır... Burada cinayet işleneceğini sanmıyorum. Benim kastettiğim...

Birdenbire durakladı. Dışarıdan bir gürültü aksetmişti. Bir silah sesiydi bu.

Sonra bir kadın acı acı bağırmaga başladı.

Fiatı : 5 Lira

BERTRAM OTELİNDEKİLER :

Jane Marple	:	İhtiyar bir kız. Cinayetlerin esrarını çözmekte ustaydı.
Selina Hazy	:	Yaşlı bir lady. Oteldekileri tanıdığını sanıyordu.
Derek Luscombe	:	Bekâr bir albay. Vasiliğin güç bir şey olduğundan emindi.
Mis Gorringe	:	Otelin müracaat memuru. Bertram'ın şerefine leke sürülmesini istemiyordu.
Mr. Mumfries	:	Otelin Müdürü. Daha ziyade bir diplomata benziyordu.
Henry	:	Otelin metr doteli. Yaşlı uşaklardan farksızdı o.
Bess Sedgwick	:	Sarışın bir kadın. Hayatı macera doluydu.
Elvira Blake	:	Bess Sedgwick'in kızı. Annesini iki yaşından beri görmemişti.
Ladislaus Malinowski	:	Genç bir otomobil yarışcısı. Kadınlar yüzünden adı kötüye çıkmıştı.
Piskopos Pennyfather	:	Dalgın bir adam. Tarihleri birbirine karıştırıyordu.
Michael Gorman	:	Otelin kapıcısı. Cesur bir İrlandalıydı.
Rose Shelson	:	Oda hizmetcisi. Pembe yanaklı, şirin bir kızdı.

OTELİN SIRRINI ÇÖZMEĞE ÇALIŞANLAR:

Fred Davy : Baş müfettiş. Aslında göründüğü kadar saf değildi.

Sir Ronald Graves : Scotland Yard Müdür Muavini. Soygunların sona ermesini istiyordu.

Camphell : Genç bir müfettiş. Piskoposun kaybolması hâdisesiyle meşgûldü.

Wadell : Bir komiser. Stanislaus Malinowski'nin sıkıştırılmasını istiyordu.

Baş Müfettiş Davy şu sualleri cevaplandırmak zorundaydı:

★ 19 Kasım gecesi olmuştu?
★ Malinowski'nin otelle ne ilgisi vardı?
★ Elvira neden kaç parası olduğunu öğrenmek istiyordu?
★ Bertram otelinde neler oluyordu?
★ Miss Marple odasının kapısından baktığı zaman kimi görmüştü?
★ Lady Sedgwick kapıcıyı nereden tanıyordu?
★ Humfries polislerden neden çekiniyordu?
★ Elvira kimden veya neden korkuyordu?
★ Neden Lady Selina herkesi tanıdıklarına benzetiyordu?
★ Piskopos Pennyfather neredeydi?

Maş Müfettiş Davy'nin elinde şu ip uçları vardı:

★ Ballygowlan adında bir yer...
★ İki yarış arabası...
★ Bir tren soygunu...
★ Bir tabanca...
★ Bir hakim...
★ Bir piskopos...
★ Bir kutu çikolata...
★ Bir Irlandalı...
★ İki İtalyan...

I

Bertram Oteli, Londra'da, Picadilly civarında, sakin ve gösterişsiz bir sokaktaydı. Yıllar önce yapılmıştı orası. Otel halâ 1840 da ilk açıldığı zamanki gibiydi. Kibar, iddiasız, sakin ve pahalı. Burada senelerden beri Piskoposlar, kardinaller,... taşrada oturan yaşlı, asil kadınlar,... ve pahalı, özel okullarından tatili geçirmek üzere evlerine dönmekte olan kızlar kalırdı.

— Londra'da bir kızın yalnız başına kalabileceği pek az otel var. Ama Bertram hakikaten çok emin bir yer.

Bertram Otelinin kapısında ilk bakışta bir mareşal sandığınız bir adam sizi hürmetle selâmlardı. İri yarı bir erkeğe yakışacak kadar geniş olan göğsünü süsleyen sırma kordonları ve madalya kurdelelerini hemen fark ederdiniz. Taksiden inerken sizi müşfik bir alâkayla karşılar, merdivenlerden dikkatle çıkararak, sessizce iki tarafa da açılan kapılardan içeri sokardı.

Hole adımınızı atar atmaz kendinizi çoktan ortadan kaybolmuş bir alemde bulurdunuz. Yani Kral VII. inci Edward devrinin İngilteresinde...

Tabiî artık otelde kalörifer vardı ama bu pek dikkati çekmezdi. Ortadaki büyük salonun iki şöminesi eskiden de olduğu gibi, daima yakılırdı. Bunların yanındaki pirinçten yapılmış olan büyük kömür kapları, sanki halâ Edward devrinin hizmetçileri tarafından parlatılıyormuş gibi ışıl ışıl ışıldardı. Kadife ve pelüş eşyalar salona zengin ve rahat bir hava verirdi.

Şimdi çay zamanı olduğu için büyük salon bir hayli kalabalıktı. Zira Bertram'da akşam üzeri çayları hakikaten şahane olurdu. Merasimi Henry idare ederdi. İri yarı, dikkati çeken bir adamdı Henry. Onda, çoktan ortadan kaybolmuş olan o eski, kusursuz uşakları hatırlatan nazik ve terbiyeli bir hâl vardı. Asıl işi, Henry'nin idaresi altında ince delikanlılar görüyorlardı. Armalı büyük gümüş tepsiler ve antika gümüş çaydanlıklar göz doldurmaktaydı. Çay takımları hakiki Rochingham veya Davenport değilse bile onlardan farksızdı. Çayın kendisine de diyecek yoktu doğrusu. Hint, Seylan, Darjeeling veya Lepsang'dı bu. Yenecek şeylere gelince... Canınızın çektiğini ısmarlayabiliyordunuz ve... bunu hemen temin ediveriyorlardı.

Kasımın 17 siydi bu gün. Leicestershire'dan gelmiş olan Lady Selina Hazy, yaşlı kadınlara has bir iştahla yağlı çörek yiyordu. Altmış beşindeydi Lady Selina. Bu zevkli işe dalmış olmakla beraber, iç kapıların her açılışında da çabucak başını kaldırıp bakıyordu.

Bu yüzden Albay Derek Luscombe'in içeri girdiğini de ilk o gördü. Gülümseyerek, adama başıyla selâm verdi. Luscombe, daha ilk bakışta asker olduğu anlaşılan dimdik, yaşlıca bir adamdı. Boynuna dürbününü asmıştı. Ağır ağır ihtiyar kadının yanına geldi.

— Merhaba Selina. Londra'ya ne yapmağa geldin

böyle? Kadının yanına oturdu.

Lady Selina, «Dişçimi görmeğe,» diye cevap verdi. «Gelmişken doktora da gideyim, dedim. Artrözüm arttı.»

Adam, sordu. «Doktor bir şey yapabildi mi bari?»

Lady Selina, istemiye istemiye mırıldandı. «Yaptı sanırım. Entresan bir adam o. En beklemediğim anda üzerime atılarak başımı sağa sola döndürüverdi.» Yaşlı kadın usulca kafasını oynattı. «Senelerden beri ilk defa sağ omuzumun üzerinden arkama bakabiliyorum.»

Bunu ispata çalışırken, birdenbire hayretle bağırdı. «A, a. Bu ihtiyar Jane Marple olmalı. Ben onun seneler evvel öldüğünü sanıyordum. Yüz yaşında var galiba.»

Albay Luscombe, böylece tekrar dirilmiş olan Jane Marple'a bir göz attı ama bu mesele kendisini pek alâkalandırmamıştı. Zira insan Bertram Otelinde seneler önce öldüğü sanılan ihtiyar kadınlarla sık sık karşılaşırdı.

Lady Selina devam etti. «Sen her halde yarışlara gittin, Derek.»

— Sorma. Çok kaybettim. Seçtiğim at sonuncu geldi. Luscombe ayağa kalktı. «Gidip oda işini halledeyim.»

Salondan ilerleyerek resepsiyona doğru gitti. Geçerken masalara yerleşmiş olan müşterilere bakıyordu. **Kimdi** bütün bu adamlar? İki piskopos... Chislehamton rahibi. Köşede de getrli biri vardı. Bir piskopos daha yani. Luscombe, «İhtiyar Selina burada nasıl kalabiliyor?» diye düşündü. Kadının senelik geliri o kadar az ki.

Resepsiyonda Miss Gorringe kendisini nezaketle karşıladı. Kadın müşterilerin hepsini de tanır ve krallar gibi, kimseyi kolay kolay unutmazdı. Kılıksızdı fakat insanda hürmet uyandırırdı. Sarımsı saçları gayet kıvırcıktı. Daima siyah ipek elbiseler giyer, iri göğsünün üstüne de minyatürlü bir iğne iliştirirdi.

Miss Gorringe, gülümsedi. «Size on dört numaralı odayı vereceğiz. Zannedersem geçen sefer de on dört numara-

lı odada kalmış ve bundan memnun olmuştunuz, Albay Luscombe.

— Bütün bunları aklınızda nasıl tutabiliyorsunuz, Miss Gorringe. Doğrusu buna şaşıyorum.

— Eski dostlarımızı rahat ettirmek isteriz.

— Buraya gelince kendimi maziye dönmüş sanıyorum. Otelde hiç bir şey değişmemiş gibi.

Yandaki kapının açıldığını görerek, durakladı. Mr. Humfries, bürosundan çıkarak, nezaketle Albayı selâmladı. Mr. Humfries elli yaşlarında, son derecede kibar bir adamdı. Bir diplomat hali vardı onda. İstenildiği zaman maçlardan, dış siyasetten bahseder ,Kral ailesine ait hikâyeler anlatır, Amerikalılara İngilterede ne kadar az kalırlarsa kalsınlar görmeleri lâzım gelen yerler hakkında fikir verirdi. Üstelik de bu yakın alâkası karşısındakinin gururunu da okşardı. Humfries, Bertram Otelinin müdürümüydü, yoksa sahibi mi? Luscombe bunu bilmiyordu ama adamın Bertram'ın sahibi olduğunu sanıyordu. İki adam kısaca yarışlardan bahsettiler. Aklı biraz evvelki meseleye takılmış olan Albay Luscombe, dayanamıyarak, açıkça, «Söyleyin, Humfries,» dedi. «Bütün bu ihtiyarlar burada nasıl kalabiliyorlar.»

Mr. Humfries'in yüzünde muzipçe bir ifade belirdi. «Bunun cevabı basit. Aslında Bertram onlar için çok pahalı bir otel. Fakat...»

— Fakat onlardan az para alıyorsunuz. Öyle mi?

— Eh, hemen hemen. Tabiî onlar kendilerine hususî surette ucuzluk yapıldığının farkında bile değiller Veya bunun farkına varsalar bile bunu eski müşterimiz olduğu için yaptığımızı sanıyorlar.

— Fakat... ya siz? Siz zarara girmiyormusunuz? Bütün bunların sizin için ne faydası var?

— Bu daha ziyade bir atmosfer meselesi... Bu memlekete gelen yabancılar bilhassa Amerikalılar... zira asıl

paralı onlar... Ne diyordum? Yabancılar memleketlerine dönünce, 'Londra'da harikulâde bir yer var,' demekten hoşlanıyorlar. 'Bertram adında bir otel. İnsan oraya girer girmez yüz sene evveline döndüğünü sanıyor. Tam manâsıyla eski İngiltere havası var orada. Ya müşteriler? Harikulâde! İhtiyar Düşesler, generaller, piskoposlar. Otel üstelik sıcak, yemekler de fevkalâde.'

Luscombe, düşünceli düşünceli mırıldandı «Bütün bu insanlar,... ihtiyar asılzadeler, eski ailelerin fakirleşmiş torunları,... bütün bunlar otelin atmosferine tesir ediyor demek?»

Mr. Humfries, başını salladı. «Evet... Doğrusu bunu başka birinin düşünmemiş olmasına şaşıyorum. Tabiî ben Bertram'ı hemen hemen bu halde buldum. Sadece otelin restore edilmesi lâzımdı. Bir hayli pahalıya mal oldu bu. Otelin Edward devrini hatırlatan bir havası, buna karşılık, hepimizin artık gayet tabiî karşıladığı modern tesisleri olması lâzımdı.»

Luscombe, «Bu iş bir hayli güç olmalı!» diye cevap verdi. «Ama alâka çekici.»

Albay Luscombe, dönerek asansöre doğru gitti. İlerlerken, Lady Selina Hazy'nin arkadaşı Jane bilmem ne ile oturduğunu farketti.

Lady Selina, «Sen halâ o şirin St. Mary Mead'de mi oturuyorsun?» diyordu. «Ne kadar hoş ve sakin bir köydür orası. Her şey yine eskisi gibi her halde.»

— Şey, pek de değil. Miss Marple, yeni yapılan Kooperatif evlerini Belediye binasına ilâve edilen bölüğü ana yoldaki dükkânların vitrinlerini düşünüyordu. İçini çekti. «Galiba insanın değişikliklere tahammül etmesi lâzım.»

Lady Selina, dalgın dalgın mırıldandı. «İlerleme... Tabiî bazen ben yapılan şeylerin 'ilerleyişle' bir alâkası olmadığını da düşünüyorum...» Sözünü yarıda keserek önlerinden geçen yaşlıca, yakışıklı bir rahibe baktı. «Medmen-

haw piskoposu. Ne kadar harikulâde bir insan...»

Lady Selina konuşmasına devam etti. Arada sırada susup, tanıdıklarını ve ahbablarına selâm veriyordu. Çok zaman yanıldığı, selâmladıklarının zannettiği kimseler olmadığı da anlaşılıyordu.

Lady Selina, «Londra'ya her gelişinde burada mı kalıyorsun, Jane?» diye sordu. «Ne garip değil mi? Seni daha önce burada hiç görmedim.»

— Yok, yok. Burada kalmıyorum. Bertram'a param yetişmez. Zaten son zamanlarda Londra'ya fazla geldiğim yok... Bu sefer buraya indim. Zira yeğenimin karısı Joan Wesnt benim hoşca vakit geçirmemi istiyordu. Anlayacağın bu bir hediye.»

Aslında Joan kocasına, «Zavallı Jane teyze için bir şeyler yapmalıyız,» demişti. Acaba Bournamouth'da bir iki hafta kalmak ister mi?

Raymond West, «Bu fikrini beğendim,» diye cevap vermişti. Genç adam ihtiyar teyzesini çok sever, onu memnun etmek için elinden geleni yapardı. «Jane teyze, Antiller de geçirdiği tatilden pek memnun kalmış. Ama ne yazıkki orada bir cinayet meselesine karışmış. Onun yaşında böyle şeyler hiç de hoş değil.»

Fakat Miss Marple'a Bournemouth'da bir iki hafta geçirmesini teklif edince, yaşlı kadın bir an tereddütle duraklamış sonra da mırıldanmıştı. «Çok, çok iyisin, yavrum. Ama ben...» Tekrar tereddüt etmişti. «Ben aslında Londra'da Bertram Otelinde kalmak isterdim.»

— Bertran otelinde mi?

Miss Marple, çabucak konuşmağa başlamıştı. «Vaktiyle otelde bir defa kalmıştım. On dört yaşındaydım o zaman. Amcam ve yengemle. Amcam Ely Piskoposuydu... O oteli hiç bir zaman unutmadım. Eğer orada kalabilirsem...» Bir an durmuştu. «Bir hafta bana yeter de artar bile.»

Joan başını sallamıştı. «İstiyorsan oraya gidebilirsin tabiî.» Sonra da şefkatle ilâve etmişti. «Her halde oteli çok değişmiş bulacaksın. Sakın hayâl kırıklığına uğrama.»

★

Fakat Bertram oteli hiç değişmemişti. Yine eskisi gibiydi. Miss Marple'a sorarsanız inanılacak şey değildi bu. Hattâ ihtiyar kadının bu meseleyi zaman zaman düşündüğü de oluyordu.

Evet, Bertram inanılmayacak kadar harikulâde bir yerdi. Miss Marple, son derecede mantıklı ve makûl bir insandı. Otele gelmeği de, sırf eski hatıralarını tazelemek, renklendirmek için istediğini de gayet iyi biliyordu. Bu sayede Jane Marple adlı o pembe beyaz, heyecanlı kız tekrar canlanmıştı... Bir çok bakımlardan o kadar da gülünç bir kızdı ki o... Hiçde dengi olmayan o genç adamın ismi neydi?.. Ah... Delikanlının adını bile hatırlıyamıyordu artık. Annesi çok akıllılık etmiş ve bu arkadaşlığa başında mani olmuştu. Jane Marple, tam bir hafta her gece hüngür hüngür ağlamıştı. Genç adamla seneler sonra tekrar karşılaşmıştı. Hakikaten pek korkunç bir mahlûktu o. Evet, annesi akıllılık etmişti.

Fakat şimdi vaziyet çok başkaydı... Zavallı gençler... Bazılarının anneleri vardı. Ama bu anneler kızlarının gülünç maceralara girişmelerine... meşru olmayan çocuklar doğurmalarına,... çok genç yaşta uygunsuz kimselerle evlenmelerine mani olamıyorlardı. Çok acıydı bu.

Selina Hazy'nin sözleri daldığı düşüncelerden uyanmasına sebep oldu. «A, o... Bu... evet, evet,... şuradaki kadın Lady Bess Sedgwich! Doğrusu onun Bertram gibi bir yere geleceğini hiç sanmazdım.»

Bess Sedgwich'in adını İngilterede duymamış olan yok gibiydi. Gazeteler tam otuz seneden beri Bess Sedgwich'in

yaptığı fevkalâde şeyleri ve karıştığı rezaletleri yazmaktaydılar. Kadın, harp sırasında uzun zaman Fransız mukavemet teşkilâtında çalışmıştı. Onun altı Alman vurduğu da söyleniyordu. Yıllar önce bir uçakla tek başına Atlantiği aşmış,... yarış arabaları kullanmış,... bir keresinde iki çocuğu yanan bir evden kurtarmış,... bir kaç defa evlenip boşanmıştı. Kendisinin Avrupanın ikinci en şık kadını olduğundan bahsediliyordu.

İşte bu yüzden Miss Marple kadını büyük bir dikkat ve alâkayla açık açık süzdü.

Bertram otelinden çok şey beklemişti ama burada Bess Sedgwich'le karşılaşacağı aklına bile gelmemişti. Bir çok şeyle alâkalanan Lady Sedgwich'e lüks bir gece kulübünde veya kamyon şoförlerinin yemek yediği bir aşçı dükkânında rastlamak kabildi. Fakat nedense kadın bu son derecede ağır başlı kimselerin kaldığı eski otele hiç yakışmıyordu.

Buna rağmen Lady Sedgwich, Bertram Otele gelmişti işte. Zevkle çay içip, kahvaltı ediyordu. Miss Marple oturduğu yerden kadının önündeki koskocaman tepsiyi görebilmekteydi. Tabiî her şeye, kelimelerle anlatılmayacak kadar nazik olan Henry nezaret etmekteydi.

Miss Marple, merakla bakarken, Bess Sedgwich ayağa kalktı. Her zamanki gibi bütün gözler kendisine dikilmişti. Doğrusu o da hakikaten ısrarla bakılacak bir insandı. Güzelden ziyade alımlı bir kadındı Lady Sedgwich. Uçuk plâtin rengi ipek gibi saçları omuzlarına kadar iniyordu. Kafasının ve yüzünün kemik teşekkülâtı harikulâdeydi. Elbisesi o kadar basittiki Bertram'daki taşralı ihtiyarcıklar bile buna bir hayli para verilmiş olduğunu anladılar.

Bess Sedgwich, asansöre doğru giderken, Selina Hazy'e başıyla selâm verdi. «Merhaba, Lady Selina. Sizinle çoktanberi görüşmedik.»

— Burada ne işin var, Bess?

Bess Sedgwich, müstehzi bir tavırla etrafına bakındı. «Biri bana burasını bir tecrübe etmemi söylemişti. Çok haklıymış. Demin içtiğim çay çok nefisti.»

Gülümseyerek, asansöre doğru ilerledi.

★

Lady Selina, mırıldandı. «Enteresan bir kız,» O da Miss Marple gibi altmışından küçük kadınlardan 'kız' diye bahsederdi. «Bess'i ta çocukluğundan beri tanırım. Kimse kendisine söz geçiremezdi. On altı yaşındayken İrlandalı bir seyisle kaçtı. Neyse tam zamanında yetişip geri getirdiler. Hoş belki de tam zamanında yetişemediler... Her ne hâl ise kızı hemen ihtiyar Ceniston'la evlendirdiler. Adam Bess'den tam otuz yaş büyüktü. Son derecede çapkın, kart bir bekârdı o. Bess için çıldırıyordu adeta. Bu evlilik uzun sürmedi tabiî. Bess, Johnnie Sedgwich'le kaçtı. Johnnie manialı yarışta attan düşüp boynunu kırmasaydı, belki bu evlilik uzun sürerdi... Bess, Johnnie'nin ölümünden sonra Ridgway Becker'le evlendi. Hani şu yatı olan Amerikalıyla. Adam kızı üç sene evvel boşadı. Duyduğuma göre Bess şimdi otomobil yarışlarına meraklı bir gençle geziyormuş. Delikanlı Polonyalı mıymış ne. Artık bilmiyorum onunla da evlenmiş mi? Bess Amerikalıdan boşandıktan sonra tekrar Sedgwich adını kullanmağa başladı. Çok acaip insanlarla geziyor.»

Miss Marple, «Acaba,» dedi. «Mesut mu?»

O zamana kadar böyle bir şey düşünmemiş olduğu anlaşılan Lady Selina şaşaladı. Tereddütle, «Her halde bir hayli parası var» diye mırıldandı. «Nafaka filân alıyor olmalı. Sanra ekseri peşinde bir... daha doğrusu bir sürü...

adam oluyor. Buna rağmen...» durdu.

Miss Marple, başını salladı. «Evet. Ben de sanmıyorum.»

Eski kafalı bir ihtiyar kadının bu sözlerine bazıları gülebilirdi ama Lâdy Selina bunlardan değildi. Miss Marple, devam etti. «Bence erkekler, onun için ihtiyaçtan ziyade bir macera. Öyle değil mi?»

Miss Marple, bir taraftan da, «Bir kadın bir erkekle buluşmak için Bertram oteline gelirmiydi?» diye düşünüyordu. «Bertram öyle bir yer değil. Hoş, Bess Sedgwch gibi biri de Bertram'ı bu yüzden seçmiş olabilir.»

Yaşlı kadın içini çekerek, köşedeki çalar saate baktı ve ağır ağır ayağa kalktı. Yavaş yavaş asansöre doğru giderken Lady Selina da, gazete okumakta olan asker tavırlı yaşlıca bir adamın üzerine atıldı.

— Sizi tekrar gördüğüme o kadar sevindim ki! Şey... siz General Arlington'sunuz değil mi?

Fakat yaşlı adam büyük bir nezaketle General Arlington olmadığını söyledi. Lady Selina özür diledi. Ama öyle fazla utanıp sıkılmış gibi de bir hali yoktu. Bertram'da ışıklar gayet hoşa gidecek bir şekilde loş olduğu için bir çok müşteri aynı hatayı yapıyordu. Lâkin buna kimsenin kızdığı yoktu. Bilâkis başka birine benzetilmeleri bayağı hoşlarına gidiyordu.

Asansörün aşağıya inmesini bekleyen Miss Marple, kendi kendisine güldü. Selina böyleydi işte. Daima herkesi tanıdığını sanırdı.

Asansörün kapıları açıldı. Miss Marple, biraz evvel yukarı çıkmış olan Bess Sedgwich'in tekrar aşağıya inmiş olduğunu görerek, şaşaladı. Kadın dışarı çıktı. Sonra da donmuş gibi kala kaldı. Miss Marple'ın başının üzerinden ileriye doğru öyle ısrarla bakıyorduki, yaşlı kadın da ister istemez döndü.

Kapıcı, diğer uçtaki camlı kapıları iterek açmış ve sa-

lona iki kişi girmişti. Bunlardan biri başında kendisine hiç yakışmayan çiçekli bir şapka olan, orta yaşlı, endişeli halli bir kadındı. Diğeri ise on yedi - on sekiz yaşlarında, sapsarı saçlı uzun boylu, sade fakat zarif elbiseler giymiş bir kız.

Bess Sedgwich, birdenbire dönerek tekrar asansöre girdi. Miss Marple da peşinden ilerlerken, ona bakarak özür diledi.

— Afedersiniz. Az kalsın size çarpıyordum. Tatlı, dost ifadeli, yumuşak bir sesi vardı. «Tam dışarı çıkarken yukarda bir şey unuttuğunu hatırladım.»

Asansörcü, «İkinci kat?» dedi. Miss Farple, Lady Sedgwich'e gülümseyerek, başını salladı. Sonra da asansörden inerek ağır ağır odasına doğru gitti. On sekiz numaralı odada kalıyordu o.

Miss Marple, Lady Sedgwich'in sözlerinin doğru olmadığını da biliyordu. Lady Sedgwich, daha biraz evvel odasına çıkmıştı. Bir şeyi unuttuğunu hatırladığı zaman da yine odasında olması lâzımdı. (Tabiî bu sözler de yalan olabilirdi.) Kadın sonra unuttuğu neyse onu almak için aşağıya inmişti. Veya belki de salonda biriyle buluşacaktı. Öyleyse bile, asansör kapıları açılır açılmaz gördüğü şey onu hem şaşırtmış, hem de sinirlendirmişti. Derek Luscombe'de yanlarına koştu.

— Hoş geldiniz, Mrs. Carpenter. Nasılsınız? Nazik bir tavırla kadının elini sıktıktan sonra kıza döndü. «Elvira... sevgilim yavrum.» Genç kızın ellerini şefkatle avucuna hapsetti. «Gel, şöyle oturalım.» Kızla orta yaşlı kadını götürüp koltuklara oturttu. «Sizleri gördüğüme o kadar memnunumki...»

Bir hayli sıkılmış olduğu, kendini zorlayarak konuştuğu o kadar belliydi ki. Kadınla genç kız da ona pek yardım etmiyorlardı. Elvira tatlı tatlı gülüyor, Mrs. Carpen-

ter ise eldivenlerini düzeltiyordu. Sonra hafif bir kahkaha attı.

— Yolculuğunuz iyi geçti mi?

Elvira, «Evet,» diye cevap verdi. «Teşekkür ederim.»

Mrs. Carpenter, atıldı. «Uçağımız beş dakika erken geldi.»

— Öyle mi? Güzel... Çok güzel... Albay Luscombe, kendini toplamağa çalışıyordu. «Burayı beğeneceğinizi umarım. Fakat korkarım Bertham eski tip bir otel. Müşterilerin çoğu gayet ihtiyar. Öyle danslar, eğlenceler de tertip edilmiyor.»

Elvira etrafına bakınarak başını salladı. «Her halde.» Bertham'da dans edilemiyeceği daha ilk bakışta anlaşılıyordu.

Albay Luscombe, Mrs. Cerpenter'a döndü. «Belki odalarınızı görmek istersiniz. Miss Gorringe size yirmi sekizle yirmi dokuz numaralı odaları ayırdığını söyledi. Arada da banyo varmış.»

Mrs. Carpenter, mırıldandı. «Ben gidip, bavulları açayım. Elvira, belki Albay Luscombe'la biraz dedikodu yapmak istersin...»

Albay Luscombe, «Düşünceli bir kadın,» diye düşündü. «Konuşmamız için bizi yalnız bırakıyor. Fakat Elvira'yla ne hakkında dedikodu yapacağım? Kız, çok terbiyeli. Ama ben gençlerle ahbablık etmeğe alışık değilim.»

Hafifçe öksürerek, boğazını temizledi. «İtalya nasıldı?»

— Çok güzeldi efendim.

— Ya gittiğin okul? Hani şu Kontes'in okulu? Kadının adı neydi?... Orada çok sıkılmadın ya?

— Kontes çok sertti. Ama ben böyle şeylere aldırmam.

Derek Luscombe kıza baktı. Galiba bu cevap iki mânaya da geliyordu.

Hafifçe kekeleyerek, «Korkarım,» dedi. «Birbirimizi iyi tanımıyoruz. Halbuki ahbab olmamız lâzım. Ben senin yalnız vaftiz baban değil aynı zamanda da vasinim... Benim gibi yaşlı bir adam için güç bir iş bu. Yani, benim gibi yaşlı bir adamın bir genç kızın neler istediğini... daha doğrusu onun nelere ihtiyacı olduğunu bilmesi imkânsız... Kuzinlerim Melford'lara gelince... Onlarla oturmak hoşuna gidecek mi?»

— Ah, evet. Öyle sanıyorum. Nanoy'i seviyorum. Mildred yenge ise çok iyi bir kadın.

— Pekâlâ... o halde mesele yok.

— Evet. Şimdilik yok.

Luscombe, bu sözlere ne cevap vereceğini düşünürken, Elvira konuşmağa başladı. Sözleri kısa, mânaları da açıktı. «Param var mı benim?»

Luscombe, bu sözlere ne cevap vereceğini düşünürken, Sonra da, «Evet...» diye başını salladı. «Bir hayli paran var. Daha doğrusu yirmi bir yaşına bastığın zaman paran olacak. Şimdi ki halde paranı varislerin idare ediyor.»

— Vasim sizsiniz değil mi?

— Vasilerinden biriyim ben... Senin üç vasin var, Elvira.

— Ben ölürsem ne olur?

— «Haydi, haydi, Elvira. Ölecek değilsin. Neler saçmalıyorsun böyle.»

— Ölmek istemem doğrusu. Ama böyle şeyler belli olmuyor. Öyle değil mi? Daha geçen hafta bir yolcu uçağı düştü ve içindekilerin hepsi de öldü. Ben sadece öldüğüm takdirde paramın kime kalacağını merak etmiştim.

Albay Hiddetle, «Bu hususta hiç bir fikrim yok,» diye homurdandı. «Neden soruyorsun?»

Elvira düşünceli düşünceli ona baktı. «Alâka çekici bir şey bu... Yani... birinin beni öldürmesine değer mi?»

— Rica ederim, Elvira! Pek saçma bir konuşma bu..

Böyle şeylerin üzerinde neden durduğunu anlıyamıyorum.

— Bilmem... Aklıma geliverdi işte. Evli olsaydım param kime kalırdı?

— Her halde kocan alırdı. Ama bu da babanın servetini sana bırakırken ileri sürdüğü şartlara bağlı... Fakat sen evli değilsin. Onun için böyle şeyler düşünmekten vaz geç.

Elvira, sesini çıkarmadı. Derin düşüncelere dalmış gibiydi. Nihayet daldığı hayâllerden uyanarak, «Annemi hiç görüyor musunuz?» diye sordu.

— Bazen. Ama pek sık değil. O şimdi seyahatte sanırım.

— O beni görmeği hiç istemiyor mu?

Genç kız, güzel gözlerini Albaya dikmişti. Luscombe, ne söyleyeceğini bilmiyordu. Böyle basit bir sual soran kıza ne denirdi? Bu sualin cevabı o kadar karışıktı ki. Üzüntüyle içini çekti. «Bilmiyorum. Ama zannetmem ki... yani... bunu izah etmek çok güç. Şey... Annen... herkesden farklıdır.»

Elvira, hemen başını salladı. «Biliyorum. Gazetelerde sık sık resmini görüyorum. Hakkında yazılanları okuyorum. O fevkalâde bir kadın değil mi? Harikulâde bir insan?»

— Evet, hakikaten favkalâde bir kadın. Luscombe durdu, sonra devam etti. «Fakat insanın annesinin fevkalâde bir kadın olması daima pek hoş bir şey değildir.»

★

Artık sessiz sedasız oturuyor ve dış dünyaya açılan kapıya doğru bakıyorlardı.

Birdenbire bu kapılar Bertram otelinde görülmeyen bir huşunet ve sertlikle itildi ve genç bir adam hızla resepsiyona doğru gitti. Arkasında siyah deri bir ceket vardı.

Öyle canlı, öyle enerjikti ki, bu yüzden bir an Bertram oteli insana sanki bir müzeymiş gibi geldi.

Genç adam Miss Gorringe'e doğru eğilerek, «Lady Sedgwich burada mı kalıyor?» diye sordu.

Albay Luscombe, fena halde irkildi. «Bess Sedgwich hakikaten buradaysa yandık,» diye düşünüyordu. Usulca Elvira'ya bir göz attı. Fakat hayran hayran delikanlıya bakmakta olan kızın yüzünün ifadesi değişmedi. Sanki Elvira bu suali duymamıştı bile.

Miss Gorringe, eskisi gibi tatlı tatlı gülümsemiyordu artık. Gözlerinde buz gibi bir ifadeyle genç adama bakıyordu. «Evet. Bir arzunuz mu var?»

— Evet. Kendisine bir pusula bırakmak istiyorum. Deri ceketinin cebinden bir zarf çıkardı. «Evvelâ kendisinin bu otelde kalıp kalmadığını anlamak istedim de.»

Elvira'yla Luscombe de dahil olmak üzere etrafta oturanları lâkayıt bir tavırla süzerken sesinde hifaf bir hayret belirmişti galiba. Tekrar kontuara döndü. Miss Gorringe'in dikkatini çekmek istermiş gibi sesini yükselterek, «Bu otelin telefon numarası neydi?» diye sordu. «Regent 7842 miydi?»

Miss Gorrige, «Hayır,» dedi. «Mayfair 515.»

Genç adam başını salladı. Sonra dönerek, hızla kapıya gitti. İçeri girerken yaptığı gibi kanatları olanca şiddetiyle iterek dışarı fırladı.

Galiba herkes derin bir nefes aldı. Yarıda kalan konuşmalarına nereden başlıyacağını da kestiremedi.

Elvira, gülüyordu. «Onu tanıdınız değil mi?» Sesinde adeta hışım vardı. «Ladislaus Malinowski o.»

— A... Şu genç... Albay Luscombe bu adı bir kaç defa duymuştu. «Yarışçı değil mi o? Otomobil yarışlarına giriyor?»

— Evet. İki sene arka arkaya Dünya şampiyonu oldu. Geçen sene feci bir kaza geçirdi. Kemikleri kırıldı. Fa-

kat zannedersem artık tekrar araba kullanmağa başladı. Dinlemek için başını kaldırdı. «Tamam. Bu bindiği de bir yarış arabası.»

Hakikaten dışardaki sokaktan akseden motör homurtusu Bertram otelinin salonuna kadar sızmıştı. Albay Luscombe, Elvira'nın Ladislaus Malinowski'ye hayran olduğunu anlamıştı. «Neyse,» diye düşünüyordu. «Kız hiç olmazsa antika şarkıcıları veya o uzun saçlı Beatle'ları beğenmiyor... Üstelik Malinowski'ye daldığı için delikanlının Miss Gorringe'e ne söylediğini de duymadı. Eğer Bess Sedgwich burada kalıyorsa.»

★

Kapılar tekrar açıldı. Elvira de, Albay Luscombe de merakla döndüler ama Bertram oteli eski halini almıştı artık. İçeriye beyaz saçlı, yaşlı bir rahip girdi. Adam bir an duraklıyarak hafif bir hayretle etrafına bakındı. Sanki nerede olduğunu,... oraya nasıl geldiğini anlıyamamıştı. Bu kabil şaşkınlıklara alışıktı, Piskopos Pennyfather. Böyle şeyler başına da çok gelirdi. Bilhassa trenlerde. Nereden geldiğini, nereye ve ne sebeble gittiğini bir türlü hatırlayamazdı. Hattâ bir keresinde Katedral'de böyle bir şey olmuş, zavallı Piskopos Pennyfather, «Vaızı bitirdim mi? Yoksa hiç başlamadım mı?» diye düşünüp durmuştu.

Yaşıl adamın birdenbire gözleri parladı. Nerede olduğunu anlamıştı. Bertram otelindeydi tabiî. Geceyi orada geçirecek, ertesi günü de... nereye gidecekti? Chadminster'e mi? Hayır, hayır. Oraya Chedminster'den gelmişti zaten. O bir yere gidecekti ama... nereye? Tamam, tamam. Lozan'daki konferansa katılacaktı. Gülümseyerek Kontuara yaklaştı. Miss Gorringe onu büyük bir sevinç ve hürmetle karşıladı.

— Hoş geldiniz, efendim. Sizi gördüğüme o kadar

memnun oldum ki. Mektubunuzu aldık. Geçen sefer de o odada kalmıştınız.»

— Teşekkür ederim, teşekkür ederim, O odaya.. bakayım... evet... dört gün için istiyorum. Aslında Lozan'a gidiyorum ve buradan bir gün için ayrılmış olacağım. Fakat odayı başkasına vermeyin. Eşyalarımı odada bırakacak, İsviçreye sadece küçük bir bavulla gideceğim... Odayı bana dört gün için verebilirsiniz değil mi?»

Miss Gorronge, yaşlı adamın endişelerini giderdi. Piskopos Pennyfather rahat bir nefes aldı. Bir iki dakika sonra kendisini eşyalarıyla birlikte on dokuz numaralı odaya çıkarıyorlardı.

★

Yirmi sekiz numaralı odada Mrs. Carpenter bavulundan o gece lâzım olacak şeyleri çıkarmaktaydı. Elvira'nın içeri girdiğini duyarak, başını kaldırdı. «A, geldin mi, yavrum. Regent 7842'yi bulurmusunuz?»

Elvira, o ifadesiz sesiyle, terbiyeli terbiyeli cevap verdi. «Hayır, teşekkür ederim. Bavullarımdan fazla eşya çıkaracak değilim. Gidip banyo yapayım.»

Elvira, aradaki banyoya girerek, kapıyı kapadı. Muslukları sonuna kadar açtı. Sonra kendi odasına giderek, yatağına, üzerinde telefon duran komotun yakınına oturdu. Bir iki dakika, «Belki biri gelir,» diye etrafı dikkatle dinledikten sonra uzanıp, ahizeyi kaldırdı.

— Alo? Yirmi dokuz numaralı odadan telefon ediyorum? Bavullarını boşaltmana yardım etmemi ister misin?»

★

2

Miss Marple, ertesi sabah erkenden uyandı. Her zaman erken kalkardı zaten. Doğrusu yatağı pek yumuşaktı. Kendisine verilen odayı da pek beğeniyordu Miss Marple.

Kendi kendine, «Yeni bir gün» diye mırıldandı. Bu düşünce kendisine yine her zamanki gibi büyük bir zevk vermişti. Yeni bir gün... Kimbilir bu gün de neler getirecekti.

Düşünceler kafasından ağır ağır geçiyorlardı.

Selina Hazy... Eski tip yağlı çörekler... Yağ bakımından bir hayli ziyanlıydı bunlar ama... pek de nefisler-di...

Miss Marple, her şeyi eski halinde bulacağını bir an için bile düşünmemişti. Zira zamanın geçmesine mani olmak, saatleri durdurmak imkânsızdı... Fakat Bertram otelinin sahipleri bunu yapabilmişlerdi. Her halde bir hay-

li pahalıya mal olmuştu bu...

Yaşlı kadın, «Otel çok kâr getiriyor galiba...» dedi. «Ben burada kalalı elli,... hayır ... hemen hemen altmış sene oldu... Şimdi bu otel bana hakikiymiş gibi gelmiyor. Zira modern hayata alıştım. 1966 senesinde olduğumuzu da biliyorum. Evet, Bertram oteli çok enteresan... Alâka çekici bir mesele bu. Atmosfer... Bana sanki burada **'hiç de hoş olmayan'** bir şey varmış gibi geldi... Bütün o ihtiyarlar. Elli sene evvel burada kaldığım zaman gördüklerime benziyorlar. O zamanlar bu tip yaşlılar normaldı. Ama şimdi değil. Artık bu günün ihtiyarları dünkülere benzemiyor. Şimdiki yaşlıların yüzlerinde başa çıkamıyacak kadar yorgun oldukları ailevi meselelerin sebeb olduğu bıkkın bir ifade var. Veya çalışkan ve becerikli intibaını uyandırmak için sağa sola koşuyor, komitelerde vazife alıyorlar. Bazıları saçlarını maviye boyuyor. Bir kısmının elleri bulaşık sabunundan çatlıyor... İşte bu yüzden bu oteldeki ihtiyarlar insana hakikiymiş gibi gelmiyor. Fakat işin tuhafı onların hepsi de hakiki. Meselâ Selina Hazy... O hakiki işte.»

Miss Marple, küçük saatine baktı. Kahvaltı vakti gelmişti.

Otelin talimatını inceledi. Yemekleri telefonla ısmarlıyabilirdiniz. Veya üzerinde 'Oda hizmetçisi' yazılı zile basardınız.

Miss Marple zile uzandı.

Bir kaç saniye sonra kapı usulca vuruldu ve eşikte yaşlı kadının pek hoşuna giden bir oda hizmetçisi belirdi. Hakiki bir oda hizmetçisiydi bu. O yüzden de hakikiymiş gibi durmuyordu. Sırtına mavi çizgili bir elbise giymiş ve başına da... bir bone takmıştı. Tertemiz, kolalı bir kep. Köylü kızlarınkine benzeyen, pembe yanaklı hizmetçi tatlı da gülüyordu. (Bu kızları **nereden buluyorlardı** acaba?)

Beş dakika sonra Miss Marple'ın kahvaltısı geldi. Bü-

yük tepsiye kocaman yuvarlak bir çaydanlık, gümüş su ibriği ve içi kaymak gibi sütle dolu bir sütlük konulmuştu. Kızarmış ekmeğin üzerine konulmuş olan yumurtanın görünüşü insanın içini açıyordu. Büyük yağ parçasının üzerine kabartma bir çiçek yapılmıştı. Gümüş kâselerde marmelât, bal ve çilek reçeli vardı. Taze ekmek mis gibi kokuyordu.

Miss Marple, «Hepsi de pek hoş,» dedi.

Oda hizmetçisi gülümsedi. «Beğendiğinizi memnun oldum, Madam. Aşçımız kahvaltılara bilhassa dikkat eder.»

Mis Marple, kızı dikkatle süzdü. «Çoktanberi mi buradasın?»

— Buraya geleli üç sene oldu, Madam.

— Ondan önce nerede çalışıyordun?

— Eastborne'da bir oteldeydim. Orası pek yeni ve pek modern bir yerdi. Fakat ben burası gibi eski tarz yerleri tercih ediyorum.»

Miss Marple, çayından bir yudum aldı. Sonra da dalgın dalgın bir şarkı mırıldandığını farkederek, mahcup bir tavırla hizmetçiye baktı. «Eski bir şarkıyı hatırladım da... İnsan böyle yerlerde eskileri hatırlıyor.»

— Evet, Madam. Burada kalan Lady'lerin çoğu da ayni şekilde düşünüyorlar sanırım.

Miss Marple, içini çekti. «Her halde Bertram'a gelmelerinin bir sebebi de bu.»

Oda hizmetçisi dışarı çıktı. Kızın, hatıralarından bahseden yaşlı kadınlara alışık olduğu belliydi.

★

Miss Marple odasından çıktığı zaman saat ona geliyordu. Yaşlı kadın alış verişle geçireceği bu güzel sabah için hazırlanmıştı. Şapka, eldiven, çarşıya giderken aldığı torbaların en şıkı ve şemsiye. Hava açıktı ama böyle şey-

ler belli olmazdı.

Miss Marple, koridorda bir iki adım attı. Aynı anda yanındaki değil de ondan sonraki odanın kapısı birdenbire açıldı ve biri dışarı baktı. Bess Sedgwich'di bu. Telâşla başını içeri çekerek, kapıyı çabucak kapadı.

Miss Marple, merdivenlerden inerken derin derin düşünüyordu. Sabahları asansör yerine merdivenlerden inmeği tercih ederdi. Yaşlı kadın ağırlaştı, ağırlaştı... Ve nihayet Miss Marple durdu.

O sırada Albay Luscombe'de odasından çıkmış, koridorda hızla ilerliyordu. Merdiven başındaki kapı tekrar açıldı ve Lady Sedgwich'in sesi duyuldu. «Hah! Nihayet seni yakaladım. Sabahtan beri tetikte bekliyorum. İçeri gir de rahat rahat konuşalım.»

Albay Luscombe, istemiye istemiye içeri girdi. Kadın, sert bir hareketle kapıyı kapattı.

— Senin Bertram'da kaldığını bilmiyordum, Bess. Yoksa Elvira'yı buraya getirmezdim. Bilmem Elvira'nın da otelde olduğundan haberin var mı?

— Evet... Onu dün uzaktan gördüm.

— Burası sana göre bir yer değil. Emin ol senin Bertram'a geleceğini bilmiyordum.

Bess Sedgwich, Luscombe'a baktı. Sonra da bir kahkaha attı. Genç kadın dışarı çıkmak üzere giyinmişti. Siyah tayyörüyle, zümrüt yeşili bulüzü çok şıktı. Son derecede canlı ve neşeli bir hali vardı. «Sevgili, Derek. Bu kadar endişeli bir tavır takınma. Seni romantik bir buluşma hazırlamakla itham etmiyorum. Ana kız arasında romantik bir buluşma hazırlamakla. Bazen böyle şeyler olur. İnsan böyle en umulmadık yerde karşılaşır. Fakat Elvira'yı buradan götürmelisin Derek. Onu derhal götürmelisin.»

— Elvira gidiyor zaten. Onu buraya bir kaç gece kalması için getirdim. Yarın onu Belford'lara yollayacağım. Luscombe bir an durdu, sonra bütün cesaretini topladı.

«Buraya bak, Bess. Seni burada görünce bayağı şaşırdım. Fakat... belki de bunu... şey... yani... kadar böyle istemiş olamaz mı? Yani... belki bu bir fırsat olacaktı. Aslında... kızın... kızın neler hissettiğini bilemezsin. Ama sen onun annesisin.»

— O da benim kızım. Bunun şimdiye kadar ikimize de bir faydası oldu mu? Bess Sedgwch ilerleyerek pencereye gitti. Orada bir an durdu. Sonra, «Sen çok iyisin, Derek,» diye mırıldandı. «Öyle de fevkalâde fikirlerin var ki. Fakat, zavallı Derek'ciğim, böyle şeyler olmaz. Üstelik bu fikirler tehlikelidir de.»

—Saçmalama, Bess. Neden tehlikeli olsun?

— Çünkü ben tehlikeli bir kadınım. Evet, evet, evet. Ben daima tehlikeli bir insandım. Tehlikeye atılmak benim için bir nevi alışkanlık oldu artık. Hayır buna tehlike denemez. Bu daha ziyade bir iptilâ. Beyaz zehir iptilâsı gibi bir şey. Benim gibi hayat süren insanlar başkaları için tehlike kaynağıdırlar. İnatçılık etme artık, Derek. Kızı bana yaklaştırmağa çalışma. Melford'lara telefon et ve Elvira'yı oraya bu gün götür. Bir mazeret uydur. Acele bir iş çıktığından bahset..

Albay Luscombe, tereddütle bıyığını çekiştirdi. «Bence büyük bir hatâ yapıyorsun, Bess.» İçini çekti. «Elvira seni sordu. Ona seyahatte olduğunu söyledim.»

— Hakikaten on iki saat sonra yolculuğa çıkacağım. Onun için yalan söylemiş sayılmazsın.

Adama yaklaşarak, onu usulca çenesinden öptü. Sonra kapıyı açarak Albay Luscome'u usulca dışarı itti. Kapı arkasından kapanırken adam yaşlı bir kadının merdivenin köşesini döndüğünü farketti. İhtiyar kadın çantasını karıştırıyor ve kendi kendine söyleniyordu. «Vah vah... Galiba odamda unuttum.»

Sanki Albay Luscombe'un pek farkında değilmiş gibi

adamın yanından geçti. Fakat Luscombe merdivenlerden inerken Miss Marple'den başkası olmayan kadın oda kapısının önünde durarak, dikkatle adamın arkasından baktı. Sonra da kendi kendine, «Derek,» diye fısıldadı. «Lady'nin beklediği oydu. Bunun sebebi nedir acaba?»

★

3

Güzel bir kahvaltı yapmış olan Piskopos Pennyfather, salonda ilerledi. İki tarafa da açılan kapılardan geçerek dışarı çıktı. Irlandalı kapıcı Michael Gorman kendisini hürmetkâr bir tavırla taksiye bindirdi.

O arada, «Nereye efendim?» diye sormağı da ihmâl etmedi.

Piskopos Pennyfather, ani bir üzüntüyle içini çekti. «Eyvah... Sahi ben nereye gidecektim? Hım... Biraz düşüneyim bakayım.»

İrlandalı kapıcıyla, Piskopos Pennyfather bu mühim meseleyi münakaşa ederlerken Square sokağının trafiği bir kaç dakika durdu. Nihayet Piskopos Pennyfather'a ilham geldi. Ve taksi şoförüne dönerek, «Müzeye gidelim,» dedi.

Araba ilerlerken, Irlandalı kapıcı da neşeli bir tebes-

sümle arkalarından baktı... O sabah otelden fazla girip çıkan olmadığı için, binanın önünde ağır ağır ilerledi. Islıkla da usulca eski bir şarkıyı çalıyordu.

Birdenbire Bertram'ın ilk katındaki pencerelerden biri hızla açıldı ve biri, «Micky!» diye bağırdı. «Demek sonunda buraya düştün? Bu otele nereden geldin?»

Adam, hayretle döndü. Sonra da adeta dondu kaldı.

Pencerenin önünde Lady Sedgwich duruyordu. Kadın pencereden başını çekerek sabırsızca bir tavırla sordu. «Beni tanımadın mı?»

Kapıcı şaşkın şaşkın haykırdı. «A! Bizim küçük Bessie... Bu kadar sene sonra karşılaşacağımız hiç aklıma gelmezdi. Küçük Bessie'cik.»

— Beni şimdiye kadar senden başka kimse Bessie diye çağırmadı. Ne iğrenç isim bu.. Lady Sedgwich bir an Michael Gorman'ı süzdü. «Bütün bu seneler boyunca ne yaptın, Mickey.»

Mickey, fazla açılmak niyetinde değildi anlaşılan. «Şunu bunu... Senin gibi her gün gazetelere geçmedim. Maceralarını sık sık okuyorum.»

Bess Sedgwich, bir kahkaha attı. «Her ne hâl ise senin gibi çabucak çökmedim. Sen çok içiyorsun... Daima da öyleydin zaten. Fakat buraya neden geldin? Benim asıl öğrenmek istediğim bu.»

Michael Gorman içini çekti. «İşe ihtiyacım vardı. Harpte bunları kazanmıştım...» Eliyle göğsündeki madalyaları işaret etti.

— Evet, görüyorum. Lady Sedgwich, düşünceli bir tavır takınmıştı. «Sen hakikaten cesurdun... Döğüşmesini çok iyi bilirdin... Fakat doğrusu ben senin...» Durakladı.

— Ne söyliyecektin, Bessie? Devam et.

— Hiç, hiç... Seninle bu kadar sene sonra karşılaşmamız çok acaip.

Micky, mırıldandı. «Her halde sen beni unuttun ama ben seni unutmadım. Hiç bir zaman unutmadım, küçük Bessie. Ne kadar da güzel bir kızdın. Küçücük, harikulâde güzel bir kızdın.»

Lady Sedgwich homurdandı. «Aptalın biriyim ben. Bunu iyice anladım.»

— Bak bu doğru. Senin için aklı başında bir kız pek denilemezdi. Eğer aklın olsaydı benimle samimiyeti ilerletmezdin... Bir an durdu. «Ata ne güzel binerdin. Hiç bir şeyden de korkmazdın. Hiç bir şeyden... Sonradan da korkuyu tatmadığından eminim... Uçaklar... Yarış arabaları...»

Bess Sedgwich, güldü. «Neyse artık oturup mektuplarımı yazayım.» Başını içeri çekerek, doğruldu.

Fakat Micky, konuşmaya son vermek niyetinde değildi. Pervaza dayanarak mânalı mânalı, «Bessie,» diye mırıldandı. «Ballygowlan'ı hiç bir zaman unutmadım. Bazen sana mektup yazmağı düşündüğüm bile oldu...»

— Neyi ima ettiğini anlar gibiyim. Bess Sedgwich'in sesi sertleşmişti. «Eğer öyleyse sana bir tavsiyede bulunayım, Micky. Kendine gel. Başıma dert açma. Eğer böyle bir şey yapmağa kalkarsan seni bir köpek gibi vururum. Daha önce de bir kaç kişiyi vurdum ve...»

— Ah! Ah! Beni gözünü kırpmadan öldüreceğin anlaşılıyor. Adamın sesinde derin bir hayranlık vardı. «Ballygowlan de...»

Kadın, onun sözünü kesti. «Ballygowlan'de dilini tutman için sana bol para verdiler. Üstelik bu hususta çok cömertte davrandılar. Sen de parayı aldın. Şimdi de beni sızdıracağını sanıyorsan çok yanılıyorsun.»

Kapıcı gülümsedi. «Pazar gazeteleri böyle alâka çekici, romantik hikâyelere bayılır.»

— Söylediğimi duydun.

Micky, «Ah,» diye güldü. «Şaka ediyordum canım. Kü-

çük Bessie'mi incitmeği hiç istemem... Dilimi tutacağımdan emin olabilirsin.»

Lady Sedgwich, «Dilini tutmanı sana tavsiye ederim,» dedi.

Pencereyi kapayarak döndü. Bir an önündeki masada duran yarım kalmış mektubuna baktı. Sonra bunu iyice buruşturarak, kâğıt sepetine attı. Sonra da birdenbire kapıya giderek, dışarı fırladı. Kadın etrafına bakınmak lüzumunu bile duymamıştı.

Bertram'daki yazı odaları içinde bir kaç kişi bulunduğu zaman bile boşmuş gibi dururdu. Üzerinde lüzumlu her şey bulunan iki yazı masası pencerenin önüne konmuştu. Yanda üzerine mecmualar konmuş olan alçak bir tabure vardı. Sağdaki şöminenin önünde ise gayet yüksek iki büyük koltuk duruyordu. Mektup yazmak için içeri girenlerin çoğu ekseri bu koltukların farkına bile varmazlardı. Sabahları oraya oturan da olmazdı.

Fakat bu sabah nedense iki koltuk da doluydu. Bunlardan birinde yaşlı bir kadın, diğerinde ise genç bir kız oturuyordu...

Lady Sedgwich, dışarı fırladıktan sonra genç kız ayağa kalktı. Bir an tereddütle kadının çıktığı kapıya baktı. Sonra da ağır ağır o tarafa doğru yürüdü. Elvira Blake'di bu kız. Yüzü bembeyaz kesilmişti.

Elvira'nın karşısında oturan Miss Marple ise ancak beş dakika kadar sonra yerinden kımıldadı. Yaşlı kadın giyindikten sonra daima biraz dinlenirdi. «Eh,» diye düşündü. «İyice dinlendim artık. Hattâ bu fazla bile oldu. Şimdi gidip Londra'nın zevkini çıkarmalı.»

İki tarafa da açılan kapıların önünde bekleyen Irlandalı kapıcı sanki sihirbazmış gibi bir taksi buluverdi. Miss Marple'ı büyük bir dikkat ve itinayla arabaya bindirdi. Yaşlı kadın, birdenbire Robinson - Ckeavers mağazasına

gitmeğe karar verdi. Orada ucuz keten çarşaf satıldığını duymuştu.

Miss Marple, taksiye bindiği sırada Lady Sedgwich de Mr. Humfries'in oda kapısını vuruyordu. Sonra cevap beklemeden içeri girdi.

Mr. Humfries, hayretle başını kaldırdı.

Lady Sedgwich, başlangıca lüzum görmeden, «Şu Michael Gorman denilen adamı kim tuttu?» diye sordu.

Mr. Humfries iyice şaşalamıştı. Hafifçe kekeledi. «Parfitt işten ayrıldı. Onun yerine hemen birini bulmamız lâzımdı. Michael Gorman'ı gözümüz tuttu. Harbe gitmiş ve bir hayli kahramanlık etmişti... Tabiî o öyle pek zeki bir adam sayılmaz. Fakat bazen böylesi daha iyidir... Onun hakkında kötü bir şey mi biliyorsunuz yoksa?»

— Onun hakkında bildiklerim yüzünden kendisini burada istemiyorum.»

Humfries mırıldandı. «Arzu ediyorsanız kendisini kovarız.»

Lady Sedgwich, ağır ağır cevap verdi. «Hayır... Hayır... Bunun için artık çok geç... Neyse... Üzerinde durmağa değmez.»

★

4

Yarım saat sonra Elvira Blake, Onslow meydanındaki 180 numaralı binanın kapısından giriyordu. Pencereden kendisini görmüş olan arkadaşı Bridget hemen aşağı koşmuş ve neşeyle kapıyı açmıştı.

Elvira, «Merhaba Bridget,» diye gülümsedi. «Hemen yukarı çıkalım.»

— Evet. Yoksa anneme yakalanırız. Ondan sonra elinden kurtulabilirsen kurtul..

İki kız, merdivenleri ikişer ikişer çıktılar. Ve böylece bir dakika sonra hole giren Bridget'in annesine de yakalanmamış oldular.

Bridget, arkadaşını yatak odasına sokarak, kapıyı sıkıca kapattı.

— Doğrusu annen olmadığı için çok şanslısın, Elvira... Annem çok şeker bir kadın ama... durmadan sual

soruyor... Nereye gidiyorsun? Kimi gördün?... Onlar Yorkshire'de oturan bilmemkimlerin akrabası mı oluyor?... Yani ne lüzümsuz, ne saçma sapan şeyler bunlar.

Elvira, dalgın dalgın cevap verdi. «Her halde düşünecek şeyleri yok... Dinle Bridget. Yapmam lâzım gelen çok önemli bir şey var... Bunu yapmam şart. Sen de bana yardım etmelisin.»

— Elimden gelirse ederim tabiî. Mesele nedir? Bir erkekle mi alâkalı bu?

— Doğrusunu istersen erkekle filân alâkası yok. Benim yirmi dört saat için İrlandaya gitmem lâzım. Sen de vaziyeti idare edeceksin. Anladın mı?

— İrlanda'ya mı gideceksin? Neden? Bridget iyice meraklanmıştı.

Elvira, sabırsız bir tavırla başını salladı. «Bunu sana şimdi anlatamam, Bridget. Zira vaktim yok. Vasim Albay Luscombe'la buluşup, öğle yemeğimi onunla yiyeceğim. Sonra o beni arabayla Melford'lara götürecek. Ben yirmi bir yaşıma basıp, reşit oluncaya kadar Melford'larla oturacağım.»

— Ya? Ne korkunç!

— Fazla sıkıntı çekeceğimi sanmıyorum. Mildred yenge çok saf. Onu aldatmak öyle kolay ki. Zaten ders filân için Londra'ya geleceğim. Yani seninle bir hayli şey yapabileceğiz.

Bridget, kıkır kıkır güldü. «Bundan eminim. İtalyada da epey kaçamak yaptık, değil mi? İhtiyar Makarna kendisini pek akıllı, pek zeki sanıyordu. Aklımıza koyduğumuz zaman neler yapabileceğimizden haberi yoktu.»

İki kız da yaptıkları yaramazlıkları, kaçamakları hatırlayarak neşeyle güldüler.

Sonra Elvira, «Fakat,» dedi. «O yaramazlıklar için evvelden bir sürü plân yapmak zorunda kalırdık.»

Bridget, ilâve etti. «Fevkalâde yalanlar da uydurduk.

E, Guido'dan haber varmı?»

Elvira, «Evet,» diye cevap verdi. «Çocuk bana up uzun bir mektup yazmış, sonra da sanki kız arkadaşımmış gibi altına Ginevra, diye imza atmış...» Ciddileşti. «Bu kadar gevezelik yetişir, Bridget. Artık sus da beni dinle. Fazla vaktim yok... Şimdi iyi dinle. Yarın dişlerim için Londra'ya geleceğim. Dişciyle randevum var. İşin bu tarafı kolay. Adama telefon edip, gelemiyeceğimi söylerim. Veya sen buradan onu ararsın... Sonra yarın öğleye doğru Melford'lara telefon eder ve annenmişsin gibi konuşursun. Melford yengeye, 'Dişçi Elvira'yı yarın da görmek istedi,' dersin. 'Onun için kendisini alıkoyduk. Bu gece burada kalacak.'

— Bunu yapmak çok kolay. Her halde o zaman Melford yengen, 'Ah ne naziksiniz. Size zahmet oldu,' diye cıvıldayacak... Fakat, bana ne yapacağını söylemiyecekmisin, Elvira..

— Hayır, söyliyemem. Fakat bu çok,... çok önemli bir şey.

Elvira'nın sesi o kadar değişmişti ki, Bridget hayretle ona baktı. «Ne o? Bir şey mi var, Elvira?»

Kız, içini çekti. «Evet, var. Üstelik bu çok gizli... Bir şeyin doğru olup olmadığını anlamam lâzım. Buna mecburum.»

★

Miss Marple, Robinson, Cleavers mağazasında bir hayli hoş dakikalar geçirdi. Pahalı fakat nefis çarşaflardan başka, hesabiliği bir tarafa bırakıp iyi cins bardak bezleri de aldı. Doğrusu son zamanlarda doğru dürüst bardak bezi bulmak bayağı mesele olmuştu. İnsana üzerinde kırmızı turplar, ya da istakozlar olan acaip şeyleri satmağa kalkıyorlardı. Bazen bu bardak bezi denemiyecek şeylerin üzerinde Eyfel kulesi veya Trafalgar meydanı bile oluyordu.

Miss Marple, çarşafların yollanması için St. Mary Mead köyündeki adresini de verdikten sonra mağazadan çıktı. Uygun bir otobüs bularak bir zamanlar teyzesinin pek sevdiği Londra'nın o tenha köşesindeki küçük lokantaya yemek yemeğe gitti. Tabiî restoran eskisi gibi değildi. Hattâ lokanta tanınmıyacak bir hale girmişti. Daha ışıklı, daha renkli bir yer olmuştu orası.

Miss Marple, garsona yemek söyledikten sonra etrafına bakındı ve usulca kaşlarını kaldırdı. Şu tesadüf denilen şey ne tuhaftı. Bir gün evveline kadar Lady Sedgwich'in yarışlarda, uçağının veya arabasının yanında çekilmiş resimlerini gazetelerde görmüş fakat onunla hiç karşılaşmamıştı. Bess Sedgwich'i ilk defa otelde görmüştü. Şimdi de, —ekseri olduğu gibi,— kadına bu umulmuyacak yerde rastlamıştı. Siyah tayyörü ve yeşil buluzuyla hakikaten pek şık olan Bess Sedgwich genç bir adamla bir masada baş başa oturmuş, yemek yiyordu. Sırtına siyah bir deri ceket giymiş olan delikanlının ince profili bir atmacanınkine benziyordu. Bess Sedgwich'le birbirlerine sokulmuş, heyecanlı heyecanlı bir şeyler konuşmaktaydılar.

Miss Marple, «Bir randevu mu bu?» diye düşündü. «Delikanlı Bess Sedgwich'ten on - on beş yaş küçük. Ama Lady Sedgwich'in de çok cazip ve hoş bir kadın olduğunu itiraf etmek lâzım.»

Miss Marple, genç adamı uzun uzun süzdükten sonra ondan pek hoşlanmadığına karar verdi. Kendi kendine, «İyi bir insan değil,» dedi. «Ondan her kötülük umulur.»

Yaşlı kadın yemeğini yerken bu işin acaipliğini düşündü durdu.

★

Merak, veya Miss Marple'ın kendi tabiriyle 'başkalarının işleriyle yakından alâkadar olmak,' yaşlı kadının en bariz vasıflarından biriydi. Yemeği bittikten sonra eldi-

venlerini mahsus masada bırakarak, yerinden kalktı ve kasaya gitti. Tabiî o arada Lady Sedgwich'in oturduğu masanın yanından geçmeği de unutmadı. Yemek parasını da ödedikten sonra 'Birdenbire' eldivenlerini masasında unutmuş (!) olduğunu farkediverdi. Onları almak için döndü. O arada 'maalesef' çantasını da düşürdü. Çanta açılarak içindekiler etrafa saçıldı. Bir garson kadın bunları toplaması için onun yardımına koştu. Tabiî bu yüzden Miss Marple, titrek bir ihtiyar rolii yaptı. Paralarını, anahtarlarını titreyen ellerinden tekrar tekrar düşürdü.

Bütün bu zahmetine karşılık fazla bir şey öğrenemedi. İşin garibi alâkasını çeken o iki kişi durmadan eşyalarını düşüren bu şaşkın ve ihtiyar kadınla meşgûl bile olmadılar.

Miss Marple, otobüs beklerken, duyduğu bir kaç cümleyi ezberledi.

— Hava haberleri nasıl.?

— Gayet iyi. Sis olmayacak.

— Lozana gitmeğe hazır mı?»

— Evet. Uçak 9.40 da kalkıyor.

İlk seferinde bütün duyabildiği bundan ibaretti. Dönüşünde daha fazla şeyler işitmişti.

Bess Sedgwich hiddetle, «Dün neden o çılgınlığı yaptın?» diye sormuştu. «Bertram oteline niçin geldin? Senin otelin önünden bile geçmemen lâzım.»

— Merak etme, canım. Senin otelde kalıp kalmadığını sordum. Nasıl olsa herkes ne kadar samimî olduğumuzu biliyor.

— «Mesele ol değil... Benim Bertram'a gitmemin zararı yok. Ama sen bunu yapmazsın. Orada hemen dikkati çekersin. Sen budalanın birisin zaten. Neden... neden? Oraya gelmenin sebebi nedir? Bu şekilde hareket etmemin bir tek sebebi var. Ben seni iyi tanırım.

— Sinirlenme, Bess.

— O kadar da yalancısın ki.

Miss Marple, sadece bu kadarını duyabilmişti.

— Çok alâka çekici, diye düşündü. «Çok alâka çekici.»

★

5

19. Kasım gecesi Piskopos Pennyfather, Athenaeum kulübünde erkenden yemek yedi. Sonra Lozan'a kalkan uçağa gitme zamanı geldiğini düşünerek masasından kalktı.

Tam holden geçerken, eski arkadaşı Dr. Whittaker'la karşılaştı. Adam neşeyle, «Merhaba Pennyfather,» diye gülümsedi. «Lozan toplantısı nasıl geçti dostum. Her halde biraz evvel İsviçreden döndün.»

Piskopos Pennyfather, başını salladı. «Hayır, hayır. Daha gitmedim ki döneyim. İsviçre'ye bu akşam uçuyorum.»

— Ya?... Anlıyorum. Whittaker'ın yüzünde hayret dolu bir ifade belirmişti. «Nedense ben toplantının bu gün olduğunu sanıyordum.»

— Hayır, hayır. Yani ayın 19 unda.

Piskopos Pennyfather, dışarı çıktı. Arkasından bakamadı tabiî.

Piskopos Pannyfather, neşeyle ilerleyerek Pall Mall'dan taksiye bindi ve Kensington'daki terminale gitti.

Müracaata yaklaşarak, kadın memura biletini, pasportunu ve yolculuk için lüzumlu diğer şeyleri gösterdi. Kadın biletle pasportu tam damgalamak üzereyken, birdenbire durakladı.

— Özür dilerim, efendim. Bu galiba yanlış bilet. Üzerinde 18. Kasım çarşamba yazılı.

— Bir yanlışlık yok ki. Yani... şunu demek istiyorsun. Bu gün çarşamba. Ve Kasım'ın da 18'i.

— Affedersiniz, efendim. Fakat bu gün ayın 19'u.

— On dokuzu mu? Piskopos fena halde üzüldü. «O halde... ah... o halde Lozan'daki toplantı bu gün yapıldı. Ve çoktan sona erdi. Ah, ah... Yine her şeyi alt üst ettim. Yine her şeyi alt üst ettim.

Piskopos Pennyfather, elinde küçük bavulu üzüntülü bir tavırla Cromwell yoluna çıktı. Derin derin düşünüyor, meseleyi halletmeğe çalışıyordu. «Şimdi gidip bir otel bulmalı... Hayır, hayır, buna lüzum yok. Otelim var... Bertram'daki odayı dört gün için tutmuştum. Neyseki şansım varmış... Gidip müracaattan anahtarı istedim mi tamam...» Birdenbire aklına bir şey geldi. Cebinde ağır bir şey mi vardı?

Elini cebine sokarak, kocaman, ağır bir anahtar çıkardı. Bunu tanımıştı. Sevinçle, «On dokuz numaralı odamın anahtarı,» dedi. «Tamam.»

Fakat hemen geri dönmek hoşuna gitmiyordu. «Şimdi Lozan'da oturup alâka çekici şeylerden bahsedecektim. Olacak şey mi bu?»

Gözü bir sinemanın kapısındaki ilâna ilişti. «Erika'nın duvarları.» «İşte bu çok iyi... Her halde filmin mevzuunu İncil'den aldılar. Bakalım aslına ne kadar sadık kaldılar.

Piskopos Pennyfather, filmden bir hayli hoşlandı. Ama bunun İncil'deki hikâyeyle hiç bir alâkası yoktu o da başka.

Erika'nın duvarları, filmdeki genç kadının evlilik yeminlerinin bir semboluydu anlaşılan bu duvarlar bir kaç kere yıkıldıktan sonra güzel yıldız, uzun zamandan beri gizlice sevdiği sert, gençle karşılaşıyordu. Mesut çift bu defa duvarları yıkılmayacak, zamanın aşındırmasına daha iyi karşı koyacak bir şekilde yapmağa karar veriyorlardı. Bu aslında yaşlı bir din adamının beğeneceği bir film değildi. Fakat Piskopos Pennyfather, eserden pek hoşlandı. Bu suretle hayat hakkındaki bilgi ve tecrübesinin arttığına inanıyordu.

Gece çok güzeldi. Piskopos Pennyfather, oteline doğru yürüdü. Tabiî önce yanlışlıkla kendisini aksi tarafa götüren bir otobüse bindi, o da başka.

Yaşlı adam Bertram oteline geldiği sırada gece yarısı olmuştu. Otelde sanki herkes yatmak için odasına çekilmiş gibi bir hâl vardı. Asansör en üst katta olduğu için Piskopos Pennyfather merdivenlerden çıktı. Odanın önüne gelince, cebinden anahtarını çıkardı. Bunu kilide sokarak, kapıyı açtı.

— Allah Allah! Hayâl mi görüyorum? Fakat kim...? Neden... Yaşlı adam, havaya kalkmış olan kolu çok geç gördü... Sonra kafasının içinde yıldızlar, hava fişeği gibi patladı.

★

Irlanda postası geceyi yararak hızla ilerliyordu. Daha doğrusu sabaha karşı daha koyulaşan o karanlığı.

Arada sırada Diesel lokomotif cadıları bile ürkütecek bir ses çıkarıyordu. Tren tam zamanında istasyonlara erişmişti. Saatte yüz kırk kilometreden fazla bir hızla gidiyordu.

Sonra birdenbire fren yapıldı.... Tekerlekler rayların üzerinde inlediler. Tren ağırlaştı... Ağırlaştı... Tren duraklarken pencereden başını çıkaran muhafaza memuru ilerideki kırmızı ışıkları gördü. O arada yolculardan bazıları da uyanmışlardı.

Fena halde endişelenen yaşlı bir kadın kompartımanın kapısını açarak dışarı koridora baktı. İleride vagonun kapılarından biri aralanmıştı. İhtiyar bir rahip trene biniyordu. Adamın bembeyaz gür saçları vardı. Kadın, «Her halde ne olduğunu anlamak için trenden inmişti,» diye düşündü.

Sonra koridorun ucundan biri, «Bir işaretin önünde durduk,» dedi.

İhtiyar kadın kompartımanına çekilerek, tekrar uyumağa çalıştı.

Daha ilerde bir işaret kulübesinden çıkmış olan bir adam elindeki feneri sallıyarak koşuyordu. Ateşci lokomotiften indi. Trenden atlamış olan muhafaza memuru da onun yanına gitti. O sırada lâmbalı adam da yaklaşmıştı. Soluk soluğaydı. Hem nefes almağa, hem de konuşmağa çalışıyordu.

— İleride müthiş bir kaza oldu. Marşandiz raydan çıktı...

Makinist, lokomotifin penceresinden baktı. Sonra da diğerlerine katılmak için yere atladı.

Trenin nihayetinde ise başka şeyler oluyordu. Yola tırmanan dört adam son vagonda, kendileri için açık bırakılmış olan kapıdan içeri giriyorlardı.

Onları ayrı ayrı vagonlarda seyahat eden altı yolcu karşıladı. Adamlar, bu işin ustası olduklarını gösteren bir hızla posta vagonunu ellerine geçirdiler.

Sırtında, esas biletçininkinden hiç ayırt edilmeyen bir üniforma olan bir adam, duran trenin koridorlarında ilerleyerek suallerini cevaplandırdı.

— İleride hat kapanmış!.

— Ancak on dakika bekleriz. Daha fazla değil. Öyle mühim bir şey yok.

Adamın dostça tavrı, yolcuların endişesini gideriyordu.

O arada makinist, ateşçi ve muhafaza memurunu iyice bağlayıp, ağızlarını tıkamışlardı. Şimdi adamlar sessiz sedasız lokomatifin yanında yatıyorlardı.

Lâmbalı adam seslendi. «Bu tarafta her şey tamam.»

Posta kompartımanındaki kasa hırsızları faaliyete geçmişlerdi bile. Biraz sonra pencereden posta çantaları yolun kenarında bekleyen adamlara atılıyordu.

Yolcular ise kompartımanlarında birbirlerine şikâyet ediyor, «Artık trenler eskisi gibi değil,» diye başlarını sallı yorlardı.

Sonra içlerini çekerek, yerlerine yerleşirken karanlıkların arasından bir ekzos gürültüsü aksetti.

Bir kadın, «A!» diye bağırdı. «Bu jet mi ne?»

Başka biri mırıldandı. «Hayır... Yarış arabası sanırım...» Gürültü uzaklaşarak kayboldu...

★

On iki kilometre ilerdeki Bedhompton yolunda kamyonlar sıra halinde kuzeye doğru gidiyorlardı. Büyük, beyaz bir yarış arabası yıldırım hızıyla yanlarından geçti.

On dakika sonra otomobil ana şoseden sapıyordu.

B. Yokuşunun köşesindeki garajın kapısında 'Kapalı' yazılıydı. Ama büyük kapılar çabucak açıldı ve beyaz araba doğruca içeri girdi. Kapılar arkasından tekrar kapandı. Üç adam, adeta delice bir hızla çalıştılar. Arabanın plâkaları çıkarılarak, yerlerine yenileri takıldı. Şoför çabucak ceketiyle kasketini değiştirdi. Evvelâ beyaz süet ceket giymişti. Şimdi ise siyah deriydi.

Arabayla tekrar dışarı çıktı. O ayrıldıktan üç dakika sonra bir rahibin kullandığı eski bir Morris Oxford, zanfırdıyarak caddeye çıktı. Köy yollarına sapa sapa ilerledi.

★

Daha sonra Morris Oxford'un bir çitin önünde durduğunu, yaşlıca bir adamın da bunun üzerine eğilmiş olduğunu gören bir kamyonet şoförü hemen yavaşladı.

Şoför pencereden hemen başını uzatarak, «Arıza mı var?» diye sordu. «Yardım edebilirmiyim?»

— Teşekkür ederim, çok naziksiniz. Farlarıma bir şey oldu.

İki şoför birbirlerine sokularak etrafı dinlediler. «Tamam... Etrafta kimse yok.»

İki tane Amerikan tipi, pahalı ve lüks bavul Morris Oxford'dan alınarak kamyonete konuldu.

Bir iki kilometre ileride, kaba bir toprak yola saptı. Fakat aslında buradan zengin bir malikanenin arkasına çıkılıyordu. Eskiden ahır olduğu anlaşılan geniş garajda büyük beyaz bir Mercedes araba duruyordu. Kamyonetin şoförü bir anahtarla Mercedes'in bagajını açarak bavulları oraya koydu. Kapağı da kapadıktan sonra tekrar kamyonete atlayarak uzaklaştı.

★

6

Ertesi sabah Elvira Blake mavi göğe bakarak, «Güzel bir sabah diye düşündü.» Londra'nın güzel sabahlarından biri. Sonra bir telefon kulübesine girerek, Onslow meydanındaki evin numarasını çevirdi. Bridget'le konuşmak niyetindeydi.

— Alo?...

— Ah, Elvira, sen misin? Bridget'in sesi heyecanlı ve üzüntülüydü. «Mahvolduk... İşler karıştı. Yengen Mrs. Melford dün akşam üzeri anneme telefon etmez mi?»

— Ne benim için mi?

— Bridget, «Evet,» diye inledi. «Öğle vakti ona telefon ettiğim zaman rolümü çok iyi yaptım. Fakat yengen senin dişlerin için endişelenmiş. Ya ateşi varsa, ya bir şey olursa?» demiş durmuş. Nihayet dayanamayıp dişciye telefon etmiş. Tabiî o zaman senin oraya hiç gitmediğin or-

taya çıkmış. Melford Mildred yengen onun üzerine hemen annemi aramış tabiî. Telefona ben cevap verseydim işleri düzeltirdim belki. Fakat ne yazık ki annem telefonun hemen yanındaydı. Atılıp ahizeyi de elinden alamazdım tabiî. Annem yengene burada olmadığını söyledi. O zaman ne yapacağımı şaşırdım.»

— E, peki, ne yaptın?

Bridget, «Sanki hiç bir şeyden haberim yokmuş gibi bir tavır takındım,» dedi. «Sadece senin Wimbledon'da bazı tanıdıklara gitmek istediğinden bahsettim... daha doğrusu öyle sandığımı söyledim. Aklıma Wimbledon'dan başka bir yer gelmedi.»

Elvira içini çekti. «Ne yapalım... Elbet bir yalan uydururum. Meselâ... eski mürebbiyelerimden birinin Wimbledon da oturduğunu söylerim. Yengem böyle etrafı telâşa verince bütün işler karışmış. ...

Bridget, «İrlanda'ya gidebildin mi?» diye sordu. «Her şey... yolunda mı? İstediklerin oldu mu?»

Elvira, homurdandı. «İstediğimi öğrendim. Bir şeyin doğru olmadığını umuyordum. Fakat... doğruymuş. Şimdi... bu hususta... ne yapacağımı bilmiyorum.»

Bridget, bağırdı. «Tehlikedemisin, Elvira?»

— Sen de melodrama bayılırsın, Bridget... Sadece benim dikkatli davranmam lâzım. İşte o kadar. Çok dikkatli davranmam.

— Öyleyse hayatın tehlikede.

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Elvira, «Galiba,» diye mırıldandı. «Benim hayalim çok geniş...»

Elvira telefonu kapadıktan sonra santraldan diğer bir şehirden bir numarayı istedi. Karşıdan cevap gelir gelmez de ince, titrek bir sesle konuşmağa başladı.

— Alo? Mildred yenge?.. Evet, evet benim... Ah, çok... çok müteessirim... Maddy'ciği görmeğe gittim... Bizim yaşlı matmazeli hatırlıyorsunuz değil mi?... Evet, bir

pusula yazdım ama bunu postaya vermeğe unuttum... Bu halâ cebimde... Şey, evet. Fakat Maddy çok hasta... Bakacak kimsesi de yok. Nasıl olduğunu anlamak için oraya kadar gittim. Evet, Bridget'lere gidecektim. Ama Maddy meselesi çıkınca iş değişti... Aldığınız haberi anlıyamadım... Her halde başka bir hastayı benimle karıştırdı... Geldiğim zaman her şeyi anlatırım. Evet, bu akşam üzeri... Fakat hakikaten çok müteessirim Mildred yenge. Şimdilik müsaadenle... Allaha ısmarladık... Elvira telefonu kapadıktan sonra, hiddet ve sıkıntıyla içini çekti. «İnsan herkese bu kadar yalan söylemek zorunda kalmasaydı ne iyi olurdu...»

Telefon kulübesinden çıktı. Aynı anda gözü gazetecinin elinde tuttuğu gazeteye ilişti. İri puntolarla dikkati çekecek gibiydi.

BÜYÜK TREN SOYGUNU HAYDUTLAR İRLANDA POSTASINI SOYDU

★

Egerton, Forbes ve Wilborough müessesesinin bürosu Bloomshury'de, henüz bir değişikliğe uğramamış olan o büyük ve haşmetli eski binalardan biriydi. Bu hukuki müessese yüz sene kadar evvel kurulmuştu. İngilterenin arazi sahibi asillerinin çoğu buraya bağlı avukatların müvekkilleriydiler.

Müessesenin kurucularından Egerton'un torunu olan Egerton elli iki yaşlarında bir adamdı. O da büyük babasının, amcasının ve babasının eskiden yaptığı gibi bir kaç ailenin hukuki işlerine bakıyordu.

Avukat o sabah büyük ve zarif maun masasının ba-

şında oturuyor ve biraz evvel içeri girmiş olan, uçuk sarı saçlı, ince bir kızı alâkayla süzüyordu.

— Vay vay vay... İşte hoş bir sürpriz bu. Seni son gördüğüm zaman on bir yaşındaydın. Hım... Sen İtalyadaydın değil mi? Son zamanlarda bütün kızların gittiği yerlerden birinde tahsilini tamamlıyordun.

Elvira, «Evet,» diye cevap verdi. «Kontes Martinelli'nin okulundaydım. Fakat oradan ayrıldım artık. İstikbalim hakkında bir karar verinceye kadar Kent'de Malford'ların yanında oturacağım.» Bir an durdu. Sonra da ilâve etti. «Yapmak istediğim her şeyi evvelâ sizin tasvip etmeniz lâzım değil mi?»

Egerton'un zekâ dolu gözlerinde acaip bir ifade belirdi. «Babanın vasiyeti dolayısile ben de senin veli ve vasilerinden biriyim. Onun için istediğin zaman gelip benimle konuşabilirsin. Seni endişelendiren bir şey mi var?»

— Hayır. Pek yok. Fakat... doğrusunu isterseniz bana kimse bir şey söylemiyor. Kendim hakkında hiç bir şey bilmiyorum... Yani... meselâ ne kadar param var... İstersem bununla ne yapabilirim.

— Yakında yirmiye basacağım.

— Sahi mi? O kadar oldu demek? Bunun farkında bile değildim. Pekâlâ... Kendin hakkında neler biliyorsun bakalım, Elvira? Ya ailen hakkında?»

— Babamın ben beş yaşındayken öldüğünü... Annemin ben iki yaşındayken babamı bırakıp kaçtığını... Annemi hatırlamıyorum bile. Babamı da şöyle hayâl meyâl hatırlar gibiyim. Bir hayli ihtiyardı o. Kendisinden çok korkardım. O öldükten sonra evvelâ babasının teyzesinin yanına gittim. O ölünce de Derek Luscombe amca ve kız kardeşiyle oturmağa başladım. Sonra Derek amcanın kardeşi evlenip Afrikaya yerleşti. Ben de İtalya'ya gittim. Derek amca şimdi de beni Melford'ların yanına yerleştirdi. Onlar kendisinin akrabası oluyor. Mildred yenge çok iyi bir ka-

dın. Benden küçük iki kızı var.

— Oradan memnun musun?...

— Bunu henüz bilmiyorum. Zira oraya tam manâsiyle yerleşmiş değilim... Elvira bir an durdu. «Ben asıl kaç param olduğunu öğrenmek istiyorum. Param... çok mu?»

Egerton iyice ciddileşmişti artık.

— Evet, diye cevap verdi. «Baban zengin bir adamdı. Sen de onun tek çocuğusun. Öldüğü zaman asalet ünvanı ve malikanesi bir kuzenine geçti. Fakat baban şahsi servetinin hepsini sana bıraktı. Elvira. Sen çok zengin bir kızsın. Daha doğrusu yirmi birine bastığın zaman zengin olacaksın.»

Elvira, kaşlarını kaldırdı. «Yani şimdi zengin değilmiyim?»

Egerton, «Şimdi de zenginsin,» dedi. «Fakat paranı, yirmi bir yaşına basıp reşit oluncaya veya evleninceye kadar istediğin gibi kullanamazsın. Yirmi birine girince takriben altı yüz - yedi yüz bin sterlinlik bir servetin olacak.»

Derin bir sessizlik oldu. Sonra Elvira birdenbire sordu. «Ben ölürsem bu para kime kalır?»

— Şimdiki halde en yakın akrabana kalır.

— Ya evlendikten sonra ölürsem? O zaman bu parayı kocam mı alır?

— Evet.

— Evlenmezsem, en yakın akrabam annem olduğuna göre parayı o alır... Ben annemi tanımıyorum bile... O beni hiç görmek istemedi mi?

Avukat, «Her halde görmek istedi,» diye mırıldandı. «Fakat kendisi... bazı hareketleriyle,... hayatını alt üst ettiği için senin kendisinden uzakta büyütülmenin daha iyi olacağını düşündü. Bunu senin iyiliğin için arzu etti sanırım.»

Elvira, ayağa kalktı. «Bütün bunları bana anlattığınız için çok teşekkür ederim. Çok naziksiniz.» Elini uzatarak,

şirin şirin ilâve etti. «Mühim bir işinizin arasında gelmediğimi umarım. Sizi rahatsız etmedim ya?»

O çıktıktan sonra Egerton uzun müddet kızın arkasından kapanmış olan kapıya baktı. Sonra da telefona uzanarak Albay Luscombe'u aradı.

— Alo? Dedek? Ben Richard Egerton. Biraz evvel Elvira buradaydı.

— Elvira mı? Derek Luscombe'un sesinden buna çok şaştığını anlamak kabildi. «Sana neden gelmiş? Başı dertte filân değil ya?»

— Hayır, hayır. Pek sanmıyorum. Bilâkis. Kızın... nasıl tarif edeyim bilmem... hayatından memnunmuş hattâ kendisini çok takdir ediyormuş gibi bir hali vardı. Mali vaziyetini iyice öğrenmek istedi.

Albay Luscombe, telâşla, «Bunu ona söylemediğini umarım.» diye bağırdı.

— Neden? Hakikati saklamağa ne lüzum var!

— Ne bileyim, bana bir kızın ilerde böyle bir servete konacağını bilmesi pek de iyi olmazmış gibi geliyor.

— Bunu ona biz söylemezsek nasıl olsa başkası söyler. Elvira'nın hazırlanması lâzım. Para, mesuliyet demektir.

— Evet ama kız halâ çocuk denecek yaşta.

— Doğrusu ben aynı fikirde değilim... Sevgilisi kim? Elvira'nın bir sevgilisi var değil mi?

Albay Luscombe, soğuk soğuk, «Ne münâsebet» dedi. «Yani biz onu gayet mazbut bir şekilde büyüttük. En ciddi ve sıkı okullara yolladık. İtalyada da yine dikkatle seçilen bir yerde kaldı. Eğer böyle bir şey olsaydı bunu hemen duyardım.»

— Azizim, ben teşhisimi koydum. Kızın bir sevgilisi var. Üstelik bu bizim tasvip etmeyeceğimiz birisi.

— Neden böyle söylüyorsun, Richard? Neden? Genç kızlar hakkında ne biliyorsun ki?»

Egerton istihzayla güldü. «Bir hayli şey biliyorum, dostum. Geçen seneki üç müvekkilimi unutmadım. Bunlardan ikisi mahkemece vesayet altına alındılar. Üçüncüsü ise annesiyle babasını zorlayarak onların muvaffakatini aldı ve sonu felâketle neticelenecek bir evlenme yaptı. Artık kızlar eskisi gibi himaye edilemiyor. Şartlar o kadar değişik ki. Onları doğru dürüst yetiştirmek gittikçe güçleşiyor. Sen Elvira'ya göz kulak ol, Derek. Kız hakkında biraz araştırma yap. Bakalım maksadı nedir? Elvira'nın sorduğu sual hiç hoşuma gitmedi doğrusu. Kız, öldüğü zaman parasının kime kalacağını öğrenmeği neden istiyordu?.

— Çok garip. Elvira bana da aynı suali sordu, Richard.

— Öyle mi? Derek, sana tavsiye ederim. Bir araştırma yap. Bence Elvira'nın hiç hoşumuza gitmeyecek bir sevgilisi var... Bak sonradan söylemedin, deme.

★

7

Piskopos Fannyfather, evvelden kararlaştırıldığı gibi Londra'dan gelen 6,30 treninden çıkmayınca kâhyası Mrs. Mc Crae biraz sinirlendi. Fakat kadının endişelendiği iddia edilemezdi. Böyle şeyler kaç seferdir oluyordu. Artık, Piskopos'dan bir haber çıkmasını beklemekten başka yapılacak bir şey yoktu. Bir gün sonra Piskopos Pennyfather'in eski arkadaşı Başdiakoz Simmons ziyarete gelecekti. Piskopos böyle şeyleri daima hatırlardı. Onun için ya kendi gelirdi, ya da bir telgraf.

Fakat ertesi günü de yaşlı adamdan ses çıkmayınca Mrs. Mc Crae endişelenmeğe başladı.

Nihayet, sessiz bir gün daha geçince, kâhya kadın harekete geçmeğe karar verdi. İlk iş Londra'ya Bertram oteline telefon ederek, Miss Gorring'le konuşmak istedi.

— Miss Gorring, Piskopos Pennyfather halâ otelde mi?

Miss Gorringe, «Telefon etmeniz iyi oldu,» diye cevap verdi. «Piskoposun cuma veya cumartesi günü Lozan'dan döneceğini sanıyorduk. Fakat ses seda çıkmadı. Tabiî odası düne kadar tutuluydu. Lâkin dün de dönmedi. Üstelik bir haber de göndermedi. Halbuki eşyalarının mühim bir kısmı halâ odasında. Bavulları ne yapacağımıza bir türlü karar veremedik. Tabiî...» Miss Gorringe sözlerine telâşla devam etti. «Piskoposun bazan... unutkanlığının tuttuğunu biliyoruz.»

— Bazen mi? Bazen mi?

Miss Gorringe, «Tabiî bizim durumumuz da biraz müşkül,» dedi. «Odasını ondan sonra gelecek başka bir müşteriye ayırmıştık. Ne yapacağımızı bilmiyoruz...»

Mrs. Mac. Crae, ahizeyi yerine koyduktan sonra bir müddet telefonun yanında oturdu. Fena halde endişelendiği belliydi. Piskoposun başına bir şey gelmesinden korkmuyordu. Yaşlı adam bir kazaya uğrasaydı kendisine muhakkak haber verirlerdi. Bundan emindi kadın. Mrs. Mc Crae, kendi kendine, «Neyse,» diye mırıldandı. «Bu gece Başdiyakos Simmons geliyor. O ne yapılması lâzım geldiğini bilir. Artık her şey ona bağlı.»

Mrs. Mc Crae, o akşam Basdiyakos Simmons'u telâşla karşıladı. Özür dileyerek vaziyeti anlattı. Adam, soğukkanlılığını kaybetmedi. O da Piskoposun akibetinden pek korkmuyordu.

O her zamanki nazik tavrıyla, «Üzülmeyin, Mrs. Mc Crae,» dedi. «Bizim dalgın Pennyfather'i ne yapar yapar buluruz... Siz hiç endişe etmeyin.»

Adam, Mrs. Crae'nin hazırladığı fevkalâde yemekten sonra telefonun başına geçti. Masrafa aldırmıyor, sağı solu arayıp duruyordu.

Simmons, tekrar Bertram oteline telefon ederek ma-

ceranın teferrüatını kabil olduğu kadar öğrenmeye çalıştı.

Piskopos Pennyfather, 19 Kasım günü akşam üzerine doğru otelden ayrılmıştı. Bu kati surette biliniyordu. Yaşlı adam küçük bir bavul almış, diğer eşyalarını odasında bırakmıştı. Piskopos Pennyfather otelden doğrudan doğruya hava alanına gitmişti. Kapıcı Michael Gorman, Piskoposu bir taksiye bindirmiş ve onun arzusu üzerine şoföre kendisini Athenaeum kulübüne götürmesini söylemişti. Bertram otelindekilerden yalnız kapıcı en son onu görmüştü. A, evet.. Ufak bir teferrüat vardı. Piskopos Pennyfather, odasının anahtarını müracaata bırakmağı unutmuş, bunu yanına almıştı.

Başdiyakos, telefonu kapadıktan sonra bu sefer de Dr. Weissgarten'i aradı. Weissgarten tanınmış bir din alimiydi. Muhakkak onu da Lozan'daki toplantıya davet etmişlerdi.

Dr. Weissgarten, hiddetle, «Pennyfather mi?» diye homurdandı. «Onun da toplantıya katılması lâzımdı. Neden gelmedi bilmem. Halbuki kendisine sorduğum zaman bana muhakkak geleceğini söylemişti. Üstelik bir hafta evvel olmuştu bu konuşma.

— Yani... Pennyfather Lozan'daki toplantıya gelmedi mi?»

— Demindenberi onu söylüyorum ya! Pennyfather'in toplantıya muhakkak katılması lâzımdı!

Başdiyakos Simmons endişeli bir tavırla ahizeyi yerine bıraktı. Piskopos Pennyfather Lozan'daki toplantıya katılmamıştı. O halde nereye gitmişti bu adam?

Simmons, bir an düşündükten sonra bu sefer de hava yollarını aradı. Kendisine Piskopos Pennyfather'in 18 Kasımda gece 9.40 da Londra'dan kalkan Lozan uçağında yer ayırttığını söylediler. Fakat Piskopos uçağa binmemişti...

Baş Diyakos, biraz geride endişeyle bekleyen Mrs. Mc Crae'ya döndü. «Eh... Yavaş yavaş bir şeyler öğrenmeye

başlıyoruz... Hım... Şimdi... Pennyfather otelden çıkınca bir taksiye binerek Athenaeum kulübüne gitmiş... En iyisi şimdi kulübü aramalı.»

Kulüpten Simmons'a kati malûmat verdiler. Anhenaeum'da iyi tanınan Piskopos Pennyfather, 19 Kasım akşamı 7.30 da orada yemek yemişti...

İşte o zaman Başdiyakos o ana kadar gözünden kaçan bir şeyin farkına vardı. Uçak bileti ayın 18'i için alınmıştı. Halbuki Piskopos Bertram otelinden 19 Kasımda ayrılmıştı. Vaziyet yavaş yavaş anlaşılıyordu. Başdiyakos Simmons, kendi kendine «İhtiyar budala,» diye mırıldandı. «Bizimki tarihleri güzelce karıştırmış. Bundan eminim.»

Şimdi adam derin derin düşünüyordu. «Pennyfather, otelden Athenaeum kulübüne gitmiş. Orada yemek yiyip çıkmış. Her halde oradan da Kensington hava terminaline gitti. Hiç şüphe yok ki orada kendisine biletin üzerinde bir gün evvelki tarihin bulunduğunu söylediler. O zaman Pennyfather de katılmak istediği toplantının çoktan sona ermiş olduğunu anladı.»

Başdiakos Simmons, Mrs. Mc Crae'ye dönerek bunları kadına da anlattı.

Mrs. Mc Crae, başını salladı. «Her halde öyle oldu, efendim.»

Simmons, «Peki, Pennyfather ondan sonra ne yaptı?» diye sordu.

Mrs. Mc Crae, kati bir tavırla cevap verdi. «Oteline döndü tabiî. Eşyalarını alması için Bertram'a dönmesi lâzımdı.»

Başdiyakos, «Doğru,» dedi. «Pekâlâ... Pennyfather küçük bavuluyla terminalden çıktı ve oteline geri döndü. Veya hiç olmazsa oteline gitmeğe karar vererek yola çıktı. Fakat... bizim ki hiç bir zaman otele erişemedi.» Bir an durdu. Sonra da tereddütle ilâve etti. «Yoksa... erişti mi? Onu otelde kimse görmemiş. O halde yolda Pennyfather'in

başına ne geldi.»

— Eğer bir kaza geldiyse.

— Evet, Mrs. Mc Crae, bu da mühim tabiî... Üzerinde hüviyetini tesbite yarayacak bir sürü kâğıt olduğunu söylemiştiniz. Durakladı. Sonra da müşfik bir tavırla, «Galiba,» dedi. «Polise haber vermek zorunda kalacağız. En iyisi de bu.»

★

Miss Marple, Londra'nın zevkini çıkarmakta hiç güçlük çekmiyordu. Evi için bazı şeyler almağa çıkmadığı takdirde, gençlik günlerinden hatırladığı yerlere ve dükkânlara gidiyordu. Bunun bir sebebi de meraktı. Yaşlı kadın kendi kendine, «Orası halâ duruyor mu acaba?» diye soruyordu. Bu gezintilerin çoğu eski hatıraların canlanmasına, Miss Marple'ın tatlı dakikalar geçirmesine sebep oluyordu. Tabiî yaşlı kadının hatırladığı bazı evler senelere karşı koyamamışlardı. Meselâ Thamas amcanın konağı apartman haline sokulmuş, kuzini Lady Muridew'inki ise tamamiyle yıkılmıştı.

Miss Marple gayet ılık ve güneşli bir gün bir otobüse binerek Battersea köprüsüne gitti. Yaşlı kadın, hem bir zamanlar mürebbiyesinin oturmuş olduğu evi görerek çocukluk günlerine dönmeği, hem de Battersea parkında dolaşmağı istiyordu.

Miss Marple, mürebbiyesinin küçücük evinin yerini pırıl pırıl beton bir apartmanın almış olduğunu görünce, içini çekerek Battersea parkına girdi. Yürümekten çok hoşlanırdı o. Fakat son zamanlarda fazla yürüyemiyor, çabucak yoruluyordu. Bu yüzden gölün kenarına bir çayhane yapılmış olduğunu görünce bayağı sevindi.

Çayhane kalabalık değildi. İçerde arabalı bir kaç anne ve bir iki çift vardı. Seviştikleri daha ilk bakışta belli olan genç çiftler. Miss Marple, bir tepsi alarak buna bir fincan

çayla, iki pasta koydu. Tam çay zamanıydı. Yaşlı kadın çayını içip, pastaları yedikten sonra bayağı canlandığını hissetti. Neşeyle etrafına bakındı, sonra da sandalyesinde dikleşti.

— A... Garip... Çok garip bir tesadüf bu... Evvelâ o lokantada karşılaştık. Şimdi de burada. Fakat... hayır. Bu uçuk sarı saçlı kız Bess Sedgwich değil. Kız ondan çok genç... A, şimdi anladım. Lady Sedgwich'in kızı bu. Lady Selina'nin ahbabı Albay Luscombe'la Bertram oteline gelen genç kız. Fakat yanındaki geçen gün lokantada Lady Sedgwich'le yemek yerken gördüğüm delikanlı. Bundan hiç şüphem yok. Aynı yakışıklı çehre... Aynı atmacanın kine benzeyen sert profil... Aynı haşinlik ve yırtıcılık... Ve o kudretli, erkekce cazibe. «Miss Marple, içinden ilâve etti. «Kötü bir genç o. Hain... Ahlâksız... Bu vaziyet hiç hoşuma gitmedi. Evvelâ annesiyle başbaşaydı, şimdi de kızıyla... Ne manâya geliyor bu?»

Her halde iyi bir mânaya gelmiyordu. Miss Marple, o iki buluşmanın da gizli tutulduğundan emindi. Şimdi de iki gencin masada birbirlerine doğru eğilişlerini seyrediyordu. Neredeyse saçları birbirine değecekti. Öyle de heyecanlı konuşuyorlardı ki.

Miss Marple, «Genç kızın yüzü...» dedi. «Evet, kız aşık. Ancak gençlerde görülebilecek bir şekilde, delicesine, ümitsizcesine aşık. Peki ama vasisi nasıl bir adam onun? Kızın Londra'da başı boş dolaşmasına, bu pek de tasvip edilmeyecek delikanlıyla gizlice buluşmasına nasıl göz yumuyor... Her halde herkes kızın başka bir yerde olduğunu sanıyor. Onun bir sürü yalân uydurduğu muhakkak.»

Miss Marple, dışarı çıkarken iki gencin oturduğu masanın önünden geçti. Şüpheyi çekmemeğe çalışarak adımlarını ağırlaştırdı. Fakat ne yazık ki gençler çok alçak sesle konuşuyorlardı. Bu yüzden onların ne söylediklerini anlıyamadı. Delikanlı konuşuyor, kız dinliyordu. Yüzünde de

yarı memnun, yarı korku dolu acaip bir ifade vardı.

Miss Marple kendi kendine, «Acaba birlikte kaçmağı mı düşünüyorlar?» diye sordu. «Kızın henüz reşit olmadığı belli.»

Yaşlı kadın, kapıdan çayhanenin yanındaki küçük araba parkına çıktı. Buraya otomobiller bırakılmıştı. Miss Marple, bir kaç adım ilerledikten sonra bunlardan birinin yanında durdu. Yaşlı kadın arabalardan fazla anlamazdı ama yeğenlerinden birinin yarışa meraklı olduğundan bu tip otomobiller hakkında bazı şeyler öğrenmişti. Şimdi yanında durduğu da bir yarış arabasıydı zaten. Miss Marple bunu bir gün evvel Bertram otelinin civarında gördüğünü de hatırlıyordu. Otomobili yalnız boyu, acaip biçimi ve kuvvetli görünüşünden dolayı değil, numarası yüzünden de hatırlıyordu. Zira üzerinde FAN 2266 yazılı plâka, ihtiyar kadının çağrışımla bazı şeyleri hatırlamasına sebep olmuştu. FAN 2266, Miss Marple'ın aklına kuzini Fanny Godfrey'in getirmişti. Zavallı Fanny, kekemeydi. «B-b-b-b-benim, ik-ik-iki gözüm.»

Miss Marple, arabanın numarasına baktı. FAN 2266. Evet, aynı otomobildi bu. Yaşıl kadın Chelsea köprüsünün diğer tarafına çıkıp, ilk gördüğü taksiyi çevirirken derin derin düşünüyordu. Çok endişeliydi.

— Bir şeyler yapmalıyım. Vaziyeti düzeltmeliyim. Durakladı. «Hangi vaziyeti? Zaten ne yapabilirim? Her şey o kadar vuzuhsuz ki...»

Gazeteciler haykırarak son hâdiseleri haber veriyorlardı. Miss Marple dalgın dalgın onları dinledi.

— Tren soygunun da yeni gelişme!

Miss Marple, «Aman,» diye düşündü. «Artık her gün ya bir banka soyuluyor, ya bir tren ya da zırhlı bir kamyon... Bu adamlar da işi iyice azıttılar artık.»

★

8

Âdeta iri bir ayıya benzeyen Baş Müfettiş Fred Davy, kendi kendine bir şarkı mırıldanarak, Scotland Yard'da cinayet şubesinin koridorunda dolaşıyordu. Onun bu huyunu herkes çok iyi bilirdi. Bu yüzden diğerleri pek aldırmıyor sadece arada sırada aralarında «Baba yine ava çıkmış,» diye fısıldaşıyorlardı.

Fred Davy'nin bu dolaşması genç müfettiş Campbell'in odasında sona erdi. Campbell, kâğıt dolu bir masanın başına geçmiş harıl harıl çalışıyordu.

Fred Davy'i görünce, hürmetkâr bir tavırla, «Gün aydın, efendim,» dedi. Tabiî Baş Müfettiş yokken ondan 'Baba' diye bahsederdi. Ama bunu henüz Fred Davy'nin yüzüne söyleyecek kadar yükselmemişti. «Size ne gibi bir hizmette bulunabilirim.»

Baş Müfettiş, bir sandalye çekerek oturdu. «Bir orta-

dan kaybolma hâdisesi var değil mi? Bu bir otelde mi olmuş ne? Neydi oranın adı? Bertram otelimiydi?»

Campbell, «Evet, efendim,» diye cevap verdi. «Bertram oteli. Gayet kibar, sakin, eski tip bir yer orası.»

Baba, kaşlarını kaldırdı. «Öyle mi?... İşte çok enteresan.»

Müfettiş Campbell, «Neden enteresan acaba?» diye düşündü. Fakat bunu açıkca soramadı. Zira İrlanda postası soyulduğundan beri âmirlerinin sinirleri iyice gerilmişti. Soyguncuların bu başarısını hatırladıkça öfkeleniyorlardı.

Baba, sordu. «Kaybolan kim? Nasıl olmuş bu? Sebebi nedir?»

Campbell, kaybolan Piskopos Pennyfather adında biri efendim, dedi. Sonra yaşlı adamı tarif etti. Öğrendikleri bazı teferrüatı anlattı. Sonra da, «Onun sağ salim çıka geleceğinden eminim.» diye ilâve etti. «Tabiî biz tahkikat yapıyoruz. Bu vaka... sizi çok mu alâkadar ediyor?» Genç adam merakını göstermemek için elinden geleni yapıyordu.

Baba başını salladı. «Hayır. Bu vaka beni hiç alâkadar etmiyor. Benim asıl dikkatimi çeken vakanın tarihi. Bir de Bertram oteli tabiî. Eğer oraya gidiyorsan ben de gelebilirmiyim? Buna bir itirazın var mı? Merak etme, işine karışacak değilim. Ben sadece otelin nasıl bir yer olduğunu görmek istiyorum. Başdiakos mu, Piskopos mu neyse onun kaybolması iyi olmuş. Bizim için mükemmel bir fırsat bu. Biz oradayken bana, 'efendim' diye de hitap etme. Anladın mı? Sağa sola emirler ver. Ben de seni desteklerim.»

Müfettiş Campbell bu defa dayanamayarak, fena halde meraklandığını belli etti. «Orada mühim bir şey mi var, efendim? Yani başka bir hâdiseye bağlanacak bir şey?»

Baba, «Henüz ortada bunu gösterecek bir delil yok,» diye cevap verdi. «Fakat bizim mesleği bilirsin. İnsan ba

zan... nasıl anlatayım bilmem ki?... İç güdüsüyle bazı şeyler seziyor. Nedense Bertram oteli bana inanılmayacak kadar iyi ve sakin bir yermiş gibi geliyor.»

★

Miss Gorringe, iki polisi kontuarın arkasındaki ufak, oldukça biçimsiz odalardan birinde kabul etti.

Müfettiş Campell, «Tekrar zamanınızı aldığım için özür dilerim, Miss Gorringe,» diye gülümsedi. «Neticede bize yardıma çalıştınız. Komiser Wedall'in sorduğu bütün suallere cevap verdiniz. Ben komiserin raporunu okudum tabiî. Fakat Piskopos Pennyfather'in kaybolması hâdisesi hakkında bildiklerinizi bana da anlatırsanız çok memnun olurum.»

Miss Gorringe, «Ben,» dedi. «Piskopos Pennyfather'in kaybolduğuna pek ihtimal vermiyorum. Bana kalırsa o bir yerde biriyle,... eski bir dostuyla karşılaştı ve onunla bir toplantıya, bir konferansa veya böyle bir şeye gitti. Piskopos Pennyfather o kadar dalgın bir adamdır ki.»

— Bavulları hâlâ burada mı?

— Evet, halâ burada, Mr. Campbell. Biz Piskoposu Lozan'da sanıyorduk. O gece dönmeyince eşyaları da bagaj odasına koydurduk.

— Kendisini hiç gören yok mu?

— Hayır. Piskoposu 19 Kasım gecesi saat altı buçuktan sonra gören olmamış. Kendisini kapıcı o saatte taksiye bindirmiş.

Baba, o kalın ve müşfik sesiyle, «Piskoposun elinde sadece bir bavul vardı değil mi?» diye sordu. «Lacivert, ufak bir çanta? O akşam gitti ve bir daha da gözükmedi. Anlıyorum.»

Miss Gorringe, kalkıp tekrar işinin başına dönmek istiyormuş gibi bir hareket yaptı. «Görüyorsunuz ya? Size yardım etmem kabil değil. Zira bir şey bilmiyorum.»

Baba, «Sizin bize yardım etmeniz kabil değil,» dedi. «Fakat belki bize yardımı dokunacak biri çıkabilir... Meselâ otelde çalışanlardan biri.»

— Kimsenin bir şey bildiğini sanmıyorum. Eğer bir şey görselerdi, hemen gelip bunu bana haber verirlerdi.

Baba, neşeyle elini salladı. «Belli olmaz. Böyle şeyler hiç belli olmaz. Sonra müşterileri unutmayın. İçlerinde piskoposu tanıyan var mı?»

Miss Gorringe, kaşlarını çatarak düşündü. «Şimdi burada yaşlı bir kadın kalıyor. Kendisi taşradan geldi. Genç kızlığında da bir ara burada kalmış. Bana bunu uzun uzun anlattı. Kendisinin adı Miss Marple. Zannedersem o Piskopos Pennyfather'i tanıyor.»

— Alâ... İşe oradan başlıyabiliriz. Sonra Piskoposun masasına bakan garson var. Yoksa oraya baş garson mu bakıyordu?

Miss Gorringe, «Tabiî Henry'i unutmamak lâzım,» diye mırıldandı.

Baba, merakla sordu. «Henry de kim?»

Miss Gorringe bir an adeta hayretle Baş Müfettişe baktı. Dünyada Henry'i tanımıyan biri olabiliceğini aklı almıyordu sanki.

— Henry, senelerden beri burada, dedi. «O geleli kaç yıl oldu, bunu ben bile bilmiyorum. Kendisi otele bu ağırbaşlı havayı verenlerden biridir.»

Birdenbire kapı açılarak eşikte haşmetiyle Mr. Humfries belirdi. İki adamı görünce hafifçe geriledi. Sonra da bir sual sorarmış gibi Miss Gorringe baktı.

Kadın telâşla, «Bu iki centilmen Scotland Yard'dan geldiler,» diye atıldı.

Mr. Humfries başını salladı. «Ya... Evet, evet... Anlı-

yorum... Her halde Piskopos Pennyfather meselesi için geldiniz. Çok acaip bir hâdise bu. Zavallı adamcağıza bir şey olmamasını temenni ederim.» Mr. Humfries, takdirle ilâve etti. «Eski tip Piskoposlardandır o. »

Miss Gorringe de gururla, «Bizim daimi müşterilerimiz vardır,» diye gülümsedi. «Onlar her sene gelirler. Otelde bir sürü Amerikalı da kalıyor. Boston'lular. Washinton'lular. Sessiz ve kibar insanlar onlar.»

Baba, sabırsız sabırsız kımıldandı. «Bahsettiğiniz yaşlı hanımla görüşebilirmiyiz? Adı Marple'di değil mi? Miss Marple... Sonra Henry'le de konuşmak isteriz.»

Mr. Humfries, «Tabiî, tabiî.» diye mırıldandı. Miss Marple, salonda kendisini şimdi gördüm. Şöminenin önünde oturmuş yün örüyor. Kabarık beyaz saçlı, ihtiyar bir kadın o. Eğer sizi onunla tanıştırmamı arzu ederseniz...»

— Hayır, hayır. Biz o meseleyi hallederiz. Baba, Müfettiş Campbell'e döndü. «Bu meseleyle ben meşgûl olayım mı efendim? Sizin çok mühim bir randevunuz olduğunu biliyorum.»

Campbell, hemen vaziyeti anlayarak, rol yapmağa başladı. «Evet, evet. Miss Marple'den fazla bir şey öğreneceğini sanmıyorum ama bir defa şansını dene.»

Mr. Humfries, onları başıyla selâmlıyarak kendi odasına girdi. «Miss Gorringe, lûtfen bir dakika gelirmisiniz?»

Miss Gorringe, adamın peşinden koştu. Kapıyı arkasından sıkıca kapadı.

★

Mr. Humfries, sinirli bir tavırla odada bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Sert bir sesle, «Şimdi de ne istiyorlar?» diye sordu. «Komiser Wedell lüzumlu bütün sualleri sordu.»

Miss Gorringe, tereddütle ona baktı. «Belki onlar for-

malite icabı geldiler. Bir iki kişiyle konuşup gidecekler.»

— Sen hemen Henry'nin kulağını bük. En ifak bir hatâ bile pahalıya mal olur.

Miss Gorringe, hafif bir hayretle adama baktı. «Fakat... Müfettiş Campbell...»

Humfries, istihkârla, «Benim Müfettiş Campbell'e aldırdığım yok,» diye homurdandı. «Beni düşündüren onun yanındaki... O adam kim biliyor musun?»

— Kim?

— Baş Müfettiş Fred Davy. Tilkilere kurnazlık öğretecek bir adamdır o. Burada ne işi var onun? İşte bunu öğrenmek isterdim. Şirin fakat aptalca bir adam tavrı takınmış, türlü türlü sual soruyor. Doğrusu bu hâl hiç hoşuma gitmedi. Hiç gitmedi...»

★

Baba salonda usulca Miss Marple'ın yanındaki koltuğa oturdu.

— Afedersiniz, siz Miss Jane Marple'siniz değil mi?

Miss Marple, örgüsünden başını kaldırarak gözlerini Baş Müfettiş Davy'e dikti. «Evet... Ben Jane Marple'ım.»

— Sizinle böyle konuştuğum için beni affedeceğinizi umarım. Aslında polistenim ben.

— Öyle mi? Burada mühim bir hâdise çıkmamış olduğunu umarım.

Davy, hemen o meşhur, 'babaca' tavırlarını takınarak, Miss Marple'ın endişelerini gidermeğe çalıştı. «Merak etmeyin Miss Marple. Öyle mühim bir mesele yok. Sadece dalgın bir rahiple meşgûlüz. Zannedersem o sizin ahbabınızmış. Piskopos Pennyfather'i kasdediyorum.»

— A, onu mu? Piskopos Pennyfather geçenlerde buradaydı. Evet, kendisini senelerden beri tanırım ama onunla fazla bir ahbablığım yoktur. Dediğiniz gibi Piskopos

Pennyfather bu sefer ne yaptı?»

— Onun için 'kendi kendisini kaybetti' diyebiliriz. Piskopos ortada yok.

Miss Marple, «Sahi mi?» diye bağırdı. «Bana Lozandaki toplantıya katılacağından bahsetmişti... Yani zavallı adamcağız Lozan'a gitmemiş mi?

Baba, içini çekti. Gitmemiş ya.

Miss Marple, «Ya,» dedi. «Her halde tarihleri karıştırdı. Bana toplantının ayın 19 unda olduğunu söylediğini hatırlıyorum. Fakat belki ayın 10 unun 20 si olduğunu sanmıştır. Veya 20 sinin 10'u olduğunu... O sırada ben de böyle bir şey olduğuna kanaat getirmiştim.»

Baba'nın yüzünde hayret dolu bir ifade belirmişti.

— Miss Marple. Piskopos Pennyfather'in Lozan'a gitmediğini çoktan biliyormuşsunuz gibi bir tavırla konuşuyorsunuz.

Miss Marple, başını salladı, «Onun ayın 19'unda, yani Perşembe günü Lozan'da olmadığını biliyordum. Piskopos o günü otelde geçirdi. İşte bu yüzden 'Bana Perşembe dedi ama her halde Cuma gününü kasdetiyordu,' diye düşündüm. Piskopos, Perşembe akşamı buradan ayrıldı. Bunu gayet iyi biliyorum. Elinde küçük bir çanta vardı. O zaman onun hava alanına gittiğine kani oldum. Dönmüş olduğunu görünce bu yüzden çok şaşırdım.»

— Afedersiniz, 'Dönmüş olduğunu görünce,' demekle neyi kastettiniz?.

— Yani Piskopos Pennyfather tekrar otele dönmüştü.

Baba, sakin ve dostça bir tavırla, «Şu meseleyi iyice anlıyalım,» diye gülümsedi. «Siz o akşam o ihtiyar budala... siz o akşam Piskopos Pennyfather'in elinde küçük bavuluyla otelden ayrıldığını gördünüz... Daha sonra geri döndüğünü iddia ediyorsunuz. Ne zaman oldu bu? Adam ne vakit geri döndü?»

— Şey... Doğrusu bunu bilmiyorum. Piskoposun geri dönüşünü görmedim.

Baba, «Ya,» dedi. «Ben onu gördüğünüzü sanıyordum.»

Miss Marple, «Onu daha sonra gördüm,» diye cevap verdi. «Gece saat üçe geliyordu. Beni bir şey uyandırdı. Londra öyle acaip gürültülerle dolu ki. Baş ucumdaki küçük saatime baktım. Üçü on geçiyordu. Bilmiyorum neden, birdenbire bayağı endişelendim. Hattâ korktum. Bu yüzden kapımı aralıyarak dışarı baktım. Piskopos Pennyfather, odasından çıkmıştı. Onun odası benimkinin yanındaydı. Sırtında paltosu, merdivenlerden iniyordu.»

— Piskopos Pennyfather gece üçte sırtında paltosu odasından çıktı ve merdivenlerden indi öyle mi?

Miss Marple, «Evet,» dedi. «Sonra da ilâve etti. «O vakit bu pek acaibime gitti.»

Baba, uzun uzun yaşlı kadını süzdü. «Miss Marple, neden bunu daha önce başkalarına anlatmadınız?»

Miss Marple, kısaca cevap verdi. «Kimse bana sormadı ki.»

Baba, derin bir nefes aldı. «Doğru. Size böyle bir şey sormak kimsenin aklına gelmezdi. Mesele bu kadar basit işte.» Susarak derin derin düşünmeğe başladı. Sonra tekrar Miss Marple'a döndü. «Aradan bir haftadan fazla uzun bir zaman geçti. Piskopos Pennyfather'a yolda inme inmedi. Adam yere yığılmadı. Kendisini bir kaza geçirdiği için hastahaneye de yatırmadılar. O halde... nerede bu adam? Bana öyle geliyor ki...» Babanın kendi kendine konuşuyormuş gibi bir hali vardı. «Bu adamın ortadan kaybolması lâzımdı. Bu yüzden de kayıplara karıştı... Otelden o şekilde gece yarısından sonra ayrılmak.» Birdenbire sert bir sesle sordu. «Bundan eminsiniz değil mi? Yani Piskoposu rüyanızda görmediniz?»

Miss Marple, kati bir tavırla cevap verdi. «Tamamiyle eminim.»

Baba içini çekerek ağır ağır ayağa kalktı. Şimdi gidip o odaya bakan hizmetçiyle biraz konuşayım.»

★

Baba, Rose Sheldon'u iş başında buldu. Bu şirin ve tertemiz kıza takdirle baktı.

— Seni rahatsız ettiğim için müteessirim... Komiseri görüp, onun suallerini cevaplandırdığını biliyorum. Fakat ben de seninle şu ortadan kaybolan Piskopos Pennyfather hakkında konuşmak istiyorum. Baba, cebinden defterini çıkararak, sanki bazı notlara bakıyormuş gibi yaptı. «Piskoposu en son ne vakit görmüştünüz?»

— Perşembe sabahı, efendim. Yani ayın 19'unda. Bana o gece odasında yatmayacağını söyledi. 'Belki yarın gece de gelemem,' dedi. Ben saat 6 da tekrar iş başı yaptığım zaman o çıkıp gitmişti. Daha doğrusu odasında değildi. İki bavulunu içeride bırakmıştı.

Baba, «Evet,» diye mırıldandı. «Tamam.» Komiserin bavulların içine baktığını fakat işe yarayacak bir ip ucu bulamadığını biliyordu. «Piskopos Pennyfather gittiği için,» diye devam etti. «Her halde ertesi günü onun odasına hiç girmedin?»

— Hiç olur mu, efendim? Rose hayretle ona bakıyordu. «Odayı sildim ve toz aldım. Her gün bütün odalar süpürülür, efendim.»

— Peki, yatakta biri yatmışmıydı?

— Kız, hayretle kaşlarını kaldırdı. «Yatakta mı? Hayır, efendim.»

— Peki yatak karışıkmıydı? Örtüler filân açılmış mıydı?

Rose, 'Hayır,' makamında başını salladı.

— Ya Banyo?

— Banyoda ıslak bir el havlusu vardı, efendim. Zan-

nedersem Piskopos da bunu bir gün evvel kullanmıştı.

— Odada Piskopos Pennyfather'in gece geç vakit... meselâ üçe doğru geldiğini,... otele döndüğünü gösterecek bir şey yokmuydu?

Rose, şaşkın şaşkın ona baka kaldı. Baba, bir şey söylemek için ağzını açtı. Sonra tekrar kapadı. Kız, ya Piskopos Pennyfather'in geri döndüğünü bilmiyordu, ya da usta bir aktristi.

Birdenbire Baba'nın aklına bir şey geldi.

— Peki, ya adamın küçük bavulu ne oldu?

— Afedersiniz, efendim. Ne demek istediğinizi anlıyamadım.

— Piskoposun çantasını kastediyorum. Şöyle ufak, lâcivert bir bavulmuş o. Bunu her halde gördün?

— A, onu mu? Tabiî gördüm, efendim. Muhakkak Piskopos yolculuğa çıkarken o çantayı alıp götürdü.

— Fakat Piskopos Pennyfather yolculuğa çıkmadı. O İsviçre'ye gitmedi bile. Onun için lâcivert çantayı da geride bırakmış olması lâzım. Veya gece otele tekrar döndü ve küçük bavulu da diğerlerinin yanına bıraktı.

— Evet... evet... zannederim... pek emin değilim... ama her halde öyle yaptı...

Baba, birdenbire huşunetle **«Sana bu hususta talimat verilmedi değil mi?»** diye düşündü. «Şu ana kadar gayet sakindin. Kendinden emin tavırlarla cevap veriyordun. Fakat bu sualim şaşırmana, bocalamana sebep oldu. Ne cevap vereceğini bilemedin.» Babanın kafasında fikirler süratle birbirini kovalıyordu. «Piskopos Pennyfather, elinde bavuluyla terminale gitmiş. Kendisini oradan geri çevirmişler. Bertram oteline geri döndüyse, o zaman çantası da yanındaydı. Fakat Miss Marple Piskoposun odasından çıkarak, aşağıya inişini anlatırken bundan hiç bahsetmedi. Öyleyse adam küçük çantayı, odasında, diğer bavulların

yanında bırakmıştı. Fakat bu, diğer bavullarla birlikte bagaj odasına konulmamış? Neden? Piskoposun İsviçreye gittiğinin sanılması için mi?»

İfadesiz çehresinden bu düşünceleri katiyen anlaşılmayan Baba nazik bir tavırla Rose Sheldon'a teşekkür ederek aşağıya indi.

Salonu geçerek, iki tarafa da açılan kapılardan dışarı çıktı. Kaldırıma bir sürü Amerikan tipi gardroplu bavul ve çanta konulmuştu. Bunlar bir taksiye yerleştiriliyordu Anlaşıldığına göre Bertram'da bir müddet kalan Amerikalı Mr. ve Mrs. Elmer Cabot, Paris'e Vendome oteline gidiyorlardı.

Bavulların yanında duran Mrs. Cabot, kocasına otel hakkındaki düşüncelerini anlatmaktaydı.

— Pendelbury'ler burayı methetmekte çok haklıymışlar, Elmer. Bu otel eski İngiltere sanki. Gelecek sene yine buraya gelip, kalmak niyetindeyim.

Kocası istihzayla güldü. «Bir milyon dolarımız olursa bunu yapabilirsin...»

Baş Müfettiş Davy, Cabot'ların arabaya binerek uzaklaşmalarını seyretti.

O sırada kapıcı Michael Gorman da yanına sokulmuştu «Taksi istermisiniz?»

— Hayır, teşekkür ederim. Baba, ağır ağır Squara sokağından ilerlemeğe başladı. Derin derin düşünürken bir araba yıldırım hızıyla yanından geçti ve fren gıcırtıları arasında Bertram otelinin önünde durdu. Baş Müfettiş Davy, ciddi bir tavırla başını çevirerek, arabanın plâkasına baktı. FAN 2266. Bu numara ona bir şeyler hatırlatıyordu ama neyi? Bu hemen aklına gelmedi.

Baba, ağır ağır geri döndü. Tam kapının önüne geldiği sırada bir iki dakika evvel içeriye girmiş olan arabanın sahibi de tekrar dışarı çıktı. Otomobille sahibi birbirlerine çok yakışıyorlardı doğrusu. Araba, yarış için yapılmıştı.

Zarif hatlı uzun burunlu, bembeyaz bir şeydi. Delikanlıda da aynı zarif hâl vardı. Sert hatlı çehresi bir hayli yakışıklı, ince vücudu da atletikti.

Kapıcı, arabanın kapısını hürmetle açtı. Delikanlı otomobile atladı. Kapıcıya bahşiş verdikten sonra müthiş bir motor homurtusuyla oradan ayrıldı.

Michael Gorman, Baba'ya döndü. «Onun kim olduğunu biliyormusunuz? Ladislaus Malinowski o. İki sene önce Grand Prix'i kazandı. Çocuk Dünya şampiyonuydu. Fakat geçen sene feci bir kaza geçirdi. Mamafih artık tamamiyle iyileştiğini söylüyorlar.»

— Yoksa o da mı Bertram'da kalıyor. Bu otel ona göre bir yer değil.

Michael Gorman, güldü. «Delikanlı Bertram otelinde kalmıyor. Fakat bir arkadaşı...» Kapıcı usulca göz kırptı. «Burada oda tuttu.»

Çizgili bir önlük takmış olan bir garson elinde lüks Amerikan bavullarıyla dışarı çıktı.

Baba kaldırımda durmuş, dalgın dalgın yerdeki zarif bavula bakıyordu. Sonra birdenbire dönerek tekrar otele girdi.

Müracaata giderek, Miss Gorringe'e, «Otel defterine bakabilirmiyim?» diye sordu.

Miss Gorringe otelden ayrılmakta olan Amerikalılarla meşgûldü. Defteri kontuarın üzerinden usulca Baş Müfettiş Davy'e doğru itti. Baba sahifeleri çevirmeğe başladı.

Lady Seline Hazy,— Little Cottage
Merryfield Hants.
Sir John Woodstock — Beanmont.
Cresent No. 5, Cheltenham
Lady Sedgwich — Hurstun House,
Northumberlanda

Mr. ve Mrs. Elver Cabot — Greenwich,
Connechicut, Amerika
Kontes Beauville, — Les Sapius,
St. Germain an Laye, Fransa
Miss Jane Marple, — St. Mary Mead,
Buch Benham.
Albay Luscombe, — Little Green,
Suffolk.
Mrs. Carpenter
Miss Elvira Blake
Piskopos Pennyfather, — Chedminester,
Mr. ve Mrs. Rysville, — Valley.
Forge, Pensylviana, Amerika.
Barnstable Dükü, — Doone
Şatosu, N. Devon.

Bu defter Bertham atelinde kalanların nasıl kimseler olduğunu açıkça gösteriyordu.

Baba, «Bir formül olmalı,» diye düşünüyordu. «Bir plân.»

Defteri kapatırken gözü bir isime ilişti. Sir William Ludgrove.

Hakim Ludgrove'u bir kaç ay önce bir banka soygunu sırasında o civarda görmüşlerdi. Sonradan şahitlerin yanıldığı anlaşılmıştı. Hakim Ludgrove... ve Piskopos Pennyfather... İkisi de Bertram otelinin devamlı müşterilerindendiler.

★

Scotland Yard'ın Müdür muavini Sir Ronald Graves karşısında oturan iri yarı Baş Müfettişe baktı. Baba, hafifçe gülümsüyordu.

Sir Ronald, «Ladislaus Malinowski, ha?» diye mırıldandı. «Olabilir.. E, elinde delil var mı?»

— Hayır, yok. Tam bu işi yapabilecek bir tip. Öyle değil mi?

— Evet. Gözünü budaktan sakınmayan, çelik gibi sinirli bir genç o. Kadınlar yüzünden kötü bir şöhreti var. Gelir kaynağı meçhul. Hem burada, hem de dışarıda su gibi para harcıyor. Sık sık Avrupaya gidip geliyor. Onun bu hakikaten iyi organize edilmiş soygunları plânladığını mı sanıyorsun?

— Hayır, hayır. Malinowski, ustalıkla plân yapacak bir tip değil. Fakat bence onun da çeteyle bir alâkası var... Bir kere bir Mercedes - Otto yarış arabası kullanıyor. Irlanda postasının soyulduğu sabah o arabaya benzeyen bir otomobil Bedhampton yakınlarında görülmüş. Tabiî plâka numarası değişikmiş ama biz böyle şeylere alışığız.. Etrafta bu tip Mercedes - Otto araba fazla yok. Bir Lady Sedgwich de var, bir de Lord Merrivale'de.

— Çeteyi Malinowski mi idare ediyor dersin?

— Hayır. Bence ele başı Malinowski'den çok daha akıllı biri. Fakat onun da bu soygunlarda parmağı var. Dosyaları karıştırdım. Meselâ Midland - West London bankası soygununu ele alalım. Nedense bir tesadüf eseri üç kamyon yandaki sokağı tıkamıştı. O işe karışan bir Mercedes - Otto araba da bu sayede soygun yerinden uzaklaştı.

— Otomobil sonradan yakalandı.

— Evet. Sonradan şoförün soygunla bir alâkası olmadığına kanaat getirerek, adam serbest bırakıldı. Zira şahitler plâka numarası hususunda anlaşamamışlardı. Şahitler arabanın numarasının FAM 3366 olduğunu iddia ediyorlardı. Malinowski'nin beyaz otomobilinin numarası ise FAN 2266... Hep aynı şey.

— Sen bütün bu hadiseleri Bertram oteline bağlamak-

ta ısrar ediyorsun demek?

— Evet, efendim. Belki bu acaip bir tesadüf. Belki de değil. Fakat Metropoliten bankası soygununu hatırlıyor musunuz? Halktan bize yardım etmelerini, soyguna katılan arabaların tariflerinin bildirilmesini istemiştik. Bir Adliye memuru banka civarında CMG 256 numaralı siyah bir Morris Oxford gördüğünü ve... arabayı hakim Ludgrave'ın kullandığını haber vermişti. Tabiî şoför aslında Sir William Ludgrave değildi. Zira hakim o saatlerde mahkemede, bir davaya bakıyordu. Fakat hakim Ludrave'ın da siyah Morris Oxford arabası vardı ve bunun numarası da CMG 265'di. Yani plâkalardaki iki rakkamın yeri değişikti.

Sir Ronald, mırıldandı. «Afedersin, ne demek istediğini henüz anlıyamadım...»

Baş Müfettiş Davy, «Henüz anlaşılacak bir şey yok...» diye cevap verdi. «Öyle değil mi? Fakat soygun yerinde siyah bir Morris Oxford'un görülmesi, plâka numarasındaki iki rakkamın yerlerinin değişik olması pek garip bir tesadüf. Ya şoföre ne demeli? Adam, Hakim Ludgrave'e o kadar benziyormuşki, kendisini tanıyan adliye memuru bile aldanmış.»

— Afedersin, Davy. Fakat halâ ne demek istediğini anlayamadım.

— Şunu da ilâve edersem belki o zaman ne demek istediğimi anlarsınız. O soygun sırasında Hakim Ludrave de Bertram otelinde kalıyormuş. Size şunu da hatırlatayım. Brighton'daki o meşhur mücevher hırsızlığı sırasında şahitler hâdise yerinde yaşlı bir Amerikalı gördüklerine yemin etmişler. Adamın ismini şimdi unuttum. Tabiî sonradan Amerikalının o sırada Londra'da olduğu ispat edilmiş. Kendisi o gece bir ziyafetteymiş sanırım. Ve... Londra'da Bertram Otelinde kalıyormuş.

Sir Ronald, düşünceli düşünceli başını salladı. «Anlıyorum... Bu pek bariz değil ama... haklısın. Garip bir te-

sadüf bu. Şimdi ne yapacaksın?»

— Evvelâ Bertram'ın asıl sahibinin kim olduğunu öğrenmeğe çalışacağım. Bizim çocuklar bazı malûmat topladılar. Davy elini cebine vurdu. «Hepsi burada. Kayıtlı, resmi bir şirket. Sermaye, idare meclisi âzaları vesaire vesaire. Fakat ben hakikati öğrenmek istiyorum. Otelin esas sahibi kim? Müsaade ederseniz, efendim, mühim birini görmek istiyorum.» Ağır ağır bir isim söyledi.

Müdür Muavinini yüzünde endişeli bir ifade belirdi. «Bilmem ki... Ona yaklaşmağa pek cesaret edemeyiz.»

Kısa bir sessizlik oldu. İki adam birbirlerine baktılar. Baba'nın yüzünde sakin, sabırlı ve biraz da aptalca bir ifade belirmişti.

Sir Ronald onun bu halini pek iyi bilirdi. Müdür muavini boyun eğmekten başka çare bulamadı. «Sen zaten inatçı herifin birisindir, Davy... Pekâlâ, istediğin gibi hareket et. Avrupanın en meşhur maliyecilerini parmağında oynatan adamı gör. Onu sıkıştır.»

Baş Müfettiş Davy, «O otelin sahibini bilir,» diye cevap verdi. «Bilmiyorsa bile, masasındaki zillerden birine basması kafi. Veya bir yere telefon etmesi...»

Sir Ronald israr etti. «Fakat Bertram oteli iyi idare edilen bir yer. Müşterileri kibar ve hürmete lâyık insanlar. Öyle değil mi?»

— Öyle.. Öyle... İçerde kumar oynanmıyor, esrar çekilmiyor. Katiller veya kirli ayaklı, uzun saçlı delikanlılar içeri alınmıyor. Sadece ciddi yaşlı kadınlar, taşralı aileler, Boston gibi hürmete lâyık yerlerde oturan Amerikalılar Bertram da kalabiliyor. Buna rağmen bir kilisenin Piskoposu gece saatin üçünde usulca odasından çıkarken görülmüş...

Sir Ronald, Baba'nın sözünü kesti, «Yoksa Piskopos Pennyfather'den mi bahsediyorsun?»

— Evet, efendim. Onun kaybolduğu haber verildi. Bu

meseleyle Campbell meşgûl oluyor.

— O halde şimdi de ben sana acaip bir tesadüften bahsedeyim. Biraz evvel, Bedhompton civarında soyulan İrlanda postasıyla alâkalı olarak Piskopos Pennyfather'ın adını da söylediler. Tren, o sahte işaret yüzünden durduğu zaman, yolculardan bazıları uyanıp, koridora bakmışlar. Chedminster'de oturan ve Piskopos Pennyfather'i şahsen tanıyan bir kadın onun kapıdan vagona bindiğini görmüş. Adamın ne olduğunu anlamak için dışarı çıktığını ve tekrar trene döndüğünü sanmış. Piskopos'un kaybolduğu haber verildiği için bunun üzerinde de duracaktık.

— Hım... Tren sabaha karşı 5,30 durdurulmuş. Piskopos Pennyfather ise üçü biraz geçe Bertram otelinden ayrılmış. Evet... Olabilir bu. Her halde adamın süratli bir otomobille,... meselâ bir yarış arabasıyla götürdülerse...

Sir Ronald başını salladı. «Demek döndük dolaştık ve yine Ladislaus Malinowki'ye geldik.»

★

Baş Müfettiş Davy, yarım saat sonra eski eşyalarla döşeli, sessiz bir büroya giriyordu.

Masanın başında oturmakta olan iri yarı bir adam ayağa kalkarak elini uzattı. «Baş Müfettiş Davy? Hoş geldiniz. Buyurun oturun.»

Baş Müfettiş Davy, o kalın ve ahenkli sesiyle, «Kıymetli zamanınızı alacağım için özür dilerim,» dedi.

Mr. Robinson, gülümsedi. Bir hayli şişmandı o. Çok şık giyinmişti. Yüzü sarı, gözleri siyah ve mahzun, ağzı büyük, dudakları da kalındı. İngilizcesi mükemmeldi. Bu dili aksansız konuşuyordu ama aslında İngiliz değildi o. Baba da, kendinden önce başkalarının yaptığı gibi, «Mr. Robinson aslında nereli acaba?» diye düşündü.

Sonra da, «Bertram otelinin sahibinin kim olduğunu

öğrenmek istiyorum,» dedi.

Mr. Robinson'un yüzündeki ifade değişmedi. Adam, ne bu ismi biliyormuş gibi davrandı, ne de şaşırmış gibi. Sadece, «Her halde asıl sahibini merak ediyorsunuz,» diye mırıldandı. «Kâğıt üstündeki ismi değil.» Tebessümü biraz müstehzileşmişti.

— Eğer bunu bilen biri varsa, o da sizsiniz.

— Aslında bilmiyorum. Fakat benim malûmat alma usullerim çok tesirlidir. Mr. Robinson, masasındaki bir telefona uzandı. «Sonra bana Carlos'u bul.» Bir iki dakika bekledi. Sonra tekrar konuşmağa başladı. «Carlos?» Acaip bir lisan kullanıyordu. Baba onun hangi dilden konuştuğunu bir türlü anlıyamadı.

Mr. Robinson, ahizeyi yerine bırakarak, Baş Müfettiş Davy'e döndü. Nazik bir tavırla, «Fazla bekliyeceğimizi sanmıyorum,» dedi. «Bu mesele alâkamı uyandırdı. Ben de zaman zaman Bertram oteli hakkında bazı şeyler düşündüm. Yani... mali bakımdan. otelin nasıl olup da kâr bıraktığını merak ediyorum. Her ne hâl ise... Bu benim üstüme vazife değildi... Sonra...» Geniş omuzlarını silkti. «Londra'da müstahdemi işinin ehli olan rahat bir otelin bulunması hoşuma gidiyordu. Fakat... sık sık düşünüyorum.»

Masadaki zillerden biri çaldı. Mr. Robinson, tekrar telefona uzandı. «Alo? Elini pek çabuk tuttun. Buna memnun oldum. Ah... Amsterdam... Evet... Teşekkür ederim... İsmin harflerini teker teker söylermisin? Alâ.» Dirseğinin dibindeki not defterine çabucak bir şeyler yazdı.

O sahifeyi yırtarak, masanın üzerinden Baba'ya doğru uzatırken, «Bunun işinize yarayacağını umarım,» dedi. Baş Müfettiş Davy, kâğıttaki ismi yüksek sesle okudu. «Antoino Capello.»

Robinson, izah etti. «Korsika'lıdır o. Daha ziyade Avrupada faaliyet gösterir. Kanuna karşı gelmez ama bir sü-

rü kirli işte parmağı vardır. Avrupada çalışır, İngiltereye pek ilişmez. Fakat bir kardeşi var. Joseph Capello adında bir adam. O Londra'da. Yiyecek işleri yapıyor. Tabiî başka şeylere de burnunu soktuğu oluyor. Her halde siz, Scotland Yard mensupları onun adını duydunuz. Joseph Capello çok zengin. Bir hayli malı mülkü var ama bunları kendi adına almamış. Fakat o ve ağabeysi Bertram otelinin asıl sahipleri.»

★

Baba, Mr. Robinson'un yanından ayrılırken hayatından memnundu. Scotland Yard'dakiler Joseph Capello'yu biliyorlardı tabiî. Londra'nın en nüfuzlu adamlarındandı o. Bir çok işe para yatırıyordu. Gece kulüpleri, lokantalar, kumarhaneler, kulüpler... Hürmete lâyık yerler... Hürmete lâyık olmayan yerler... Adamın, bütün bunların sahibi olduğu biliniyordu. Fakat onunla bu yerler arasında resmî bir bağ kurmak imkânsızdı. Bir mesele çıktığı zaman muhakkak başka birinin başı belâya giriyordu. Çok zekiydi adam. Bertram oteli de ona ve ağabeysine ait olduğuna göre...

Baş Müfettiş Davy, odasına döndüğü zaman masasında bir not buldu.

«Piskopos Pennyfather, ortaya çıktı. Adam sakin olmamakla beraber sağ. Kendisine Milton St. John'de araba çarptığı ve kazadan beyninin sarsıldığı anlaşılıyor.

Baş Müfettiş Davy, hemen telefona uzandı. Kısa bir konuşma sonunda Piskopos Pennyfather'in Milten St. John'da hayırsever bir çift tarafından yol kenarında bulunduğunu öğrendi. Yaşlı adam olanları hatırlamadığı için karı koca bir arabanın ona çarpıp kaçtığına kanaat getirmişlerdi.

Baş Müfettiş Davy, ertesi günü Pennyfather'i görmek için lüzumlu hazırlıkları yaptı...

Baba, Scotland Yard'dan karanlık basarken ayrıldı. Birdenbire koyu bir sis bütün Londra'yı sarmıştı. Baş Müfettiş Davy, yakasını kaldırarak Piccadilly'den Squara sokağına saptı. Sanki aklına bir şey takılmış gibi ağır ağır yürüyordu. Onda bir şeyin peşinde olan bir adam hali yoktu. Fakat kendisini tanıyanlar vaziyetin öyle olmadığını,... onun avının üstüne atılmağa hazırlanan bir kedi gibi dolaştığını anlarlardı.

Siste Square sokağı gayet sessizdi. Piccadilly'den akseden trafik gürültüsü de iyice boğuklaşmıştı. Sis, bir çok otobüsün duraklamasına sebep olmuştu. Sadece zaman zaman hususî arabalar kararlı bir nikbinlikle yollarına devam ediyorlardı.

Baba, bir çıkmaz sokağa girdi. Bunun nihayetine kadar yürüdükten sonra tekrar döndü. Yine adeta lâkayıt bir tavırla bir sokağa saptı. İlerledi. Bir köşeyi döndü. Aslında hiç bir gayesi yokmuş gibi yürüyordu ama usul usul Bertram otelinin etrafında bir daire çızıyordu. Baba, çıkmaz sokağa park edilmiş olan arabaları tetkik etti. Bilhassa bir otomobil dikkatini çekti. Davy, usulca, «Demek tekrar buraya geldin, güzelim,» dedi. Numaraya bakarak başını salladı. «Demek bu gece FAN 2266'sın.» Eğilip parmaklarını plâkaya sürdü. Yavaşca, «Çok ustaca bir iş,» diye fısıldadı.

Sonra doğrularak, yoluna devam etti. Fakat Bertram oteline elli metre kala tekrar durarak, bir yarış arabasına daha hayranlıkla baktı.

— Sen de çok güzelsin... Plâka numaran geçen sefer gördüğümün eşi. Bana numaran daima aynıymış gibi geliyor. Tabiî bunun mânası da şu... Durakladı sonra, «Yoksa öyle değil mi?» diye mırıldanarak başını yukarıya kaldırdı. Belki de karanlık gök yüzüne bakıyordu. Kendi kendi-

ne, «Sis iyice arttı,» dedi.

Bertram otelinin önünde İrlandalı kapıcı ısınabilmek için kollarını bir öne sallıyordu, bir arkaya.

Baş Müfettiş Davy, «İyi akşamlar,» dedi.

Michael Gorman, «İyi akşamlar, efendim.» diye cevap verdi. «Ne kötü hava değil mi?»

— Evet... Bence bu gece işi olmayanlar sokağı çıkmağı pek istemiyecekler.

Baba, kapıcıya gülümseyerek otele girdi. Bu akşam salon o kadar kalabalık değildi. Adam, Miss Marple'in şöminenin önünde oturduğunu farketti. Yaşlı kadın da onun girdiğini görmüştü. Fakat adamı tanımış gibi bir hareket yapmadı. Baba, müracaata doğru gitti. Miss Gorringe her zamanki gibi defterlerin üzerine eğilmişti.

Baş Müfettiş kadının kendisini görünce biraz şaşırdığını hissetti. Yüzündeki ifade belli belirsiz bir şekilde değişmişti ama Baba bunun farkına varmıştı.

— Beni tanıdınız mı, Miss Gorringe? diye sordu. «Geçen gün Müfettiş Campbell'le gelmiştim?»

Miss Gorringe, başını salladı. «Sizi hatırlamaz olurmuyum Baş Müfettiş Davy,» dedi. «Öğrenmek istediğiniz başka bir şey daha mı vardı?»

— Defterinize tekrar bakmak istiyorum. Tabiî kabilse.

— Sizin için her şey kabil. Miss Gorringe defteri kontuardan ona doğru itti.

Baba, bunu açarak sahifelere göz attı. Sanki bir tek ismi arıyormuş gibi bir tavır takınmıştı. Miss Gorringe'nin de öyle sanmasını istiyordu. Halbuki aslında vaziyet böyle değildi. Baba'nın genç yaşta öğrendiği ve fevkalâde bir hale,... bir sanat haline soktuğu bir kabiliyeti vardı. Hafızası adeta bir fotoğraf gibiydi onun. Bir sahifeye bir kere bakması kafiydi. İsimler ve adresler hemen kafasında yer ederdi. Adam bunları yirmi dört hattâ bazen kırk sekiz

saat hatırlardı.

Baba, başını sallayarak defteri kapattı ve bunu Miss Gorringe'ye geri verdi.

Hafif bir sesle, «Her halde Piskopos Pennyfather gelmedi,» dedi.

— Piskopos Pennyfather mi?

— Onun tekrar ortaya çıktığından haberiniz yok mu?

— Yok ya... Bunu bana kimse söylemedi. Adamcağız nerede bulundu?

— Londra dışında bir yerde. Piskopos Pennyfather bir araba kazasına uğramış sanırım. Bunu bize bildirmediler. Hayırsever bir çift onu bulmuş ve kendisine itinayla bakmış.

— Ah... Buna o kadar sevindim ki. Doğrusu onun için çok endişe ediyordum.

Baba, «Arkadaşları da öyle,» diye mırıldandı. «Ben de şimdi deftere, Piskoposun arkadaşlarından birinin burada kalıp kalmadığını anlamak için baktım. Başdiakoz... Başdiakoz... ismi hatırıma gelmiyor. Ama görseydim tanırdım.»

Miss Gorringe ona yardıma çalıştı. «Başdiakoz Tomlinson mu? Kendisi gelecek hafta Salzbuty'den gelecek.

Davy, «Hayır,» dedi. «Tomlinson değil... Neyse... üzerinde durmağa deymez...»

★

10.

O gece salon çok sessizdi.

Bir kenarda iki çift oturuyordu. Uzun zamandanberi evli oldukları için birbirleriyle konuşmak lüzumunu duymuyorlardı. Bazen bir iki müşteri bir araya gelip sisten bahsediyor, veya istedikleri yere nasıl gidebileceklerini öğrenmek için sualler soruyorlardı.

Baş Müfettiş Davy, onların yanından geçerken hepsine de usulca bir göz attı. Acele etmeden, sanki yine bir maksadı ve gayesi yokmuş gibi bir tavırla ilerleyerek, istediği yere erişti.

— Demek halâ buradasınız, Miss Marple, dedi. «Buna çok memnun oldum.»

Miss Marple, «Yarın gidiyorum,» diye gülümsedi. «On beş günlük tatilim sona eriyor.»

— Tatilinizi hoşça geçirdiğinizi umarım.

Miss Marple, hemen cevap vermedi. «Bir bakıma... evet.» Durakladı. «Fakat bir bakıma da... Ne dediğimi anlatmak o kadar güç ki...»

— Ateşe biraz fazla yaklaşmışsınız, Miss Marple. Burası hayli sıcak. Şu köşede oturmak istemezmisiniz?

Miss Marple, gösterilen köşeye baktı, sonra da Baş Müfettiş Davy'e. «Evet... Hakikaten iyi olur.»

Baba, uzanarak yaşlı kadının kalkmasına yardım etti. Miss Marple'ın çantasıyla kitabını taşıdı. Onu gösterdiği o sessiz köşedeki bir koltuğa oturttu.

Sonra da, «Bana söylemek istediğiniz bir şey mi var?» diye sordu. «Halinizden bu anlaşılıyor da...»

Miss Marple, içini çekti. «Bunu açıkça belli ettiğime üzüldüm. Bilmiyorum bu hususta bir şeyler söylemem doğru olur mu? Bana inanın, Müfettiş bey. Ben başkalarının işine burnumu sokmaktan hiç hoşlanmam. Böyle şeylere sinirlenirim. Bazı kimseler iyi niyetle başkalarının işine karışırlar ama bu da yine kötü netice verir. Bazen insan bir kimsenin aptalca... hattâ tehlikeli sayılabilecek şeyler yaptığını görür. Fakat ona karışmağa hakkı varmıdır? Bence ekseri yoktur.»

— Siz Piskopos Pennyfather'den mi bahsediyorsunuz?

— Piskopos Pennyfather'den mi? Miss Marple'ın sesinden çok şaşırmış olduğunu anlamak kabildi. «Hayır, hayır... Bu meselenin onunla hiç bir alâkası yok. Ben bir... bir kızdan bahsediyordum.»

— Bir kızdan mı? Bu hususta size yardım edebileceğimi mi düşünüyordunuz?

Miss Marple, «Bilmiyorum,» dedi. «Emin olun bilmiyorum. Fakat endişeliyim. Çok endişeliyim.»

Baba, itiraz etmedi. Herkese itimat telkin eden bu iri yarı adam hiç kımıldamadan oturuyordu. Yaşlı kadın ona yardım etmek için elinden geleni yapmıştı. Şimdi de Davy

ona yardıma çalışacaktı. Buna hazırdı.

Miss Marple, o tatlı sesiyle, «İnsan gazeteler de davalar hakkında çıkan yazıları okuyor,» diye mırıldandı. «Himaye ve alâkaya muhtaç» gençlerden... çocuklardan ve kızlardan bahsediliyor... Bu hukukî bir tabir sanırım. Fakat tam mânasıyla hakikati ifade ediyor.»

— Bahsettiğiniz kızın himaye ve alâkaya ihtiyacı olduğunu mu düşünüyorsunuz?

— Evet. Evet, öyle düşünüyorum.

— Bu kız yalnız mı?

Miss Marple, «Hayır, hayır,» dedi. «Bilâkis... Aksine... Bilmem ki nasıl anlatayım.. İlk bakışta kızın iyice himaye edildiğini, kendisine daima alâka gösterildiğini sanıyorsunuz... Kız bu otelde kalıyordu. » Miss Marple, bir an durdu, sonra sözlerine devam etti. «Yanında bir kadın vardı. Adı Mrs. Carpenter'di sanırım. İsmini öğrenmek için deftere baktım. Kızın adı Elvira'ydı. Elvira Blake.»

Baba, çabucak başını kaldırarak Miss Marple'a baktı.

— Çok güzel bir kızdı o. Pek gençti. Kendisini daima himaye etmiş, korumuşlardı sanırım. Vasisi Albay Luscombe adında gayet iyi bir adamdı. Oldukça yaşlıydı. Ve korkarım çok masumdu.»

— Kız mı, vasisi mi?

Miss Marple, «Kastettiğim vasisiydi,» diye cevap verdi. «Doğrusu kızı bilmiyorum. Fakat onun tehlikede olduğundan eminim. Elvira Blake Batterson parkında rastladım. Çayhanelerden birinde bir gençle oturuyordu.»

Baba, mırıldandı. «A, demek mesele bu. Her halde tasvip edilmeyecek bir genç. Bu uzun saçlılardan mı? Yoksa bir it mi?»

Miss Marple onun sözünü kesti. «Çok yakışıklı bir genç o... Yaşı kıza uygun sayılmaz. Zira otuzunda var sanırım. Kadınları cezbeden bir erkek o. Fakat yüzünden ne

kötü bir mahlûk olduğu belli. Kocaman bir yarış arabası kullanıyor.»

Baba, alâkayla kaşlarını kaldırdı. «Her halde arabanın numarasını hatırlamıyorsunuz?»

— Bilâkis hatırlıyorum. FAN 2266. Miss Marple izah etti. «Kekeme bir kuzenim vardı. Numarayı o yüzden hatırladım.»

Baş Müfettiş Davy, şaşkın şaşkın yaşlı kadına baktı. Miss Marple, sordu. «O gencin kim olduğunu biliyormusunuz?»

Baba, ağır ağır, «Evet» dedi. «Biliyorum... Fransızla Polonyalı melezi o. Adı Ladislaus Malinowski. Kendisi tanınmış bir otomobil yarışçısıdır. Onun hakkındaki düşüncelerinizde tamamiyle haklısınız. Kadınlar hususunda kötü bir şöhreti var onun. Malinowski genç bir kız için uygun bir arkadaş değil. Fakat böyle bahislerde bir şeyler yapmak hiç de kolay değildir... Her halde genç adamla gizlice buluşuyor. Öyle değil mi?»

Miss Marple, içini çekti. «Bundan eminim.»

— Kızın vasisiyle konuştunuz mu?

Miss Marple, «Kendisini iyice tanımıyorum,» dedi. «Sonra adama dedikodu meraklısı bir kadınmış gibi yaklaşmağı istemiyorum. Bu yüzden belki siz bir şey yapabilirsiniz diye düşündüm.»

Baba, «Elimden geleni yaparım,» diye gülümsedi. «Ha aklıma gelmişken size memnun olacağınız bir haber vereyim. Piskopos Pennyfather bulundu. Hem de Milton St. John adlı bir yerde.»

— Çok garip. Orada ne işi varmış? Bunu biliyor mu?

— Anlaşılan Baş Müfettiş Davy, hecelere basa basa konuşmuştu. «Adam bir kaza geçirmiş. Kendisine bir araba çarpmış ve zavallının beyni sarsılmış... Veya... belki de biri kafasına ağır bir darbe indirdi.»

— Ya?... Anlıyorum... Miss Marple bir an bu mese-

leyi düşündü. «Kendisi bir şey bilmiyor mu?»

— Hatırlamadığını söylüyor. Sadece bir taksiyle Kensington hava terminaline gittiğini biliyor.

Miss Marple, şaşkın şaşkın başını salladı.

— Evet... Beyin sarsılınca böyle oluyor ama... Peki adamcağız... işe yarayacak bir şey söylemedi mi?

— Erika'nın duvarlar hakkında bir şeyler mırıldandı.

Miss Marple kaşlarını kaldırdı. «Erika? Acaba bu incilde ki hikâyeyle mi alâkalı? Yoksa Pennyfather bir kazıdan mı bahsediyordu?... Sonra... eğer yanılmıyorsam Mr. Sutro seneler evvel böyle bir piyes yazmıştı.»

Baba, «Ve bu hafta,» dedi. «Thames'in güneyindeki Gaumont sinemalarında, Olga Radbourne'le Bart Levinne'in baş rollerini oynadığı bir film gösteriliyor. Filmin adı 'Erika'nın duvarları,»

Miss Marple, şüpheyle adama baktı.

Baba, devam etti. «Piskopos Pennyfather Cromwell yolundaki sinemaya giderek bu filmi görmüş olabilir. Sinemadan da birde çıkmış ve buraya gelmiştir. Tabî kendisini görmemiş olmaları acaip o da başka... Sonra Piskoposun buraya gece yarısından önce dönmüş olması lâzım.»

Miss Marple'ın aklına bir şey gelmişti. «Belki yanlış otobüse bindi veya böyle bir şey oldu.»

Baba, heyecanlanmıştı. «Otele gece yarısından sonra döndü diyelim. Tabiî o zaman kimseye görünmeden odasına çıkmış olabilir... Eğer öyleyse... ondan sonra ne oldu? Adam neden üç saat sonra sokağa çıktı?»

Miss Marple, bir müddet sessiz sedasız oturdu. Derin derin düşünüyordu.

Baş Müfettiş Davy, «Size şunu söylemek istiyordum,» dedi. «Bana çok yardım ettiniz. Burada farkettiğiniz şeyler,... o basit teferrüat bir araya gelince vaziyet anlaşıldı.»

— O halde bu otelde bir acaiplik vardı.

— Evet. Halâ da var.

Miss Marple içini çekti. «Evvelâ burası insanın çok hoşuna gidiyordu. Sanki geçmişe dönüyordunuz. Mazinizin en sevdiğiniz, en hoşunuza giden kısmına.» Durdu. «Fakat insan hiç bir zaman geri dönemez. Bunu yapmağa da kalkmamalıdır. Aslında yol, 'Dönüşü olmayan bir yol.' Öyle değil mi?»

Baba da o fikirdeydi. «Evet... Öyle.»

— Tabiî. Bu otel insana hoş bir yer gibi geliyordu ama aslında değildi. Burada her şey birbirine karışmıştı. Hakiki şahsiyetlerle, hakiki olmayanlar... Meselâ otelde emekli subaylar kalıyordu. Bu arada emekli subaya benzeyen adamlar da vardı ama aslında onların orduyla hiç bir zaman alâkası olmamıştı. Sonra... rahip olmayan rahipler,... Deniz kuvvetleriyle bir alâkası olmayan Amiraller ve kaptanlar. Şimdi arkadaşım Selina Hazy'i düşünüyorum da. Evvelâ onun herkesi tanıdığını sanması beni eğlendirmişti. Birini tanıdığı bir kimse sanıyor, sonra da yanıldığını anlıyordu. Fakat bu hatayı sık sık yapmağa başlayınca vaziyet acaibime gitti. Meselâ oda hizmetçisi Rose'un da hakiki olmadığını düşünmeğe başladım. Halbuki aslında iyi bir kız o.»

— Belki sizi alâkadar eder diye söylüyorum. Rose Sheldon eski bir Aktristir. Çok kabiliyetli bir oyuncu o. Burada, sahnede kazandığından daha fazla para alıyor.

— Fakat neden?

— Aslında bu bir atmosfer meselesi. Otele böylece eskiye has bir hava veriyorlar. Ama bunun başka bir sebebi de olabilir.

— Yarın buradan ayrılacağıma bayağı seviniyorum. Miss Marple, hafifçe titredi. «Kötü bir şey olmadan gideceğim.»

Baş Müfettiş Davy, merakla yaşlı kadının yüzüne baktı.

— Kötülük kelimesi biraz acaip...

— Bu sözün melodrama yakışan bir şey olduğunu mu düşünüyorsunuz? Fakat bu hususta benim de tecrübem var. Ben... sık sık... cinayetle karşılaştım.»

— Cinayetle mi? Baş Müfettiş Davy başını salladı. «Ben cinayetten şüphe etmiyorum. Benim bütün arzum pek zeki bazı hırsızları yakalamak...»

— Bu aynı şey değil. Cinayet... cinayet işleme arzusu... bambaşka bir şey. Bu... nasıl anlatayım bilmem ki?... Bu, kadere meydan okumak gibi bir şey.

Baş Müfettiş Davy, yaşlı kadına baktı. Sonra da onun korkularını yatıştırmak ister gibi şefkatle başını salladı.

— Cinayet işlenmeyecek...

★

II.

Baş Müfettiş Davy'nin sözleri biterken dışardan bir ses aksetti. Eksoz gürültüsündan daha şiddetliydi bu. Bunu bir kadının feryadı ve tekrar bir silâh sesi takip etti.

Baş Müfettiş Davy, kendisi gibi iri yarı bir adamdan umulmıyacak bir çeviklikle ayağa fırladı. Bir iki saniye sonra, iki tarafa da açılan kapılardan dışarıya, sokağa fırlamıştı. Çığlıklar halâ devam ediyordu.

Kadının dehşet dolu sesi sisli sokağı doldurmaktaydı. Baş Müfettiş Davy, siste ince vücutlu bir kadının bir parmaklığa dayanmış olduğunu hayâl meyâl görebildi. Bir kaç adımda onun yanına gitti. Kadın, sırtına bej vizondan uzun bir kürk giymişti. Parlak saçları uçuk sarıydı.

Baba, bir an, «Onun kim olduğunu biliyorum,» diye düşündü. Sonra da durakladı. Karşısındakinin genç... çok genç bir kız olduğunu farketmişti.

Kaldırımda, kızın ayağının dibinde üniformalı bir adam yatıyordu. Baş Müfettiş Davy onu tanıdı. Bertram otelinin kapıcısı Michael Gorman'dı o.»

Tir tir titreyen genç kız, kendisine iyice yaklaşan Baba'nın kolunu yakaladı.

— Biri... beni öldürmeğe kalktı... Biri... bana... ateş ettiler. Ben... o olmasaydı... Ayağının dibinde hareketsiz yatan adama baktı. «Beni... beni itip, önüme geçti... S... sonra, tekrar ateş edildi. O düştü... Hayatımı kurtardı. Ama yaralandı sanırım. Ya... yarısı çok ağır olmalı.»

Baş Müfettiş Davy, yere diz üstü çökerek, cep fenerini çıkardı. Kapıcının üniforma ceketinin sol yanında ıslak bir leke vardı. Kumaş kanı içtikçe, bu da büyüyordu. Davy, adamın bileğine dokundu. Göz kapağını araladı. Sonra da ayağa kalktı.

— İşi tamam.

Kız, acı acı bağırdı. «Onun öldüğünü mü kastediyorsunuz? Olamaz! İmkânsız! Ölmüş olamaz!»

— Size ateş eden kim?

— Bilmiyorum... Arabamı tam köşede bıraktım. Siste önümü göremediğim için parmaklığa tutuna tutuna ilerliyordum. Bertram oteline gidecektim. Birdenbire bir el ateş edildi. Kurşun, neredeyse yanağımı sıyırıp geçecekti. Sonra o... Bertram otelinin kapıcısı... ileriden koşarak geldi. Beni arkasına itti. Galiba... galiba bu işi yapan şu tarafa saklanmıştı.

Baş Müfettiş Davy, kızın işaret ettiği tarafa baktı. Bertram otelinin bu kısmında, yoldan daha aşağıda bir yer vardı. Eski binalarda görülen bu avluya, parmaklıklı bir kapının gerisindeki merdivenlerden iniliyordu. Sadece depolara ve arka merdivenlere gidildiği için, o kısım pek kullanılmıyordu. Bir adam oraya kolaylıkla saklanabilirdi.

— Onu görmediniz mi?

— İyice görmedim. Yanımdan gölge gibi geçip gitti.

Sis çok fazlaydı... Kız, hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladı. «Beni neden öldürmek istediler? İkinci sefer bu... Anlıyamıyorum. Neden?»

Kolunu kızın omuzuna atan Baş Müfettiş Davy diğer eliyle cebini karıştırdı. Bir iki saniye sonra bir polis düdüğünün tiz sesi sisi yarıyordu.

★

Bertram otelinde, Miss Gorringe, ilk silâh sesini duyar duymaz telâşla başını kaldırmıştı.

Bir masaya bir kadeh eski ve nefis konyak koymak üzere, olan Henry, donmuş gibi kala kaldı.

Miss Marple, elleriyle koltuğunun kenarlarını kavrayarak öne doğru eğildi.

Uzun, heyecanlı fakat sessiz bir bekleyişten sonra kapılar itilerek açıldı. İçeriye, bir polisin koluna dayanarak, açık renk vizon manto giymiş olan genç bir kız girdi. Kız adetâ güçlükle yürüyordu.

Miss Gorringe, kontuarın arkasından çıktı. İşe el koymak niyetinde olduğu belliydi. Fakat aynı anda asansör aşağıya indi. Kapısı açılarak uzun boylu, sarışın bir kadın dışarı çıktı. Genç kız kendisini polisin elinden kurtararak, deli gibi koştu.

— Anne, diye bağırıyordu. «Anneciğim... Anneciğim...» Hıçkırarak Bess Sedgwich'in boynuna atıldı.

★

Baş Müfettiş Davy, koltuğunda arkasına yaslanarak karşısında oturan ana kıza baktığı zaman gece yarısını geçiyordu. Alâkalı polis memurları gelip gitmişlerdi. Şimdi her şey, Bertram otelinde polisin çalışması için ayrılmış olan bu odadaki konuşmalara bağlıydı. Köşede oturan bir

memur usulca söylenilenleri yazıyordu. Komiser Wedell ise kapının yanındaki iskemledeydi.

Davy, karşısındaki ana kızı düşünceli düşünceli süzdü. İlk bakışta birbirlerine çok benziyorlardı. Fakat Baba'yı şimdi ana kızın arasındaki benzerliklerden çok farklar alâkadar ediyordu. Aslında, renkleri hariç, hiç de birbirlerinin ayni değillerdi onlar.Fakat nedense Baş Müfettişe bir fotografın positiviyle negatifine bakıyormuş gibi geliyordu. Bess Sedgwich resmin positiviydi sanki. Canlı, enerjik, insanı çok cezbeden bir kadındı o.. Baba, Lady Sedgwich'e hayrandı. Kadının cesaretini daima takdir eder, onun maceraları kendisini bayağı heyecanlandırırdı. Baba, bilhassa Lady Sedgwich'in ölümü yenebilmesini takdir ediyordu. Kadın, bir defa uçak, bir kaç tane de araba kazası geçirmiş, iki defa attan feci şekilde yuvarlanmıştı. Ama sonunda Azraili yenmişti. Hayat dolu, canlı, insanın aldırmazlıktan gelemiyeceği bir insandı o. Tabiî günün birinde başı iyice belâya girecekti, o da başka. Baba'nın gözleri Lady Sedgwich'den kızına kaydı.

Ona bakarak, «Elvira Blake içine kapalı bir kız,» diye düşündü. Bess Sedgwich, hayatını kendi idaresi altına almış adeta. Onu adeta yenmiş. Elvira'nın istediğini yapma usulleri ise başka. Boyun eğiyor,... uslu uslu gülümsüyor, sonra da sen arkanı döner dönmez bildiğini okuyor.» Baş Müfettiş kendi kendine, «Sinsi o,» dedi. «O hiç bir zaman açık açık mücadele edemez. Karşısındakine istediğini zorla kabûl ettirmesi de imkânsız. Her halde bu yüzden vasileri onun neler çevirdiğinin farkında bile değiller. Kızın, bu sisli akşamda Bertram oteline giden sokakta usulca dolaşmasının sebebi nedir?... Bunu biraz sonra kendisine soracağım. Bana cevap verecek tabiî. Ama hakikati de söylemiyecek...» Baba, merhametle, «Zavallı,» diye düşündü. «Kendisini ancak bu şekilde müdafaa edebiliyor. Acaba buraya annesini bulmağa mı geldi... Bu mümkün ama hiç

sanmıyorum...» Baş Müfettiş Davy'in aklına köşede bekleyen büyük spor araba gelmişti. FAN 2266 numaralı otomobil. «Arabası orada olduğuna göre Ladislaus Malinowski de bu civarda bir yerde...»

Baş Müfettiş Davy, Elvira'ya bakarak, en müşfik tavrını takındı ve «Kabilse,» dedi. «Bir kaç suale cevap vermenizi istiyorum. Anlayacağınız böyle işlerde 'Zaman' çok önemlidir. Size iki defa ateş ettiler ve bir adam öldü. Katili yakalıyabilmemiz için ip uçları lâzım.» Sözlerinin bütün ciddiliğine rağmen Scotland Yard'ın cinayet şubesindeki memurların Baş Müfettiş Davy'e neden 'Baba' diye hitap ettiklerini anlamak kabildi. İri yarı, merhametli ve müşfik tavırlı adamdı o. Bir çok katil, onun göründüğü kadar aptal ve nazik olmadığını acı dersler sonunda öğrenmişlerdi.

Elvira mırıldandı, «Size bütün bildiklerimi anlatmağa çalışacağım. Fakat her şey o kadar çabuk olup bitti ki. Sonra insan siste fazla bir şey görmüyor. Beni oldürmek isteyenin kim olduğunu bilmiyorum. Hattâ onun nasıl bir insan olduğunu bile farkedemedim. İşin korkunç tarafı da buya.»

— Bunun ikinci cinayet teşebbüsü olduğunu söylediniz. Yani sizi daha önce de mi öldürmeğe kalktılar.

— Öyle mi söyledim. Pek... hatırlamıyorum. Endişeyle etrafına bakındı. «Öyle bir şey dediğimi sanmıyorum.»

Baba, başını salladı. «Fakat söylediniz, Miss Elvira.»

— Her halde... her halde asabım bozulduğu için saçmaladım.

Bess Sedgwich, sandalyesinde döndü. «Ona her şeyi anlat, Elvira.»

Kız, endişeyle çabucak annesine bir göz attı. «Bu hâdise ben İtalyada'yken oldu. Kontes Martinelli'nin okulunda yani. Sınıfta on sekiz... yirmi kişiydik. Bir sabah bana

kocaman bir kutu çikolata geldi. İçinde bir kart da vardı. Buna süslü bir yazıyla İtalyanca bir kaç kelime yazılmıştı. İtalyanlara has bir iki söz. 'Bellisime Signorine'ya' veya buna benzer bir şey. Arkadaşlarımla bu sözlere çok güldük. 'Acaba kim gönderdi?' diye düşündü. Çikolatalar hakikaten çok güzeldi. Türlü türlü cinsten çikolatalar... Aralarında menekşeli olanlar da vardı. Bunların içinde menekşe kreması,... üzerinde de bir menekşe şekeri olur. Benim en sevdiğim cins çikolatalar da bunlardır. Bu yüzden evvelâ onlardan bir iki tane yedim. Sonra... gece fena halde hastalandım. Doğrusu aklıma çikolatalar gelmedi. Bu halime yemekte yediğim bir şeyin sebep olduğunu düşündüm.

— Başka hastalanan oldu mu?

— Hayır. Yalnız ben hastalandım. Feci haldeydim, fakat sabaha bir şeyim kalmadı... Bir iki gün sonra aynı çikolatalardan yiyince tekrar fenalaştım. Onun üzerine bu meseleyi Bridget'e açtım. Bridget' benim en samimî arkadaşımdır. Onunla çikolatalara baktım. Menekşelerin altına delik açılmış, sonra da bunların tekrar kapatılmış olduğunu farkettik. O zaman birinin çikolatalara zehir karıştırdığını anladık. Fakat sadece benim zehirlenmem için bunu yalnız menekşeli çikolatalara koymuşlardı.

Baba, «Bu işi yapan pek de düşünceli bir insan değilmiş,» diye cevap verdi. «Zira sınıftakilerin hepsi de zehirlenebilirdi.»

Lady Sedgwich, hiddetle bağırdı. «Saçma! Pek saçma! Ömrümde bu kadar beceriksizce bir şey duymadım.»

Baş Müfettiş Davy, eliyle hafif bir işaret yaptı. «Rica ederim...» Sonra tekrar Elvira'ya döndü. «Bu hadise beni çok alâkadar etti, Miss Elvira. Bu meseleyi Kontes'e açmadınız mı?»

— Ne münâsebet! Kadın ortalığı birbirine katardı.

— Çikolataları kimin gönderdiğini anlamağa çalışmadınız mı?

Elvira, mahçup mahçup baktı. «Şey... Çikolataları Guido'nun yolladığını sandım.»

Baş Müfettiş Davy, neşeyle, «Ya?» dedi. «Guido da kim?»

— Guido... Elvira duraklayarak annesine baktı.

Bess Sedgwich, mırıldandı. «Budalalık etme. Guido kimse bunu Baş Müfettişe söyle. Senin yaşında her kızın hayatında bir Guido vardır. Onunla İtalyada mı tanıştın?»

— Evet. Bizi operaya götürdükleri zaman. Guido benimle orada konuştu. Çok yakışıklıydı. Ders yapmak için bazı yerlere gittiğimiz zaman ona rastlardım. Bana usulca pusulalar verirdi.

Bess Sedgwich içini çekti. «Tabiî sen de bir sürü yalan uydurdun,... arkadaşlarınla plânlar yaptın ve Guido'yla buluştun. Öyle değil mi?»

Elvira, itirafın bu şekilde kolaylaştırılmasına memnun olmuş ve rahatlamıştı. «Evet. Bazen Bridget'le beraber sokağa çıkardık...»

Baş Müfettiş Davy, sordu. «Guido'nun soy adı neydi?»

Elvira, «Bilmiyorum,» diye cevap verdi. «Bunu bana hiç bir zaman söylemedi.»

Baba, genç kıza gülümsedi. «Yani çocuğun adını bize söylemek niyetinde değilsiniz. Öyle mi? Zararı yok. Eğer bu mühimse, o zaman çocuğun soy adını sizin yardımınız olmadan da öğreniriz. Fakat, sizden hoşlandığı anlaşılan bu delikanlı neden sizi öldürmeğe kalksın?»

— Guido, sık sık beni tehdit ederdi. Bazen yanında arkadaşlarıyla gelirdi. Ben onlardan daha çok hoşlanmışım gibi yapardı. O zaman Guido, hiddetinden deliye dönerdi. Çıldırırdı adeta. 'Beni aldatırsan seni öldürürüm,' diye bağırırdı. Ben onun bu hareketlerinin melodramlara yakışacağını düşünürdüm. Elvira birdenbire, en beklenmedik

anda güldü. «Bütün bunlar çok eğlenceliydi. Guido'nun ciddi olmadığından emindim.»

Baş Müfettiş Davy, «Anlattıklarınız tipli bir delikanlının,» dedi. «Çikolatalara zehir karıştıracağını ve sonra da bunu size göndereceğini hiç sanmıyorum.»

Elvira, «Ben de aynı fikirdeyim,» diye başını salladı. «Fakat çikolatayı onun yollamış olması lâzım. Çünkü başka kimse yoktu... Bu yüzden bir hayli endişelendim. Buraya döndükten sonra da bir pusula aldım...» Durakladı.

— Nasıl bir pusula?

— Bir zarfın içindeydi bu. Biri kâğıda kitap harfleriyle, 'DİKKATLİ OL,' diye yazmıştı. 'SENİ ÖLDÜRMEK İSTİYORLAR.'

Baş Müfettiş Davy, kaşlarını kaldırdı. «Sahi mi? Çok garip. O zaman korktunuz mu?»

— Evet. O vakit beni... ortadan kimin kaldırmak istiyebileceğini düşündüm. O yüzden de çok zengin olup olmadığımı anlamağa çalıştım. Sonra geçen gün burada bir şey daha oldu. Metrodaydım. İstasyon çok kalabalıktı. Biri beni rayların üzerine itmeğe çalıştı.

Bess Sedgwich, bağırdı. «Hayalin fazla geniş, yavrum.»

Baba, eliyle tekrar hafif bir işaret etti.

Elvira, özür diler gibi mırıldandı. «Evet... Her halde hayalim fazla geniş. Ben öyle sandım galiba... Fakat... bu akşam olanlardan sonra,... bunların doğru olduğuna inanmağa başlıyorum.» Birdenbire Bess Sedgwich'e dönerek, heyecanla konuşmağa başladı. «Anne! Belki sen bilirsin! Beni öldürmek isteyen biri olabilir mi? Düşmanım varmı?»

Bess Sedgwich, sabırsız bir tavırla cevap verdi. «Tabiî yok! Budala olma, Elvira. Seni öldürmek isteyen kimse yok. Seni ortadan kaldırmağa neden istesinler?»

— Öyleyse bu gece bana kim ateş etti?

— Bess Sedgwch, «Sis de seni başkasına benzetmiş-

lerdir,» dedi. Baba'ya döndü. «Bu mümkün değil mi?»

Baş Müfettiş, başını salladı. «Evet. Pekalâ mümkün.»

Bess Sedgwch, büyük bir dikkatle ona bakıyordu. Baba'ya kadın usulca, «Daha sonra...» diye fısıldarmış gibi geldi.

Adam neşeyle, «Şimdi diğer teferrüata geçelim.» diye gülümsedi. «Bu gece nereden geldiniz, Miss Elvira? Böyle sisli bir akşamda Square sokağında ne işiniz vardı?»

— Bu sabah Londra'ya resim dersine geldim. Sonra arkadaşım Bridget'le yemek yedim. Onunla sinemaya gittik. Film bittiği zaman dışarısı sis içindeydi. Gitgide artıyordu bu. Arabayla eve kadar gidemiyeceğimi düşündüm. Birdget'in annesi geceyi onlarda geçirebileceğimi söyledi. Onun üzerine Mildred yengeye telefon ettim. Ben Kent'de Mildred yengeyle oturuyorum...

Baba başını salladı.

— Mildred yengeye geceyi Londra'da geçireceğimi söyledim. O da, 'Akıllılık edersin,' dedi.

Baba, «Sonra ne oldu?» diye sordu.

— Birdenbire bana sis azalmış gibi geldi. «Geceyi Londra da geçireceğime yine Kent'e döneyim,» dedim. Bridget'le vedalaşarak arabaya bindim. Fakat sis tekrar artmağa başladı. Arabanın etrafını tekrar sarınca yolumu kaybettim. Nerede olduğumu bir türlü anlayamadım. 'Bu siste hiç bir yere gidemem,' diye düşündüm. Kısa bir zaman sonra Piccadilly'de olduğumu farkettim. Bu güzel otelin pek yakında olduğunu biliyordum. Zira Derek amca, İtalyadan dönüşte beni buraya getirmişti. 'Bertram oteline giderim,' dedim. 'Bana muhakkak bir oda bulurlar.' Arabayı bir yere bıraktım ve sonra yoldan otele doğru geldim.

Kız sustu.

Baş Müfettiş Davy, «Sonra?» dedi.

— — Birdenbire bir silâh sesi duydum. Söylediğim gibi kurşun neredeyse yanağımı sıyıracaktı. Otelin ka-

pıcısı koşarak bana doğru geldi. Beni arkasına itti. Sonra... sonra... tekrar ateş edildi. Adam... adamcağız yere yığıldı. Ben de bağırdım. Elvira titremeğe başlamıştı.

Bess Sedgwich alçak fakat ciddi bir sesle, «Kendini toplamağa çalış,» dedi. «Kendini toplamağa çalış» Lady Sedgwich, sinirlenen atlarıyla da böyle konuşurdu. Bu sözlerinin tesiri hemen görüldü. Elvira ona bakarak, hafifçe dikleşti. Artık sakinleşmişti.

Bess Sedgwich, «Aferin,» diye gülümsedi.

Elvira, Baba'ya döndü. «Sonra siz geldiniz. Düdük çaldınız. Polise beni otele götürmesini söylediniz. İçeri girer girmez... onu... annemi... annemi gördüm.» Bess Sedgwich'e baktı.

Baba, derin bir nefes aldı. «Böylece hemen hemen bu ana kadar gelmiş olduk.» Koltuğunda biraz kımıldandı. «Ladislaus Malonowski adında birini tanıyormusunuz?» Sesi gayet sakindi. Kıza bakmıyordu ama iyice kulak kesilmiş olduğu için Elvira'nın birdenbire nefesini tuttuğunu sezdi. Gözleri ise kızda değil annesindeydi.

Elvira, uzun bir tereddütten sonra, «Hayır,» diye mırıldandı. «Hayır ...Onu tanımıyorum.»

Baba, «Ya!» dedi. Ben belki tanıyorsunuz,» diye düşündüm. Kendisi bu akşam buraya gelmiş olabilirdi. Arabası dışarıda.»

Elvira, tekrarladı. «Onu tanımıyorum.»

Baba, elini salladı. «Yanılmışım... Tabiî siz onu tanıyorsunuz?» Bess Sedgwich'e dönmüştü.

— Tabiî. Ladislaus'u senelerden beri tanırım. Hafiye gülerek ilâve etti. «Açıkçası çılgının biridir o. Arabasını delice bir hızla sürer. Günün birinde boynunu kırıp, rahat edecek.»

Elvira, şikâyet dolu bir sesle söze karıştı. «Artık yatabilirmiyim? Çok... çok yoruldum da.»

Baba, gülümsedi. «Yorulmanız kadar tabiî bir şey ola-

maz. Bize bütün hatırladıklarınızı anlattınız değil mi?»

Elvira, çabucak, «Evet, evet,» dedi.

— Pekâlâ.

Bess de ayağa kalktı. «Ben de seninle yukarı çıkayım.»

Ana kız dışarı çıktıktan sonra Baba Komiser Wadell'e döndü.

— Elvira Blake, Malinowski'yi pekâlâ tanıyor. Kız, bir iki gün önce Batterson parkında onunla baş başa çay içiyormuş.

Komiser Wadell, merakla sordu. «Bunu da nasıl öğrendiniz?»

— Yaşıl bir kadın söyledi. Fena halde endişelenen yaşlı bir kadın. Genç adamın kız için uygun bir arkadaş olmadığını düşünüyordu. Bunda da haklıydı tabiî.

— Bilhassa genç adamla kızın annesi... Komiser Wadell, mânalı mânalı sustu. «Malinowski hangisini terçih ediyor acaba?»

Baba, bu suale aldırmadı. «Malinowski'nin merkeze götürülmesini istiyorum. Çok istiyorum bunu. Arabası köşede.»

— Acaba Malinowski de bu otelde mi kalıyor?

— Zannetmiyorum. Onun burada yeri yok. Atmosfere uymaz bu. Eğer Malinowski oteldeyse,... o zaman buraya kızla buluşmağa geldi. Bence Elvira genç adamı görmeği istiyordu. Onun için böyle bir gecede otele gelmeği göze aldı.

Kapı açılarak Lady Sedgwich içeri girdi.

— Geri döndüm. Çünkü sizinle konuşmak istiyorum. Gözlerini Baba'dan ayırarak, diğer iki memura baktı. «Size bildiğim kadar her şeyi anlattım. Şimdi sizinle bir iki dakika hususî şekilde görüşmek istiyorum.»

Baş Müfettiş Davy, gülümsedi. «Görüşmemiz için bir sebep yok.» Başıyla işaret etti. Genç polis memuru defte-

rini alarak dışarı çıktı. Komiser Wadell de onun peşinden gitti.

Lady Sedgwich, tekrar Baş Müfettiş Davy'nin karşısına geçti. «O zehirli çikolatalar hakkındaki gülünç hikâye... Baştan aşağıya kadar saçmaydı. Böyle bir hâdise olmadığından da eminim.»

— Öyle mi? Yani sizce bu hikâyeyi kızınız mı uydurdu?

— Evet. Fakat... bunu sebebi nedir?

Davy, ağır ağır, «Madem bunu siz bilmiyorsunuz,» diye cevap verdi. «Ben nereden bileyim? Netice de Miss Elvira sizin kızınız. Sizin onu benden daha iyi tanımanız lâzım.»

Bess Sedgwich, acı acı mırıldandı. «Ben onu hiç tanımıyorum. Elvira'yı iki yaşından beri görmedim. Onunla meşgûl da olmadım. Anlıyacağınız, Elvira iki yaşındayken babasını bırakıp kaçtım.»

— A, evet. Bunu biliyorum. Bence garip bir şey bu. Zira mahkemeler ekseri çocukları istedikleri takdirde annelerine bırakır. Hattâ suçlu olsalar bile. Her halde siz Elvira'nın size verilmesini istemediniz.

— Evet. Böylesinin daha doğru olacağını düşündüm. Elvira'nın yanımda... emniyette olamıyacağından emindim. Bir an durdu. Sonra, «İnsan karakterini değiştiremez,» diye ilâve etti. «Doğduğunuz zaman nasılsanız, öyle gidersiniz. Ben tehlikeli bir hayat sürecek yaradılışta bir kadınım. Kanunlara, örf ve adetlere aldırmam. Elvira'nın tam bir İngiliz kızı gibi yetiştirilmesinin iyi olacağını düşündüm. O böylece daha mesut olacaktı. Kendisine bakacaklar, koruyacaklardı.»

— Fakat buna karşılık anne sevgisinden mahrum kalacaktı. Baş Müfettiş Davy, dikkatle kadına bakıyordu.

— Elvira beni sevmesini öğrendiği takdirde kendisini bedbaht edecektim. Bana inanmayabilirsiniz. Fakat o za-

man öyle düşünüyordum.

— Anlıyorum. Halâ da öyle mi düşünüyorsunuz?

Bess, ağır ağır, «Hayır,» dedi. «Düşünüyorum. Şimdi bana çok hata etmişim gibi geliyor.»

— Kızınız Ladislaus Malinowski'yi tanıyor mu?

— Tanımadığından eminim. Bunu da söyledi. Cevabını sizde duydunuz.»

— Evet, duydum. Fakat kızınız burada benimle konuşurken müthiş bir korku içindeydi. İnsan bizim mesleğimizde korkuyu çabucak sezmesini öğrenir. Zira bununla sık de korkuyu çabucak sezmesini öğrenir. Zira bununla sık kâyesi doğru olsun olmasın,... Bu gece kendisini öldürmeğe kalkmışlardı... Biliyormusunuz, kızınızın hikâyesi de doğru olabilir.

— Pek gülünçtü o. Romanlardaki vakalardan farksızdı.

— Belki. Fakat böyle şeyler hakiki hayatta da oluyor, Lady Sedgwich. Hem de sandığınızdan daha sık. Kızınızı öldürmeği kim istiyebilir? Bana bu hususta bilgi verebilirmisiniz?

— Elvira'yı öldürmeği kimse istemez! Kimse! Kimse! Kadının sesi tizleşmişti.

Baş Müfettiş Davy, içini çekerek, başını salladı.

★

12

Baş Müfettiş Davy, ertesi günü evvelâ Elvira'nın Mildred yengesiyle konuştu ama işine yarayacak bir şey öğrenemedi. Kadın gevezenin biriydi susmak bilmiyordu ama faydalı bir şey de söylemiyordu.

Baba, Mildred yenge gibi konuşkan olmayan Albay Luscombe'den de bir şey öğrenemedi.

Nihayet kalkıp Elvira'nın arkadaşı Bridget'e gitti.

Kıza, ne istediğini anlatınca, Bridget, «Aman,» dedi. «İyiki annem sokakta. Doğrusu onun önünde rahatça konuşamazdım. Bildiklerimi açık açık anlatamazdım. Zira annem daima pireyi deve yapar... Halbuki ben sizin bütün bu hâdiseler hakkında kabil olduğu kadar bol bilgi edinmeniz lâzım geldiğine inanıyorum. Zira Elvira'nın bir meseleden dolayı fena halde endişelendiğini ve çok korktuğunu biliyorum.

Baş Müfettiş Davy'nin yüzünde ne düşündüğünü anlamak kabil değildi. Adam, en babacan tavrıyla, «Evvelâ,» diye gülümsedi. «Şu İtalyadaki Çikolata kutusu hâdisesini öğrenmek istiyorum. Anladığıma göre kutudaki çikolatalardan bazıları zehirli olabilirmiş.»

Bridget, gözlerini kocaman kocaman açtı. «Zehirli mi? Ne münâsabet! Hiç sanmıyorum. Elvira o gün bir hayli çikolata yedi. Gece de hastalandı. Ertesi sabah, 'Biri bizi zehirlemek istiyor' dedi. Belki içlerine anjektörle zehir sokulmuştur diye çikolataları inceledik.»

— E? Hakikaten zehir enjekte edilmişmiydi?

Bridget, «Hayır, edilmemişti.» diye cevap verdi. Daha doğrusu böyle bir şey görmedik.»

— Fakat belki Miss Elvira halâ çikolataların zehirli olduğuna inanıyor.

— Belki... Fakat o günden sonra bu hâdiseden hiç bahsetmedi.

— Miss Bridget, sizce Miss Elvira birinden mi korkuyor?

— İtalyada'yken böyle bir şey düşünüyordum. Bu son zamanlarda aklıma geldi.

— Şu Guido adlı gence ne dersiniz.?

Bridget kıkır kıkır güldü. «Elvira'ya çok hayrandı o. Bazen Elvira'yla gidip Guido'yla buluşurduk. Ama gizlice. Zira Kontes Martinelli çok sıkıydı.»

— Guido, Elvira'yı ölümle tehdit etti mi?

— Ciddî şekilde tehdit ettiğini sanmıyorum.

— O halde... belki de Miss Elvira'nın gizlice buluştuğu biri daha vardı.

Bridget, tereddüt etti. «Şey... Evet... Öyle biri vardı. Onun kim olduğunu bilmiyorum. Fakat Elvira'nın hoşlandığı biri olduğundan eminim. Üstelik o bu hususta ciddiydi. Yani... o genç kimse, Elvira için çok mühimdi. Elvira, Guido'yu görmeğe gittiğini söylerdi ama buluştuğunun o

olmadığını sezerdim. Böyle kaçamak yaptığı zamanlar diğer gençle buluşurdu.»

— Bu Ladislaus Malinowski isimli genç bir otomobil yarışçısı olamaz mı?

Bridget'in ağzı açık kaldı. «Demek bunu biliyordunuz?»

Baş Müfettiş Davy, güldü. Sonra da, «Elvira burada da Malinowski'yle buluşuyor mu?» diye sordu.

— Bilmiyorum. Doğrusunu isterseniz Elvira'nın İtalya'dan döndükten sonra yaptıklarından pek haberim yok.

Davy, kızı konuşturmağa çalıştı. «Elvira, Londra'ya dişçiye gitmek için geldi. Veya öyle söyledi. Fakat dişçiye gideceği yerde size uğradı. Mrs. Midred'e telefon ederek yaşlı mürebbiye hakkında bir şeyler anlattı.»

Bridget usulca güldü.

Baş Müfettiş de gülümsüyordu. «Halbuki bu hikâye doğru sayılmazdı. Öyle değil mi? Elvira aslında nereye gitti?»

Bridget, tekrar tereddüt etti. Sonra da, «İrlanda'ya,» diye cevap verdi. «Fakat bana bunun sebebini de söylemeğe yanaşmadı. Oraya gidip bir şeyi öğrenmesi lâzım geldiğinden bahsetti.»

— İrlanda da nereye gitti acaba? Bunu biliyormusunuz?

— Pek de bilmiyorum. Sadece bir ara bir isim söyledi. Bally mi ne? Hayır, hayır. Bally Gowlan sanırım.

— Anlıyorum. Onun İrlanda'ya gittiğinden eminmisiniz?

— Onu Kensington terminaline ben götürdüm.

— Peki İrlanda'dan ne zaman döndü.?

— Ertesi sabah.

— Yine uçakla mı? Trenle dönmüş olmaz mı? Meselâ İrlanda postasıyla.

— Bana öyle bir şey söylemedi.

— Fakat uçakla döndüğünü de söylemedi değil mi?

Bridget, başını salladı. «Orası öyle... O sabah bana telefon etti. Ben de kendisine Mrs. Melford'un onun dişçiye gitmediğini öğrenmiş olduğunu söylemek zorunda kaldım. İşte o sırada Elvira'nın birinden veya bir şeyden korkmuş olabileceğini düşündüm.»

— Elvira size bundan bahsetti mi? Yoksa bu konuyu siz mi açtınız?

— Ona açık açık sordum canım. Evvelâ, 'Hayır,' dedi. Sonra korktuğunu itiraf etti. Bunu anlamıştım zaten. Birdenbire Bridget'in sesi yükseldi. «Hayatı tehlikedeydi onun. Fakat sebebini bilmiyorum. Bu hususta hiç bir bilgim yok.»

— Elvira'nın korktuğuna onun İrlanda'dan döndüğü sabah kani olduŋuz değil mi? Tabiî o İrlanda postasıyla dönmüş olabilirdi.

— Elvira'nın İrlanda postasınla döndüğünü sanmıyorum. Bunu kendisine neden sormuyorsunuz?

— Her halde sonunda soracağım. Şimdiki halde dikkati bu noktaya çekmek istemiyorum. Şu ara lûzumsuz bu. Miss Elvira'nın hayatı büsbütün tehlikeye girebilir. Belkî hatırlamıyacaksınız, Miss Bridget. İrlanda treni de o gece sabaha karşı soyulmuştu.

— Yani... Elvira soyulan trendeydi ve bana bundan hiç bahsetmedi öyle mi? Bu imkânsız.

Baba, «Bana da öyle geliyor ama,» diye mırıldandı. «Bir ihtimâl var. Belki Miss Elvira birini veya bir şey gördü. Veya İrlanda postasıyla alâkalı bir hâdise oldu.»

— Anlıyorum... Bridget bir an bu meseleyi düşündü. «Yani... Elvira'nın tanıdığı biri bu soyguna mı karıştı?»

Baş Müfettiş Davy, sanki söylediğinden çok şey biliyormuş gibi bir tavır takınarak ayağa kalktı. «Eh, bu kadar kâfi... Bana söyliyebileceğiniz başka bir şey var mı?

Arkadaşınız o gün başka bir yere gitti mi? Veya bir gün evvel.»

— «Elvira'nın varisi olan bir avukata gittiğini biliyorum. Ne kadar parası olduğunu öğrenmek istiyordu. Bridget durdu. Sonra ilâve etti. «Nedense bu Elvira için çok mühimdi.»

Baş Müfettiş Davy gülümsedi. «Teşekkür ederim. Bana bir hayli yardım ettiniz.»

★

Bir müddet sonra Davy Bloomsbury'deki eski fakat haşmetli hanlardan birine giriyordu. Egerton, Forbes ve Wilborough'un yazıhaneleri bu binadaydı.

Baş Müfettiş Davy'i Egerton kabul etti.

Adam, Baba'nın bir gece evvelki hâdise hakkında anlattıklarını dinledikten sonra adamın önünde, masada duran resmi kartına baktı.

Uzun bir sessizlikten sonra başını kaldırarak, dikkatle Baş Müfettiş Davy'i süzdü. «Acaip bir hâdise bu... Siste Bertram oteli... Ne taraftan ateş edilmiş?»

— Sis yüzünden bundan pek emin değiliz. Miss Elvira da kati bir şey söyleyemedi. Fakat aşağıdaki avluya gizlenmiş olduğunu sanıyoruz.

— Demek adam kıza iki defa ateş etmiş.

— Evet. İlk kursun Miss Elvira'ya isabet etmemiş. Otelin kapısında duran kapıcı hemen kıza doğru koşmuş. Ve ikinci el ateş edilmeden evvel Miss Elvira'yı arkasına itmiş.

— Cesur bir adammış.

— Baş Müfettiş Davy başını salladı. «Evet. Çok cesur bir adammış. Harpte büyük kahramanlık göstermiş. Michael Gorman adında bir İrlandalıydı o.»

— Michael Gorman, Egerton kaşlarını çatarak dü-

şündü. «Hayır... Bir an bu isme aşina olduğumu sandım... Şimdi, bana neden geldiğinizi sorabilirmiyim, Baş Müfettiş bey?»

— Bana biraz malûmat verebileceğinizi umuyordum. Bana kızın endişeli olduğunu, bir şeyden korktuğunu söylediler. Hayatının tehlikede olduğuna inandığından bahsettiler. Elvira sizi görmeğe geldiği zaman da siz de böyle bir intiba uyandırdı mı?

Egerton, ağır ağır cevap verdi. «Hayır. Bunu pek iddia edemiyeceğim. Fakat kızın bazı sözleri tuhafıma gitti. Meselâ, 'Birdenbire öldüğüm takdirde servetim kime kalır?' diye sordu. Sonra yirmi birine basıp reşit olduğu zaman eline kaç para geçeceğini öğrenmek istedi... Tabiî bu oldukça normal...»

— Elvira'ya bir hayli para kalmış sanırım.

— Evet, serveti bir hayli büyük. Baş Müfettiş bey. Kız, lâf arasında evlenmekten de bahsetti...

— Size kızın bir erkekle alâkası varmış gibi geldi mi?

— Elimde delil yok ama— Evet. Aklıma hemen bu geldi. Luscombe... Yani Elvira'nın diğer vasisi Albay Luscombe bu hususta bir şeyler bilmiyordu. Ama Derek Luscombe son derecede saf ve temiz bir adamdır. Kendisine kızın bir delikanlıyla alâkası olabileceğini,... üstelik onu pek tasvip edemiyeceğimizi söyleyince fena halde üzüldü.

Baş Müfettiş Davy, kısaca, «Uygunsuz bir genç o,» dedi.

— Ya? O halde genç adamın kim olduğunu biliyorsunuz.

— Bunu kolaylıkla tahmin edebilirim. Elvira'nın Ladislaus Malinowski'yle alâkası var sanırım.

— Şu otomobil yarışcısıyla mı? Sahi mi? Yakışıklı bir maceraperest o. Kadınlar kendisine bayılıyorlar. Doğrusu Elvira'yla nasıl tanıştığını merak ettim. Ayrı ayrı dünyaların insanları onlar. Yalnız— zannedersem Mali-

nowski bir kaç ay önce Roma'daydı. Her halde genç adamla orada tanıştı.

— Bu mümkün... Elvira, Malinowski'yle annesi vasıtasıyla tanışmış olamaz mı?

— Ne? Bess vasıtasıyla mı? Buna hiç ihtimâl vermem. Bess'le kızı pek birbirlerini tanımazlar.

— Lady Sedgwich de bana öyle söyledi. Kızın başka akrabası var mı?

— Hayır, pek de var sayılmaz. Bess'in iki ağabeysi harpte öldüler. Elvira da ihtiyar Conisten'in tek çocuğuydu. Kız, Mrs. Melford'u 'Mildred yenge' diye çağırıyor ama kadın aslında Albay Luscombe'in akrabası. Luscombe eski fikirli bir adam fakat Elvira için elinden geleni yaptı. Bunlar güç şeyler...

Baş Müfettiş Davy, mırıldandı. «Acaba Miss Elvira gizlice evlenmiş olamaz mı?»

— Elvira daha rüştünü ispat etmedi. Evlenmek için vasilerinin müsaadesini alması lâzım.

Baba, «Hukukî bakımdan öyle ama,» dedi. «Gençler her zaman vasilerinin müsaadesini beklemiyorlar.»

— Biliyorum. Üzülecek bir şey bu. O zaman harekete geçmeğe, onları mahkemenin vesayeti altına sokmağa mecbur oluyorsunuz. Daha bir sürü iş. Tabiî bu güçlükleri yenmeğe de kâfi gelmiyor.

Davy, «Evlendikten sonra ne yapılsa boş,» diye cevap verdi. «Elvira evliyse,... birdenbire ölürse, serveti kocasına kalacak değil mi?»

— Elvira'nın evlenmiş olduğunu pek sanmıyorum. O büyük bir itinayla yetiştirildi ve... Davy'nin müstehzi tebessümünü farkederek durakladı.

Elvira belki dikkat ve itinayla yetiştirilmişti ama kız ne yapmış yapmış pek ahlâksız bir genç olan Ladislaus Malinowski'yle tanışmıştı.

Egerton, tereddütle, «Evet,» diye mırıldandı. «Annesi

kocasını bırakıp kaçmıştı.»

— Evet, annesi kaçmıştı. Zira o böyle bir kadın. Fakat Miss Elvira annesinden farklı. O da Lady Sedgwich gibi istediğini yapmaktan hoşlanıyor ama onun usulleri ayrı.

— Yani... siz... eminsiniz... şey...

Baş Müfettiş Davy, «Henüz bir şeyden emin değilim,» diye cevap verdi.

★

13

Evvelâ Malinowski polislerin davetini alayla karşıladı...

Baş Müfettiş Davy'nin odasında kendisine gösterilen sandalyeye oturduktan sonra Komiser Wadelle'le Baba'ya bakarak bir kahkaha attı.

— Pek komik! O kadar da ciddî bir haliniz var ki. Sorgu sormak için beni buraya da davet etmeniz pek gülünç... Ben sizi alâkadar edecek bir şey yapmadım. Hiç bir şey.

Baş Müfettiş Davy sakin ve resmi bir tavırla konuşmağa başladı. «Bize tahkikatımızda yardım edebileceğinizi düşündük, Mr. Malinowski. Bir Mercedes - Otto arabanız var sanırım. Plâka numarası FAN 2266.»

— Böyle bir arabamın olmaması için ciddî bir sebep var mı?

— Yok efendim. Hiç yok. Biz sadece numara hususunda biraz tereddütteyiz de... Arabanız M. 7. numaralı şosede görülmüş. Fakat o zaman plâkası değişikmiş.

— Saçma. Her halde gördükleri başka bir arabaydı.

— O tip arabadan çok yok. Olanları kontrol ettik tabiî.

— Trafik polislerinin söylediği her şeye inanıyorsunuz demek? İşte bu çok komik. Bu hâdise nerede olmuş?

— Polis sizi Bedhampton civarında bir yerde durdurarak, ehliyetinizi sormuş. İrlanda postasının soyulduğu gece olmuş bu.

Ladislaus Malinowski, sakin sakin cevap verdi. «Beni hakikaten çok eğlendiriyorsunuz.»

— Tabancanız var mı?

— Tabiî, hem bir rovelverim ve hem de bir otomatiğim var. Onlar için gerekli müsaadeyi de aldım.

— Alâ... Bu silâhlar şimdi nerede?

— Onların nerede olduğunu pekâlâ bildiğinizden eminim, Baş Müfettiş Davy. Küçük tabanca Mercedes - Otto'nun gözünde. Rövelver ise apartmanımda, bir masanın çekmesinde.

Davy, gülümsedi. «Rövelver hakikaten söylediğiniz gibi apartmanınızda bir çekmede. Fakat diğer tabanca arabanızın gözünde yok. Acaba bahsettiğiniz silâh bu mu Mr. Malinowski?

Masanın üzerinden küçük bir otomatik tabancayı uzattı.

Ladislaus Malinowski, büyük bir hayretle, «A, evet..» dedi. «Tabanca bu. Demek otomatiği arabamdan siz aldınız.»

Baba başını salladı. «Hayır, biz bunu arabanızdan almadık. Tabanca otomobilinizde değildi. Bunu Square soka-

ğında bir avluda bulduk. Bildiğiniz gibi bu sokağa Piccadilly meydanından sapılır. Bu tabanca sokaktan ilerleyen, veya koşan biri tarafından atılmış olabilir.»

Ladislaus Malinowski, omuzunu silkti. «Bunun benimle bir alâkası yok. Tabancayı oraya ben atmadım. Silâh, bir iki gün evvel arabanın gözündeydi.»

— Mr. Malinowski, Michael Gorman'ın 26. Kasım gecesi bu tabancayla vurulduğunu biliyormusunuz?

— Michael Gorman mı? O da kim? Bu isimde birini tanımıyorum.

— Michael Gorman, Bertram otelinin kapıcısıydı.

— A, evet. Gazetelerden hâdiseyi okudum. Adam, benim tabancamla mı vurulmuş? Saçma!

— Saçma değil. Balistik mütehassısları bunu iyice tetkik ettiler. Silâhlar hakkında bilgimiz var. Mütehassısların yanılmıyacaklarını da bilmeniz lâzım.

— Cinayeti üzerime yıkmağa çalışıyorsunuz. Ben polislerin ne yaptığını bilirim.

— Bu memleketin polisini daha iyi tanıdığınızı sanıyordum, Mr. Malinowski.

— Michael Gorman'ı benim vurduğumu mu ima ediyorsunuz?

— Biz sadece ifadenizi almak istiyoruz. Şimdilik sizi bir suçla itham etmiş değiliz.

— Ama böyle düşündüğünüz belli. O acaip kılıklı kapıcıyı benim vurduğumu sanıyorsunuz. Onu neden öldüreyim? Adama borcum yoktu. Ona kızmıyordum. Kendisinden nefret etmiyordum.

— Ateş edilen genç bir kız. Gorman, onu kurtarmağa koştu ve bu yüzden de ikinci kurşunu göğsüne yedi. Bahsettiğim genç kızı tanıdığınızı sanıyorum. Adı Elvira. Elvira Blake.

— Yani... Biri benim tabancamla Elvira'ya ateş mi etti? Genç adamın sesinde derin bir hayret vardı.

— Belki genç kızla aranızda bir anlaşmazlık çıktı.

— Yani Elvira'yla kavga ettiğimi ve sonra da onu vurmağa kalktığımı iddia ediyorsunuz. Evleneceğim kızı neden vurayım?

— Bunu da ifadenize geçirelim mi? Yani Elvira Blake'le evleneceğinizi?

Ladislaus bir an tereddüt etti. Sonra da omuzunu silkerek, «O henüz çok genç,» diye cevap verdi. «Onunla bu meseleyi görüşmek lâzım.»

— Belki Elvira sizinle evlenmeği vaad etti, sonra da fikrini değiştirdi... Kızın korktuğu biri vardı. O sizmisiniz, Mr. Malinowski?

— Ben onun ölmesini neden isteyim? Ya ona aşığım kendisiyle evlenmek istiyorum, veya kıza aşık değilim. O zaman da Elvira'yla evlenmeme lüzum yok. Mesele bu kadar basit işte. Elvira'yı neden öldüreyim?

Davy, bir müddet bekledi. Sonra da sakin ve lâkayıt bir tavırla, «Tabii kızın annesi de var,» diye mırıldandı.

— «Ne?» Malinowski, yerinden fırladı. «Bess? Bess kendi öz kızını öldürmeğe mi kalkacak? Siz iyice çıldırmışsınız! Bess, Elvira'yı niçin öldürsün?»

— Elvira'nın annesinden başka yakın akrabası yok. Kız öldüğü zaman o büyük serveti Bess Sedgwich'e kalacak. Annelerin çocuklarını öldürdükleri çok görülmüştür. Çocukların annelerini öldürdükleri de öyle.

— Dedim ya! siz iyice çıldırmışsınız!

— Miss Elvira'yla evlenmek ihtiliniz olduğunu söylüyorsunuz. Belki de kızla çoktan evlendiniz. Öyleyse kız öldüğü zaman o büyük servet size kalacak.

— Bu delice, budalaca sözlerin arkası gelmeyecek mi? Ben Elvira'yla evli değilim. Güzel bir kız o. Kendisinden hoşlanıyorum. O da bana aşık. Evet, bunu itiraf ediyorum. Onunla İtalya'da tanıştık. Bir hayli eğlendik. Ama işte o kadar. Artık kızla bir alâkam kalmadı. Anlıyormusunuz?

— Öyle mi? Daha biraz evvel kati bir tavırla kızla evleneceğinizi söylüyordunuz, Mr. Malinowski. Bu doğru değilmiydi.?

— Böylesi daha namusluca diye öyle söyledim. Siz İngilizler o kadar,... o kadar namus düşkünüsünüz ki. Kızın annesiyle... samimiyetimiz çok ileri. Bunu açıklamağı istemedim. Bu yüzden kızla... nişanlı olduğumuzu evleneceğimizi söyledim. Böylesi sizlerin daha hoşuna gidecekti.

— Bu sözleriniz bana pek saçma ve mantıksız gözüktü. Paraya bir hayli ihtiyacınız var değil mi, Mr. Malinowski?

— Azizim Baş Müfettiş bey. Benim daima paraya ihtiyacım var. Acı bir şey bu. Gülümsedi. «Bana bütün soracağınız bu kadar mı?»

— Şimdilik bu kadar. Tabancanın sizin olduğunu söylediniz. Bu çok işimize yarayacak tabiî.

— Çok işinize mi yarayacak. Nasıl... Duraklıyarak, elini uzattı. «Lûtfen tabancamı bana iade edin.»

— Maalesef silâhınızın daha bir müddet bizde kalması lâzım. Onun için size bir makbuz yazacağım.

Dediğini de yaptı. Ve makbuzu Malinowski'ye verdi.

Genç adam, bir an ateş saçan gözlerle Baba'ya baktı. Sonra da dışarı fırlayarak, kapıyı arkasından çarptı.

Davy, mırıldandı. «Öfkeli bir genç.»

Komiser Wadell, «Onu Bedhampton ve sahte plâka hakkında sıkıştırmadınız,» diye şikâyet etti.

— Evet. Onu endişelendirmek istiyordum. Ama fazla korkmasını da arzu etmiyordum. Her seferinde bir tek şey için üzülecek o. Odadan çıkarken bir hayli endişeliydi.

— Bizim ihtiyar sizi görmek istiyordu. 'İşi biter bitmez bana gelsin,' dedi.

Baş Müfettiş Davy, başını sallayarak dışarı çıktı. Biraz sonra Scotland Yard müdür muavini Sir Ronald Gra-

ves'in kapısını vuruyordu.

Sir Ronald, «Merhaba Baba,» diye gülümsedi. «Tahkikat ilerliyor mu bari?»

— Evet, efendim, ilerliyor. Ağa bir sürü balık düştü. Hepsi de küçük. Ama yakında irileri de elimize geçecek.

Sir Ronald, memnuniyetle başını salladı. «İşte bu iyi, çok iyi...»

★

14

Miss Marple, St. Mary Mead köyünden kalkan ilk trene yetişmişti. Paddington istasyonunda inerken Baş Müfettiş Davy'nin her zaman ki babaca tavırlarıyla kendisini beklediğini gördü.

Adam, «Kalkıp buraya kadar geldiğiniz için çok teşekkür ederim,» diye gülümsedi. Yaşlı kadını kolundan tutarak, kalabalığın arasından geçirdi. Dışarı çıkarak, onu bekleyen arabaya götürdü.

Şoför kapıyı açtı. Miss Marple, otomobile bindi. Baş Müfettiş Davy de yanına oturduktan sonra araba hareket etti.

Miss Marple, «Beni nereye götürüyorsunuz, Baş Müfettiş bey?» diye sordu.

— Bertram oteline.

— Bertram oteline mi? Sahi mi? Neden?

— Bu sualin resmi cevabı şu: 'Polis tahkikata yardım edebileceğinize inanıyor.'

— Aşina sözler bunlar. Aynı zaman da bir hayli tehlikeli. Polis, birini tevkif etmeden evvel daima böyle söyler, değil mi?

Baba, bir kahkaha attı. «Sizi tevkif edecek değilim, Miss Marple. Silâh patladığı zaman yanımdaydınız. Benden alâ şahit mi olur?»

Bertram otelinin kapısından girerlerken, Miss Goringe başını kaldırarak onlara baktı ve hemen doğruldu. Fakat Baş Müfettiş Davy, Miss Marple'i doğru asansöre götürdü.

İkinci katta asansörden inerek, koridordan ilerlediler. Baba, 18 numaralı odanın kapısını açarken, Miss Marple, «Bu benim kaldığım oda,» diye mırıldandı. Kapıdan girip etrafına bakınarak, hafifçe içini çekti. «Doğrusu burası pek rahattı...»

Baba başını salladı. «Evet. Oteldekiler 'rahat'ın ne olduğunu iyi biliyorlar.»

Miss Marple, birdenbire, «Baş Müfettiş Davy,» dedi. «Yorgun gözüküyorsunuz.»

— Biraz dolaşmak zorunda kaldım. Açıkcası İrlanda'dan yeni döndüm, Miss Marple.

— Sahi mi? Ballygowlan'dan mı?

Baba, irkildi. «Ne? Siz Ballygowlan'ı nereden biliyorsunuz?» Sesi yükselmişti... «Afedersiniz, Miss Marple. Birdenbire şaşırdım.»

Yaşlı kadın onu affettiğini belirten bir şekilde gülümsedi.

Baba, «Her halde Michael Gorman size Ballygowlan'lı olduğunu söyledi.» dedi. «Bu ismi ondan duydunuz değil mi?»

Miss Marple, güldü. «Bir bakıma öyle, bir bakıma değil.»

— Merakımı mazur görün. Bu Ballygowlan meselesini nereden öğrendiniz?

Miss Marple, «Aslında bu biraz utanılacak bir şey,» diye cevap verdi. «Ben... bu adı birileri konuşurken tesadüfen duydum. Onları mahsus dinlemiyordum. Herkesin girebileceği bir salonda oturuyordum. Bir insan konuşurken sesini alçaltmazsa bunlar onun duyulmaktan çekinmediği mânası çıkar. Tabiî bazen o sizin o civarda olduğunuzu farketmez. Umumî bir yerde olduğu, başkalarının da içeri girebileceği aklına gelmez. O zaman iki şiktan birini tercih etmek zorunda kalırsınız. Ya ayağa kalkıp öksürürsünüz, ya da sessiz sedasız oturup, sizi görmemelerini temenni edersiniz. Her iki halde de çok sıkılırsınız.»

Baş Müfettiş Davy, saatine baktı. «Beni dinleyin. Bu meseleyi sizinle uzun uzun konuşmak istiyorum. Fakat Piskopos Pennyfather neredeyse gelecek. Gidip onu almalıyım. Bunun sizce bir mahzuru yok ya?»

— Ne mahzuru olabilir?

Baş Müfettiş Davy gülümseyerek odadan çıktı.

O sırada Piskopos Pennyfather de Bertram otelinin iki tarafa da açılan kapısından içeriye giriyordu. Adam, her zaman ki dalgın tavırlarıyla müracaata gitti. Miss Gorringe onu sevinçle karşıladı.

— Piskopos Pennyfather! Sizi gördüğüme o kadar memnun oldum ki. Eşyalarınızı mı almağa geldiniz? Eğer haber verseydiniz biz bavullarınızı yollardık.

Piskopos Pennyfather, «Teşekkür ederim,» diye cevap verdi. «Her zaman ki gibi yine çok naziksiniz... Fakat bu gün Londra'ya gelmem lâzımdı. 'İnmişken eşyalarımı da alayım, dedim.»

Miss Gorringe başını salladı. «Sizin için o kadar endişelendik ki. Ortadan kaybolmuştunuz. Kimse nerede olduğunuzu bilmiyordu. Duyduğuma göre bir araba kazası geçirmişsiniz.»

Piskopos Pennyfather, «Evet,» dedi. «Evet. Son zamanlarda herkes arabasını fazla hızlı sürüyor. Hoş ben kazayı hatırlamıyorum ya, o da başka. Doktor beynimin sarsıldığını söyledi... Neyse... İnsan ihtiyarladıkça, hafızası da...» Üzüntülü üzüntülü başını salladı. «Eğer hayırsever bir çift beni yolun kenarında bulmasalardı ne olduğumu anlıyamıyacaktık.» Gülümseyerek sordu. «Ya siz nasılsınız, Miss Gorringe?»

Miss Gorringe de tebessüm etti. «Çok iyiyim.»

Piskopos, birdenbire Miss Gorringe'in her zamankinden farklı olduğunu gördü. Ne olmuştu? Kadın biraz zayıflamışmıydı? Yoksa... evet, evet, Miss Gorringe'nin endişeli bir hali vardı. İhtiyar adam telâşla, «Hasta değilsiniz ya?» dedi. «Biraz zayıflamışsınız galiba.»

— Otelde bir hayli mesele çıktı, Piskopos Pennyfather. Belki gazetelerde okudunuz. Kapıcımız Gorman öldürüldü.

Piskopos Pennyfather başını salladı. «Evet, burada bir cinayet işlendiğini gazetelerde gördüm.»

'Cinayet' kelimesinin açık açık söylendiğini duyan Miss Gorringe titredi. «Feci... Feci... Şimdiye kadar Bertram da böyle bir şey asla olmamıştı. Yani burası öyle cinayetler işlenen bir yer değil.»

Piskopos Pennyfather, bir hafta evvel gazetelerde okuduklarını yavaş yavaş hatırlıyordu. «Evet, evet... Şimdi aklıma geldi. Fakat ben vurulanın bir kız olduğunu sanıyordum.»

— Lady Sedgwich'in kızını mı kastediyorsunuz? Her halde onu burada vasisi Albay Luscombe'la gördünüz. Anlaşılan siste biri kıza saldırmış. Herhalde çantasını alıp kaçmak istiyordu. Her ne hâl ise serseri kıza ateş etmiş. Tabiî cesur ve soğuk kanlı bir adam olan Gorman hemen koşup kızın önüne siper olmuş. Ve bu yüzden de vurulmuş zavallı.

Piskopos, ak saçlı başını salladı. «Çok acı... Çok acı...»

Miss Gorringe, «Her şey alt üst oldu,» diye şikâyet etti. «Yani polisler durmadan otele gelip gidiyorlar. Aslında bu normal tabiî. Fakat polislerin otelde dolaşması hoş kaçmıyor. Mamafih Baş Müfettiş Davy'le Komiser Wadell hürmete lâyık insanlar gibi duruyorlar. Hemen hemen bizlerden farksızlar yani.»

Piskopos Pennyfather, kekeledi. «Ş... şey... Evet...»

Miss Gorringe, «Hastahaneye gitmek zorunda kaldınız mı?» diye sordu.

Piskopos, «Hayır,» diye başını salladı. «Bahsettiğim hayır sever çift,... yani bir bahçivanla karısı beni yolda bularak yanlarına aldılar. Bana ellerinden geldiği kadar baktılar. Onlara minnettarım. Çok minnettarım. Dünya da daha müşfik ve merhametli insanlar olduğunu anlamak insana ümit ve cesaret veriyor. Öyle değil mi?»

Miss Gorringe de aynı fikirdeydi. Hakikaten öyle. İnsan gazetelerde o cinayetleri,... korkunç haydutların bankaları, trenleri soyduklarını, insanları yollarından çevirdiklerini okuyunca bayağı ümitsizliğe kapılıyor.» Başını kaldırıp baktı. «Baş Müfettiş Davy merdivenlerden iniyor. Herhalde sizinle konuşmak isteyecek.»

Baş Müfettiş Davy, «Hoş geldiniz, efendim,» dedi. «Nasılsınız? Kendinize iyice geldiniz mi artık?»

Piskopos, «Artık çok iyiyim.» diye cevap verdi. «Fakat halâ bazı şeyleri hatırlamıyorum. Doktor, 'Belki de hafızanız tamamiyle düzelmiyecek' diyor.»

Baba, başını salladı. «Ümidiniz kırılmasın. Böyle şeyler hiç belli olmaz.» Piskoposu kontuardan uzaklaştırarak, asansöre doğru götürdü. «Sizinle küçük bir tecrübe yapmak istiyorum. Sizce bir mahzuru yok değil mi? Bana yardım edecekmisiniz?...»

Baş Müfettiş Davy, 18 numaralı odanın kapısını açtı-

ğı zaman yalnızdı.

Pencerenin önündeki koltukta oturan Miss Marple, ona doğru dönerek, «Bu gün sokak kalabalık,» diye mırıldandı. «Her zamankinden daha kalabalık.»

— E, tabiî. Berkeley meydanıyla Shepherd'in Merket'e buradan gidiliyor...

— Ben yayaları kastetmedim. Bahsettiğim etrafta iş yapan adamlar. Yol tamir eden adamlar... Bir telefon tamir kamyoneti bir çok hususî araba.

Baba ona şöyle bir baktı. «Miss Marple, bana yardım etmenizi istiyorum. 19 Kasım gecesi yaptıklarınızı tekrarlayın. Uyuyordunuz, uyandınız. Veya acaip bir gürültü uyanmanıza sebep oldu. Elektriği yakıp, saate bir göz attınız. Sonra yataktan kalkıp, kapıyı açtınız ve dışarı baktınız. Bütün bunları tekrarlıyabilirmisiniz?»

Miss Marple, «Tabiî,» dedi. Ayağa kalkarak, yatağa doğru gitti.

— Bir dakika.

Baş Müfettiş Davy uzanarak, yandaki odayla aradaki duvara vurdu.

Sonra da, «Piskopos Pennyfather yandaki odada,» diye izah etti. Kendisine ona kadar saymasını söyledim. Baba saatine baktı. «Haydi. Başlayın bakalım.»

Miss Marple, yatağın baş ucundaki lâmbaya dokundu: Hayali bir saate baktı. Ayağa kalkarak kapıya gitti. Bunu açarak dışarıya baktı. Sağında, Piskopos Pennyfather, odasından çıkmış merdivenin sahanlığına doğru gidiyordu.

Adam, sahanlığa erişerek, basamaklardan inerken, Miss Marple, nefesini tuttu. Sonra da geri döndü.

Baş Müfettiş Davy, «E?» dedi.

Miss Marple, «O gece gördüğüm adam Piskopos Pennyfather olamaz,» diye cevap verdi. «Yani şimdi gördüğüm adam Piskopossa...»

— Fakat siz demiştiniz ki...

— Biliyorum. Adam Piskopos Pennyfather'e benziyordu. Saçları... Elbisesi... Her şeyi... Fakat o Piskopos Pennyfather gibi yürümüyordu. Zannedersem daha genç bir adamdı o. Müteessirim çok müteessirim. Her halde sizi yanlış yola sürükledim. Fakat o gece gördüğüm Piskopos Pennyfather değildi.»

Davy mırıldandı. «Bir bakıma haklıydınız. Piskopos Pennyfather o gece otele döndü. Geldiğini kimse görmedi. Ama bu da o kadar şaşılacak bir şey değil. Zira adam Bertram'a döndüğü zaman gece yarısını çoktan geçmişti. Merdivenlerden çıktı. Yandaki odanın kapısını açarak içeri girdi. Ondan sonra ne olduğunu bilmiyoruz. Zira zavallı bunları hatırlamıyor. Hafızasının canlandırmanın yolunu bulsaydık...»

Miss Marple düşünceli düşünceli başını salladı. «Tabiî o Almanca kelime var.»

— Hangi Almanca kelime?

Ah, unuttum. Fakat...

Piskopos Pennyfather'di gelen... «İçeri girebilirmiyim? Tecrübe nasıl oldu?» Kapıdan girdi.

Baba, «Fevkalâde oldu,» diye cevap verdi. «Ben de Miss Marple'la konuşuyordum. Kendisini tanıyorsunuz değil mi?»

— Evet, evet... Pennyfather'in sesinden bundan pek emin olmadığı anlaşılıyordu.

— Miss Marple, o gece neler yaptığınızı nasıl öğrendiğimizi anlatıyordum. Gece yarısından sonra tekrar otele döndünüz. Yukarı çıktınız. Odanızın kapısını açarak, içeri girdiniz... Durdu.

Miss Marple, birdenbire bağırdı. «Almanca kelimenin ne olduğunu şimdi hatırladım. Doppelgönger.»

Piskopos Pennyfather'in yüzünde hayret dolu bir ifade belirdi. «Tabiî! Tabiî! Çift! Bunu nasıl oldu da unuttum. Biliyormusunuz? Çok haklısınız. 'Erika'nın duvarları' fil-

mini seyrettikten sonra buraya otele döndüm. Yukarı çıktım. Odanın kapısını açtım ve ne gördüm biliyormusunuz? İnanılacak gibi değildi bu. Kapıyı açtım ve tam karşıda bir koltukta kendimin oturduğunu gördüm. Evet, ben karşıdaki koltukta oturuyordum. Sizin dediğiniz gibi bir 'Doppelgönger' di bu. Benim eşim. Ne garip değil mi? Ondan sonra?.. Durun bakayım.» Gözlerini tavana dikerek hatırlamağa çalıştı.

Baba, atıldı. «Ve o zaman sizi gördükleri için fena halde şaşırdılar. İçlerinden biri olanca şiddetiyle başınıza vurdu.»

★

Kısa bir müddet sonra, Piskopos Pennyfather, Chadminster'e doğru yola çıktı. Artık herşeyi hatırlayan adam olanları düşünerek, başını sallıyor, yolda kendisini bulduklarını iddia eden çiftin aslında öyle hayırsever insanlar olmamasına üzülüyordu.

Baş Müfettiş Davy, Miss Marple'ı salonda bir köşeye oturtmuştu. Adam, «Beni burada on dakika bekleyebilirmisiniz?» diye sormuştu.

— Tabiî beklerim.

Miss Marple de oturup düşünmek istiyordu zaten...

★

DEDEKTİF OLABİLİRMİSİNİZ ?

Buraya kadar katili bulmak ve esrarı çözmek için lüzumlu bütün ip uçları verildi.

Şimdi iyi düşünün. KATİL KİM ? Bertram otelinde nasıl işler dönüyor?

15

Miss Marple, «Acaba Baş Müfettiş Davy benden bu sefer ne yapmamı isteyecek?» diye düşünüyordu. Adamın bir hayli heyecanlı olduğunu sezmişti. Baba'nın plânları meyva vermek üzereydi. Bu onun şahsi zafer günü sayılabilirdi.

Bertram otelinde hayat yine eskisi gibiydi.

Miss Marple, kendi kendine, «Hayır,» dedi. «Pek de eskisi gibi değil. Arada bir fark var. Ama bu fark nerede, onu bilmiyorum. Belki de her şeyin sebebi otele endişeli bir havanın hakim olması.»

Dış kapılar açılarak Baş Müfettiş Davy içeri girdi. Adam, hızla Miss Marple'ın oturduğu tarafa geldi. Neşeli bir tavırla, «Lady Sedgwich'i ziyaret edeceğiz,» diye gülümsedi.

— O halâ burada mı kalıyor?

— Evet. Kızı da yanında.

Miss Marple, ayağa kalktı. Etrafına bir göz atarak, usulca mırıldandı. «Zavallı Bertram. İnsan, bir sanat eseri mahvolduğu zaman çok üzülüyor.»

Baba, düşünceli düşünceli, «Ne demek istediğinizi anlıyorum,» dedi.

Asansörle yukarı çıkarak, koridordan ilerlediler. Lady Sedgwich, pencerenin yanındaki yüksek arkalıklı koltukta oturuyordu. Dizlerinin üstünde bir kitap vardı. Ama kadının bunu okumadığı belliydi.

— Demek yine siz geldiniz, Baş Müfettiş Davy. Gözlerini ondan ayırarak, Miss Marple'a baktı. Yüzünde hafif bir hayret ifadesi belirdi.

Baş Müfettiş Davy, «Miss Marple de benimle geldi,» dedi. «Miss Marple,... Lady Sedgwich.»

Bess Sedgwich başını salladı. «Sizinle daha evvel de tanışmıştık. Geçen gün Selina Hazy'nin yanındaydınız değil mi?» İlâve etti. «Rica ederim, oturun.» Tekrar Baş Müfettiş Davy'e döndü. «Elvira'ya ateş eden adam hakkında yeni haberleriniz var mı?»

— Pek de var sayılmaz.

— Onun hakkında fazla bir şey öğrenebileceğimizi sanmıyorum. Sisli havalarda onun gibi serseriler inlerinden dışarı çıkarak, yalnız başına dolaşan kadınları ararlar.

Baba, mırıldandı. «Bir dereceye kadar doğru bu.. Kızınız nasıl?»

— Elvira kendisine geldi artık... Albay Luscombe'a telefon ettim. Kızımı yanıma alacağımı duyunca çok memnun oldu.

Bess, birdenbire bir kahkaha attı. : Sevgili Derek Elvira'yla beni bir araya getirmek için az uğraşmadı.

Baba, «Her halde bu hususta haklıydı,» diye cevap verdi.

— Hayır, hayır, değildi. Fakat şu ara Elvira'nın be-

nimle oturması iyi olacak. Başını çevirerek pencereden dışarı baktı. Tekrar konuşmağa bağladığı zaman sesi iyice değişmişti. «Duyduğuma göre bir arkadaşımı tevkif etmişsiniz... Ladislaus Malinowski'den bahsediyorum. Onu neyle itham ediyorsunuz?»

Baş Müfettiş Davy, düzeltti. «Malinowski tevkif edilmedi. Şu ara tahkikatımız da bize yardım ediyor.»

— Onu hangi hususta sorguya çektiğinizi sorabilirmiyim? Yoksa böyle bir şey sormamam mı lâzım?

— Bir kere Michael Gorman'ın öldüğü gece ne yaptığını öğrenmek istiyoruz.

Bess Sedgwich, koltuğundan doğrulup oturdu. «Yani Elvira'ya ateş edenin Ladislaus olduğunu mu sanıyorsunuz? Bu gülünç fikir de nereden aklınıza geldi. Onlar birbirlerini tanımıyorlar bile.»

— Bu işi Malinowoski yapmış olabilir. Zira o gece arabası köşedeydi.

Lady Sedgwich hiddetle, «Saçma,» diye homurdandı.

— Michael Gorman'ın ölümü sizi fazla üzdü mü, Lady Sedgwich?

Kadın, hafif bir hayretle ona baktı. «Gorman'ın ölümünü duyunca çok üzüldüm. Zira o çok cesur bir adamdı.»

— Kendisini tanıyordunuz değil mi?

— Tabiî. Burada çalışıyordu.

— Fakat onu daha iyi tanıyordunuz, değil mi?

— Ne demek istiyorsunuz?

— Rica ederim, Lady Sedgwich! Michael Gorman sizin kocanızdı değil mi?

Kadın bir iki dakika cevap vermedi. Fakat endişeli veya şaşırmış gibi de bir hali yoktu. Nihayet, içini çekerek arkasına yaslandı. «Siz bir hayli şey biliyorsunuz değil mi, Baş Müfettiş bey... Michael Gorman'ı yirmi seneden beri görmemiştim. Hattâ daha uzun zamandan beri. Sonra bir gün otelin penceresinden baktım ve... Micky'i tanıdım.»

— O da sizi tanıdı mı?

— Evet. Doğrusu birbirimizi tanımamız şaşılacak bir şeydi. Bess Sedgwich'in yüzünde acaip bir ifade belirmişti. «Zira onunla ancak bir hafta beraber kaldık. Sonra ailem izimizi buldu. Micky'i para verdiler, beni de rezil olduğumu söyleyerek eve götürdüler. Tekrar içini çekti. Micky'le kaçtığım zaman çok gençtim. Budalanın çılgının biriydim. Çok inatçıydım. Kafam da o romantik hayallerle doluydu. Micky benim için bir masal kahramanından farksızdı. Bunun sebebi neydi biliyormusunuz? Fevkalâde ata binmesi. Korkunun ne olduğunu bilmezdi o. Çok yakışıklı ve neşeliydi. Bütün İrlandalılar gibi tatlı dilliydi.» Başını salladı. «Fakat hayranlığım uzun sürmedi... Baş başa geçirdiğimiz ilk yirmi dört saat beni hayal kırıklığına uğratmağa kâfi geldi. Fazla içiyordu. Kaba ve hain bir tarafı vardı. Ailem beni eve götürmek için çıka gelince rahat bir nefes aldım. Micky'i bir daha görmeği, adını duymağı bile istemiyordum.»

— Aileniz onunla evli olduğunuzu biliyormuydu?

— Hayır. Ben de Micky'le evli olduğumu sanmıyordum.

— Neden? Niçin sanmıyordunuz?

— Mick'le Ballygowlan da evlendik. Fakat ailem çıka gelince o bana evlenmemizin sahte olduğunu söyledi. 'O merasimi arkadaşlarımla aramızda hazırlayıverdik,' dedi. «Ben artık ondan her şey beklediğim için bu sözlere inandım. Micky'den böyle bir şey beklenebilirdi. Bilmiyorum bu yalanı neden uydurdu? Ailemin verdiği paraya ihtiyacı olduğu için mi? Yoksa kanunen reşit olmamış bir kızla ellendiği için cezalandırılacağından korktuğundan mı? Her ne hâl ise... O ara Micky'in sözlerinin doğru olduğuna inandım.»

— Ya sonra?

Bess Sedgwich, derin düşüncelere dalmıştı. «Seneler...

seneler sonra, hayatı daha iyi tanıdığım ve kanuni işlerden de anlamağa başladığım zaman, 'Galiba' dedim. 'Ben yıllar önce Michael Gorman ile hakikaten evlenmiştim.'

— Yani aslında Lord Coniston'la evlendiğimiz zaman iki kocalı olmuştunuz. Bu ikinci evlilik kanuni sayılmazdı.

— Evet... Johnny Sedgwich ve Amerikalı kocamla olan evliliklerim de öyle... Baş Müfettiş Davy'e bakarak, hakiki bir neşeyle güldü. «Bütün bu evliliklerim asılsızdı. Ne gülünç değil mi?»

— Michael Gorman'dan boşanmağı düşünmediniz mi?

Lady Sedgwich omuzunu silkti. «Bu bana gülünç bir rüya gibi geliyordu. Maziyi hortlatmağa ne lüzum vardı. Tabiî vaziyeti Johnny'e açtım.» Bu ismi söylerken sesi yumuşayıp, tatlılaşmıştı. «O bu meseleye aldırmadı bile. Johnny de, ben de kanuna saygısı olan insanlar sayılmazdık.»

Baba, sakin bir sesle, «Sonra,» dedi. «Bu Kasım da Michael Gorman ortaya çıkarak, size şantaj yaptı.»

— Saçma! Onun bana şantaj yaptığını da kim söyledi?

Baba, ağır ağır dönerek, sandalyesinde dimdik ve sessiz sedasız oturan yaşlı kadına baktı.

— Siz! Bess Sedgwich, hayretle Miss Marple'i süzdü. «Siz bu hususta ne bilebilirsiniz ki?» Yaşlı kadını itham etmiyordu. Sadece sesinde merak vardı.

Miss Marple, «Bu oteldeki koltukların arkalıkları yüksek,» diye cevap verdi. «Yazı odasında, şöminenin önünde oturuyordum. Siz, mektup yazmak için içeri girdiniz. Odada başkalarının da olduğundan haberiniz yoktu sanırım. İşte bu yüzden istemiyerek Gorman'la yaptığınız konuşmayı duydum. Pencereyi açıp, ona seslendiğiniz zaman sözlerinizi ister istemez iştittim.

Bess, ağır ağır başını salladı. «Sizi kabahatli bulamam. Fakat duyduklarınızı yanlış anlamışsınız. Micky bana şantaj yapmadı. Belki bunu düşünmüştü ama o teşebbüse geçmeden kendisine ihtar ettim.» Dudakları yine o neşeli ve kaygısız tebessümle büküldü. Bu gülümseme kadının yüzünü çok cazip bir hâle sokuyordu.

Miss Marple, mırıldandı. «Evet. Onu kendisini vurmakla tehdit ettiniz. Küstahlığımı mazur görün. Fakat pek de iyi yaptınız. Meseleyi mükemmel bir şekilde idare ettiniz.»

Bess Sedgwich, kaşlarını istihzayla kaldırdı.

Miss Marple, devam etti. «Fakat bu konuşmayı yalnız ben duymadım. Şöminenin karşısındaki diğer koltukta da biri oturuyordu.»

Miss Marple, Baş Müfettiş Davy'e yalvarırcasına baktı. Adama, «Bu işi yapmak lâzımsa,... siz yapın,» der gibiydi.»

— Olamaz! Bess'in sesi iyice yükselmişti. «Elvira'mı oturuyordu? Anlıyorum,... evet, anlıyorum. Her halde Elvira bazı şeyler düşündü...»

Davy, «Kızınız duyduklarına çok ehemmiyet verdi,» dedi. «Bu yüzden de kalkıp İrlanda'ya gitti. Orada hakikatı aradı. Bunu bulmak da güç değildi.»

Bess Sedgwich, ağır ağır, «Zavallı yavrucak,» diye mırıldandı. «Şimdi bile bana bir şey sormadı. Her şeyi içine atıyor o. Eğer bana söyleseydi, ona her şeyi izah eder,... bunun o kadar mühim olmadığını anlatırdım.»

Baş Müfettiş Davy, cevap verdi. «Bu hususta ki fikrinizi kabul etmiyebilirdi.» Sonra da sanki dedikodu yapıyormuş veya hatıralarından bahsediyormuş gibi bir tavırla, «Çok garip...» diye devam etti. Şimdi onda sürülerinden, mahsulden bahseden bir çiftçi hali vardı. «Bir çok hatalar sonunda gördüğüm her şeye inanmasını iyice öğrendim. Bilhassa basit gözüken şeylere. Aslında bu cinayette

böyleydi. Kız, birinin kendisine ateş ettiğini fakat kurşunun kendisine gelmediğini söyledi. Kapıcı kendisini kurtarmağa koşmuş ve o sırada ikinci kurşun adamın göğsüne isabet etmişti. Kız hâdiseyi bu şekilde görmüş olabilir. Fakat hâdiselerin göründüğü gibi olması şart değil.»

Susarak dikleşti. Sonra da, «Biraz evvel,» diye devam etti. «Büyük bir heyecanla Ladislaus Malinowski'nin kızınızı öldürmeğe kalkması için bir sebep olmadığını söylediniz. Bu husuta sizinle ayni fikirdeyim. Hakikaten böyle bir sebep olmadığından eminim. Malinowski, bir kadınla kavga edecek ve sonra bıcağını çekerek onu öldürecek bir tip. Fakat genç adamın bir avluya saklanıp, kızı soğuk kanlılıkla vuracağını hiç sanmıyorum. Fakat... Malinowski'nin başka birini öldürmek istediğini düşünelim. Genç adam plânını dikkatle yapıyor. Sisli bir gece seçerek, avluya saklanıyor ve kızınız sokakta belirinceye kadar bekliyor. Elvira'nın geleceğini biliyor. Zira işleri öyle ayarlamış. Malinowski bir el ateş ediyor. Fakat bunu kıza isabet ettirmek niyetinde değil. Kurşunun Elvira'nın yakınından geçmesi için elinden geleni yapıyor. Fakat o telâş arasında kız kendisine ateş edildiğini sanıyor. Acı acı bağırıyor. Otelin kapıcısı koşarak geliyor ve Malinowski de öldürmek için geldiği adamı vuruyor. Yani Michael Gorman'ı.»

— Bütün bunların tek kelimesine bile inanmam. Neden Ladislaus, Mick Gorman'ı öldürmek istesin?

Baba, mırıldandı. «Şantaj yüzünden.»

— Yani Micky'i Ladislaus'a şantaj mı yapıyordu? Ne için?

Baba, «Belki Bertram otelinde olanlar yüzünden... Michael Gorman bu hususta bir hayli şey öğrenmiş olabilirdi.»

— Bertram otelinde olanlar yüzünden mi? Ne demek istiyorsunuz?

Baş Müfettiş Davy, içini çekti. «İyi bir işti bu, Lady

Sedgwich, Mükemmel bir şekilde plânlanmış, ustalıkla tatbik edilmişti. Fakat hiç bir şey ebediyen devam etmez. Geçen gün Miss Marple buradaki acaipliğin ne olduğunu sordu. Bu suali şimdi cevaplandıracağım. Bertram oteli aslında senelerden beri karşılaştığımız en usta, en büyük bir şebekenin merkeziydi.»

Bir iki dakika derin bir sessizlik oldu. Sonra Miss Marple, öne doğru eğildi.

Sanki bir konuşmaya devam ediyormuş gibi, «Çok enteresan,» dedi. «Çok enteresan.»

Bess Sedgwich, ona doğru döndü. «Şaşmış gibi bir haliniz yok, Miss Marple.»

— Doğrusunu isterseniz pek şaşmadım. Birbirine uymayan bir sürü teferruatın farkına varmıştım. Burası, inanılmayacak kadar hoş bir yerdi. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi? Tiyatro muhitinden olanların 'Fevkalâde bir oyun' diye anlattıkları şeylere benziyordu bu... Aslında ustalıkla oynanan bir oyundu. Hakikatle alâkası yoktu... Bir sürü ufak teferruat vardı. İnsanın bazı kimseleri eski ahbapları sanması ve sonra yanıldığını anlaması.

Baş Müfettiş Davy, söze karıştı. «Böyle şeyler olur tabiî. Fakat otelde pek sık oluyordu. Öyle değil mi, Miss Marple?»

Yaşlı kadın, başını salladı. «Evet. Selina Hazy gibi kimseler sık sık bu hatâya düşerler. Fakat başkaları da aynı şeyi yapıyorlardı. İnsan ister istemez bunun farkına varıyordu.»

Baş Müfettiş Davy, Bess Sedgwich'e döndü. «Onun gözünden hiç bir şey kaçmıyor.» Sanki Miss Marple, pek sevdiği numara yapan fok balıklarından biriydi.

Bess Sedgwich merakla Baba'ya baktı. «Burasının bir şebekenin merkezi olduğunu söylediğiniz zaman neyi kastediyordunuz? Bence Bertram dünyanın en ciddî, en

sâkin otellerinden biri.»

Baba, güldü. «Tabiî. Bu hale sokmak için uzun uzun düşünülmüş, bir hayli para ve zaman harcanmış. Hakikiyle, sahte birbirine büyük bir dikkat ve kurnazlıkla karıştırılmış. Metr d'otel Henry harikulâde bir aktör. Her şeyi fevkalâde bir şekilde idare ediyor. Humfries denilen adamdan şüphelenmek kimsenin aklına gelmiyor. Adamın bu memlekette sabıkası yok. Fakat dışarda bazı acaip otel işlerine karışmış. Usta karakter aktörleri oteldeki rollerini gayet iyi oynuyorlar. Şunu da itiraf edeyim. Bütün bu teşkilât bende derin bir hayranlık uyandırıyor. Bu şebeke, memleketin milyonlar kaybetmesine sebep oldu. Scotland Yard'ın ve taşradaki polis teşkilâtının, yanlış izler peşinden koşarak yorulmasına sebebiyet verdi. Her seferinde elimize bir ipucu geçirdiğimizi sanıyor, tam tahkikat ilerlerken yanıldığımızı anlıyorduk. Fakat sabrımız sayesinde bazı şeyleri öğrendik. Bilgimizi yavaş yavaş bir araya getirdik. Bir sürü plâkanın durduğu ve bunların çabucak bazı arabalara takıldığı bir garaj. Eşya taşımak için bir kamyon. Bir bakkal kamyoneti. İki tane uydurma posta kamyonu. Yarış arabasıyla bir iki dakikada korkunç mesafeleri aşan bir yarışçı. Diğer tarafta eski Morris - Oxford arabasıyla dolaşan yaşlı bir rahip. Bir kulübede oturan ve yaralılara yardım eden, sık sık bir doktorla da temasa geçen 'hayırsever' bir bahçıvan... Bütün bunları uzun uzun saymamın lüzumu yok.»

Baş Müfettiş Davy, başını salladı. «İşin yarısı bu. Diğer yarısını ise Bertram oteline gelen yabancılar teşkil ediyor. Daha ziyade Amerikadan ve müstemlekelerden gelen yolcular. Kendilerinden şüphe edilmeyen zenginler ve onların şık, zarif bavulları... ispat etmek güç birbirine bağlamak veya iddialarımızı ispat etmek güç olacak. Ama sonunda bunu da yapacağız. Lüzumlu olan ilk adımı arttık. Meselâ Cabot'lar...»

Bess çabucak, «Cabot'lara ne olmuş?» diye sordu.

— Onları hatırlıyor musunuz? Hoş bir Amerikalı bir çiftti onlar. Fransa'ya gidiyorlardı. Geçen sene Bertram otelinde kalmış, bu yıl da yine buraya gelmişlerdi. Fakat otele üçüncü defa uğramıyacaklardı. Zaten şebekeden olanlar otele üç defa gelmiyorlar. Evet... Cabot'ları Calais'de gümrüğe girdikleri zaman yakaladık. Yanlarındaki gardrop bavul mükemmel şekilde yapılmıştı. İçinde de üç yüz bin sterlinden fazla para saklıydı. Yâni... İrlanda soygununda ele geçen para. Tabiî bu her sene çalınan paranin yanında devede kulak kalıyordu.

Baş Müfettiş istihza dolu bir sesle sözlerine devam etti:

— Şebekenin merkezi Bertram oteli. Müstahdemin yarısı da çeteden zaten. Müşterilerden bazıları iddia ettikleri kimseler. Bazıları da değil. Bu arada 'benzetme oyununu' da unutmayalım. Meselâ Hâkim Ludgrove'u alalım. Tanınmış bir simâ o. Kocaman bir burun. Bir et beni. Onun kılığına girmek çok kolay. Piskopos Pennyfather'in kılığına girmek de öyle. Kabarık beyaz saçlı, dalgın ve sâkin bir din adamı. Hareketlerini, gözlüklerinin üzerinden dalgın dalgın bakışını iyi bir aktör kolaylıkla taklid edebilir.

Bess, «Fakat bütün bunların ne faydası olabilir?» diye sordu.

Baba, cevap verdi. «Aşikâr değil mi? Hâkim Ludgrave, soyulan bir bankanın civarında görülüyor. Biri onu tanıyor ve bundan bahsediyor. Bu meseleyi tahkik ediyoruz. Bir yanlışlık olduğunu anlıyoruz. Zira Hâkim Ludgrave soygun sırasında başka yerde olduğunu ispat ediyor..» Bir an durdu. «Biliyor musunuz bütün bunların bir mânası olduğunu neden sonra anladık. Hiç kimse, meşhur birine benzetilen adamın üstünde durmuyordu... Adam aslında seçilen meşhur şahsa da pek benzemiyordu. Mak-

yajla onu bu hale sokuyorlardı. İş bitince, adamın da rolü sona eriyor ve o çabucak makyajını çıkarıyordu. Tabiî o arada polisin aklı da iyice karışıyordu. Soygun yerinin civarında kimler görülmemişti ki? Yüksek mahkemeden bir Hâkim, bir Başdiakoz, bir Amiral, bir General... Bedhampton'daki İrlanda postası soygunundan sonra parayı Londra'ya getirebilmek için ayrı ayrı dört vasıta kullanıldı. Soygun fevkalâde bir şekilde hazırlanmış, plân ustalıkla tatbik edilmişti. Fakat o gece çete bir aksilikle karşılaştı. Yaşlı ve dalgın din âlimimiz Piskopos Pennyfather yanlış günde uçakla Lozan'a gitmek için otelden ayrıldı. Onu, hava alanından geri çevirdiler. Adam, Cromwell yoluna çıkarak, bir sinemaya girdi. Otele gece yarısından sonra dönerek, yukarıya odasına çıktı. Anahtar cebindeydi. Kapıyı açarak içeri girdi ve fena halde şaşaladı. Karşıdaki koltukta kendisi oturuyordu. Çetedekiler de şaşırmışlardı. Kapı açılmış ve Lozan'da olduğunu sandıkları Piskopos Pennyfather içeri girmişti. Hakikî Pennyfather çıka geldiği sırada ona benzetilen adam Bedhomptan'a gidip rolünü oynamağa hazırlanıyordu. Çetedekiler ne yapacaklarını şaşırdılar. Fakat içlerinden biri harekete geçti. Bu Humfries'di sanırım. Atılıp, yaşlı adamın başına bir darbe indirdi. Zannedersem biri buna kızdı. Çok kızdı. Fakat ihtiyar adamı muayene edince onun sadece bayılmış olduğunu anladılar. Bu yüzden de işlerine devama karar verdiler. Sahte Piskopos Pennyfather odadan çıkarak, ayrıldı. Arabayla bu 'bayrak yarışında' rolünü yapacağı hâdise yerine gitti. Asıl Piskopos Pennyfather'i ne yaptılar. Bunu sadece tahmin edebiliyorum. Zannedersem onu arabayla bahçıvanın kulübesine götürdüler. Bu trenin soyulacağı yerden pek uzakta değildi. Kendisine orada bir doktor bakabilirdi. Piskopos Pennyfather'in o civarda görüldüğü duyulunca da, her şey birbirine uymuş olurdu. Her halde adam ayılıncaya kadar çetedekiler endişeli anlar ge-

çirdiler. Sonra da Pennyfather'in hiç olmazsa son üç günü hatırlayamadığını anladılar.»

Miss Marple, sordu. «Aksi takdirde onu öldüreceklerdi miydi?»

Baba, «Hayır,» diye cevap verdi. «Onu öldüreceklerini sanmıyorum. Biri buna katiyen müsaade etmezdi. Tâ başından beri çeteyi idare eden kimsenin cinayetten hoşlanmadığı anlaşılıyordu.»

Bess Sedgwich, mırıldandı. «İnanılacak gibi değil!... Elimizde Ladislaus Malinowski'yi bu hayâli çeteye bağlayacak deliller olduğunu sanmıyorum.»

Baba, «Elimde Ladislaus Malinowski'nin aleyhinde bir sürü delil var. Çok ihtiyatsız o. Otelde görülmemesi lâzımken buraya sık sık geldi. İlk seferinde kızınızla temas kurabilmek için uğradı. Aralarında böyle karar vermişlerdi.»

— Saçma! Elvira size Ladislaus'u tanımadığını söyledi.

— Bana böyle söyledi ama aslında bu doğru değildi. Elvira, Malinowski'ye âşık. Adamın kendisiyle evlenmesini istiyor.

— Buna inanamam!

Baş Müfettiş Davy, ısrar etti. «Siz işin iç yüzünü öğrenecek vaziyette değilsiniz. Malinowski, sırlarını herkese açacak tipte bir insan değil. Kızınızı ise hemen hemen hiç tanımıyorsunuz. Malinowski'nin Bertram oteline geldiğini öğrenince çok kızdınız değil mi?»

— Neden kızayım?

Baba, «Çünkü,» dedi. «Çetenin reisi sizsiniz. Siz ve metr d'otel Henry. İşin maddî tarafına Capello kardeşler bakıyor. Avrupadaki bankalarda hesap açma işleriyle ve diğer malî teferruatla onlar meşgûl oluyorlar. Fakat çetenin elebaşısı sizsiniz. Plânları siz yapıyorsunuz. Çeteyi siz idare ediyorsunuz. Her şey sizin başınızın altından çı-

kıyor, Lady Sedgwich.»

Bess ona bakarak, güldü. «Ömrümde bu kadar gülünç bir şey duymadım.»

— Sözlerim hiç de gülünç değil. Çok zeki, cesur, gözünü budaktan sakınmayan, pervasız bir insansınız. Her şeyi tecrübe ettiniz. Sonunda kanuna karşı gelmeği de denemeğe karar verdiniz. Bu çok heyecanlı, tehlikeli bir oyundu. Sizi cezbeden para değil, işin eğlence tarafıydı.. Bundan eminim. Fakat cinayete, adam yaralamağa tahammülünüz yoktu. Onun için soygun sırasında kimse yaralanmıyor veya öldürülmüyordu. Sadece lüzum olduğu takdirde kurbanların kafasına dikkatle ve ustalıkla vuruluyordu. Biliyor musunuz? Çok enteresan bir kadınsınız. Gördüğüm suçluların arasında sizin gibi hakikaten enteresan şahsiyetler pek azdır.

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Bess Sedgwich, ayağa kalktı. «Siz çıldırmışsınız.» Elini telefona doğru uzattı.

— Avukatınızı mı arayacaksınız. Fazla bir şey söylemeden ona danışmanız iyi olur. Avukatınızın fikrini alın.

Ahizeyi kaldırmış olan Bess Sedgwich, sert bir hareketle bunu yerine bıraktı. «Doğrusunu istiyorsanız avukatlardan nefret ederim. Pekalâ... Dediğiniz gibi olsun... Evet, çeteyi ben idare ediyordum. Doğrusu çok da eğlendim. Bankaları, trenleri, postahaneleri ve zırhlı arabaları soyarak, paraları ele geçirmek hakikaten fevkalâde eğlenceli oluyordu. Fakat biz işi zamanında kesmedik. Soygunlara devam ettik. Neyse... Ben zevkli dakikalar geçirdim ya. Yalnız Ladislaus Malinowski hakkında yanılıyorsunuz. Michael Gorman'ı o öldürmedi. Ben öldürdüm.» Birdenbire. tiz bir sesle, heyecanla bir kahkaha attı. «Beni neyle tehdit ettiği... neler söylediği o kadar mühim değil. Micky'e kendisini vuracağımı söylemiştim. Bunu Miss Marple de duymuş. Sonunda dediğimi yaptım ve onu vurdum. Ladislaus'un yaptığını iddia ettiğiniz şeyleri aslında ben yap-

tım. O avluya ben saklandım. Elvira geçerken, havaya doğru bir el ateş ettim. Kız acı acı bağırdı. Micky koşarak gelince de onu vurdum. Bende otelin bütün kapılarının anahtarı vardı. Avludaki kapıdan usulca içeri girerek, odama çıktım. Tabancanın Ladislaus'un olduğunu öğreneceğiniz veya ondan şüphe edeceğiniz hiç aklıma gelmedi. Silâhı, onu haberi olmadan arabasından çalmıştım. Fakat emin olun bunu şüpheleri onun üzerine çekmek için yapmadım.» Telâşla Miss Marple'ı doğru döndü. «Unutmayın, siz şâhitsiniz. Söylediklerimin hepsini de duydunuz. **Michael Gorman'ı ben öldürdüm!..»**

Davy başını salladı. «Belki bütün bunları Malinowski'ye âşık olduğunuz için söylüyorsunuz.»

— «Ona âşık değilim.» Bess'in sesi sertleşmişti. «Ben sadece onun samimî dostlarından biriyim. Evet... Birbirimizden hoşlanıyorduk ama Ladislaus'a hiç bir zaman âşık olmadım. Ben ömrümde bir defa âşık oldum. Bir tek kişiyi sevdim. Johnny Sedgwich'i.» İsmi söylerken sesi değişmiş, alçalıp yumuşamıştı. Sonra devam etti. «Fakat Ladislaus arkadaşım. Onun yapmadığı bir şey yüzünden cezalandırılmasını istemem. **Michael Gorman'ı ben öldürdüm.** Bunu açık açık söyledim. Sözlerimi Miss Marple da duydu. Ve şimdi sevgili Baş Müfettiş Davy...» Sesi heyecanla yükseldi. Tatlı kahkahası odada akisler yaptı. «Şimdi... beni yakalayabilirseniz yakalayın.»

Çevik bir hareketle, telefonu pencereye fırlatarak, camı kırdı. Oturmuş olan Baba daha ayağa kalkmadan pencereden fırladı. Alttaki çıkıntıdan hızla ilerlemeğe başladı.

Davy, telâşla diğer pencereye doğru atıldı. Camı açarak, cebinden çıkardığı düdüğü çaldı.

Miss Marple de adamın yanına gitti. Bertram otelinin dik cephesine baktılar.

Miss Marple, «Düşecek,» diye haykırdı. «Yağmur bo-

rusundan yukarı tırmanıyor. Fakat... neden yukarı çıkmak istiyor.»

— Daha çıkacak o. Ancak bu şekilde kurtulabilir. Bunu kendisi de biliyor. Şuna bakın. Bir kedi gibi tırmanıyor. Tehlikeye aldırdığı yok.

Dikkatle seyrettikleri genç kadın gözden kayboldu.. Baba, hafifçe geri çekildi.

Miss Marple sordu, «Siz de gidecek misiniz?»

Baş Müfettiş Davy başını salladı. «Böyle bir şey olabileceğini düşünerek adamlarımı muhtelif yerlere yerleştirdim. Onlar ne yapmaları lâzım geldiğini biliyorlar. Hoş, Bess Sedgwich ellerinden kaçarsa hiç şaşmam. Binde bir rastlanacak bir kadın o.» İçini çekti. «Bess Sedgwich, çılgının biri. Her nesilde böyleleri çıkar. Onları ehlileştirmezsiniz. Cemiyete karışarak, kanuna hürmet etmelerini, sakın bir hayat sürmelerini temin edemezsiniz. Onlar kendi yollarında giderler. Eğer iyi insanlarsa, ormanda cüzzamlılara bakarlar veya kendilerini bir gaye uğruna fede ederler. Eğer kötüyseler, duymağı bile istemiyeceğiniz fenalıklar yaparlar. Bazıları ise sadece çılgındırlar. Tıpkı Lady Sedgwich gibi.»

— Onun bu şekilde hareket edeceğini biliyormuydunuz?

— Pek bilmiyordum. O böyle bir kadın işte. Beklenmedik şeyler yapıyor. Her halde o bütün bunları düşündü. Ne olacağını tahmin etmişti. Şurada oturmuş bize bakıyor, konuşuyor ve o arada da düşünüyor plânlar yapıyordu. Zannedersem,... hah... Birdenbire sustu. Sokaktan bir arabanın ani homurtusu, tekerlek gıcırtısı ve ekzosun patırdısı aksetti. Baba, dışarı sarktı. «Tamam kaçmış. Arabasına atlamış.»

Araba, iki tekerleğin üzerinde dönerken lâstikler inilder gibi bir ses çıkardı. Sonra o güzel beyaz canavar homurdanarak yolda ilerledi.

Baş Müfettiş Davy, Çarptı, diye bağırdı. Şimdi o karakteristik tavırlarıyla, sabırlı sabırlı bekliyordu. Miss Marple da sessiz sedasız yanında durmaktaydı. Sonra haber etrafa yayıldı. Karşıdaki kaldırımda duran bir adam başını kaldırıp Baş Müfettiş Davy'e bakarak, elleriyle çabucak bir takım işaretler yaptı.

Baba, ağır ağır, «Ölmüş,» dedi. «Olanca hızıyla parkın parmaklığına bindirmiş. Başka kimseye bir şey olmamış. Sadece bir iki araba hafifçe çarpışmış... İyi bir şöförddü Lady Sedgwich... Ama artık öldü... Dönerek, bir iki adım attı. «Neyse... Kadın herşeyi anlattı. Bunu siz de duydunuz.»

Miss Marple, «Evet,» dedi. «Bess Sedgwich'in söylediklerini duydum.» Bir an durdu. Sonra da usulca ilâve etti. «Tabiî anlattıkları doğru değildi.»

Baba dönüp ona baktı. «Demek ona inanmadınız?»

— Siz inandınız mı?

Baş Müfettiş, «Hayır,» diye cevap verdi. «Asıl hikâye değildi bu. Bess Sedgwich, şartlara uyması için çabucak bu masalı uydurdu. Ama söyledikleri doğru olmazdı. Michael Gorman'ı o vurmadı. Kapıcıyı kimin öldürdüğünü biliyormusunuz?»

Miss Marple, «Tabiî biliyorum,» dedi. «Onu Elvira öldürdü.

— Hah! Bu aklınıza ne zaman geldi?

— Ta başından beri böyle olup olmadığını düşünüyordum.

Baba, içini çekti. «Ben de öyle. Kız o gece çok korkmuştu. Üstelik yalanları da öyle beceriksizce şeylerdi ki. Fakat evvelâ cinayetin sebebini anlayamadım.»

Miss Marple, «Ben de öyle,» diye mırıldandı. «Bu beni biraz şaşırttı. Kız annesinin kanuna uygun olmayan bir şekilde evlendiğini anlamıştı. Ama bunun için cinayet işlermiydi? Her halde işe para meselesi de karıştı?»

Baş Müfettiş Davy, «Her halde,» dedi. «Babası kıza büyük bir servet bırakmış. Elvira, annesini Michael Gorman'la evli olduğunu öğrenince, onun Conisten'le yaptığı izdivacın kanuni sayılmayacağını anladı. Her halde o zaman, 'Babamın servetini bana vermeyecekler,' diye düşündü. 'Onun kızıyım ama meşru sayılmıyorum artık.'» Davy, bir an durarak, içini çekti. «Halbuki yanılıyordu. Daha önce de böyle bir hâdiseyle karşılaştık. Her şey vasiyetnamenin yazılış şekline bağlı. Conisten parayı ona bırakmış, vasiyetnamesinde de Elvira'nın adını açıkça yazmış... Evet, parayı ona verecekler. Ama kız bunu bilmiyordu.»

— Elvira'nın paraya neden bu kadar ihtiyacı vardı?

Baş Müfettiş Davy, hiddetle homurdandı. «Ladislaus Malinowski yüzünden tabiî. Adam kızla parası için evlenebilirdi. Elvira ona deli gibi aşıktı.»

Miss Marple, mırıldandı. «Biliyorum,» sonra izah etti. «Parkta baş başa çay içtikleri gün bu kızın yüzünden belliydi.»

— Elvira, serveti sayesinde Ladislaus'u elde edeceğini,... parası olmadığı takdirde genç adamın kendisiyle evlenmiyeceğini biliyordu. Baba'nın çehresinde acı bir ifade belirmişti. «Bu yüzden mükemmel bir cinayet hazırladı. Kız, avluya saklanmadı tabiî. Orada kimse yoktu. Elvira parmaklıkların yanında durarak, havaya, bir el ateş etti ve bağırmağa başladı. Michael Gorman koşarak otelden gelince onu vurdu ve haykırmasına devam etti. Tabiî şüpheleri Ladislaus'un üzerine çekmek niyetinde değildi. Tabancayı genç adamın arabasından çalmıştı. Zira eline kolay kolay silâh geçirmesi imkânsızdı. Cinayeti Ladislaus'un işleyeceğinden şüphe edeceğimiz aklına bile gelmedi. Genç adamın o gece otelin civarında olduğunu da bilmiyordu. Fakat o gece müthiş bir korkuya kapılmıştı. Daha sonra da öyle... Annesi ise onun namına korkuyordu.»

Miss Marple, açık açık sordu. «Ne yapacaksınız?»

— Cinayeti onun işlediğini biliyorum ama elimde delil yok. Birdenbire duraklıyarak Miss Marple'ı süzdü. Sonra o da bir sual sordu. «Siz ne yapacaksınız? Siz şahitsiniz. Kızın annesinin söylediklerini duydunuz.»

Miss Marple içini çekti. «Biliyorum. Kadın bunu iyice aklıma sokmağa çalıştı değil mi? Kızının serbest kalması için ölümü seçti. Benden istediği bir ölünün son arzusu sayılabilir.»

Aradaki kapı açılarak Elvira Blake içeri girdi. Sırtında sade mavi bir elbise vardı. Uçuk sarı saçları yüzünü çerçeveliyordu. Primitif İtalyan tablolarındaki meleklere benziyordu.

Kız, «Bir arabanın hareket ettiğini duydum,» dedi. «Sonra bir gürültü işitildi. Herkes bağırıştı... Acaba bir kaza mı oldu?»

Baş Müfettiş Davy, ciddi bir tavır takındı. «Size acı bir haber vereceğim için çok müteessirim. Miss Elvira. Maalesef anneniz öldü.»

Elvira nefesini tuttu. «Hayır, hayır!» Bu hafif, müteredditbir itiraza benziyordu.

Baba, devam etti. «Anneniz kaçmağa çalışıyordu. Fakat kaçmadan evvel Michael Gorman'ı öldürdüğünü itiraf etti.»

— Yani o... yani annem... öyle mi söyledi?

Baş Müfettiş, «Evet,» diye cevap verdi. «Anneniz öyle söyledi. Sizin buna ilâve edecek bir şeyiniz yok mu?»

Elvira, ona uzun uzun baktı. Sonra da usulca başını salladı. «Hayır.» Sesi titremeğe başlamıştı. Tekrar, «Hayır,» dedi. Ama bu sefer hali değişmişti. Başını kaldırdı. Bir an,... kısa bir an tıpkı annesine benzedi. Kız, kati bir tavırla, «Cinayeti o işlemedi,» diye bağırdı. Fakat gözlerinde yine korku dolu bir ifade belirmişti. «Annem ne söylemiş olursa olsun, katil değildi. Kapıcıyı ben öldürdüm.»

Baba, başını salladı. «Biliyorum.»

Kızın gözleri dolmuştu. Kendini tutamıyarak, ağlamağa başladı. Baş Mühettiş Davy onu bir koltuğa oturttu. Elvira hıçkırıkları arasında her şeyi itiraf etti. Hâdise tahmin ettikleri gibi olmuştu. Fakat Elvira, «Michael Gorman'ı korkutmak istemiştim,» diye ısrar ediyordu. «Ben ikinci defa tetiği çektiğim sırada o da tabancaya doğru uzandı. Go... Gorman'ın bu kadar cesur olduğunu bilmiyordum. Bağırmağa başladığım zaman hakikaten korkmuştum.»

Sesi yavaşlayarak kesildi. Baba, başını kaldırıp, Miss Marple'a baktı. Kaşlarını kaldırmıştı. Gözleri düşünceliydi.

Miss Marple, onun bakışlarıyla ne demek istediğini anlamıştı. Usulca başını salladı. «Belki... Bu mümkün...»

İlerleyerek, kızın yanına gitti. Elini Elvira'nın omuzuna koydu. «Önünde çetin günler var... Kanuni takibat yapılacak, davalar açılacak bu arada seni mahkemenin vesayeti altına da sokacaklar. Bu Mr. Luscombe'yi kandırmağa benzemiyecek ...Fakat bunların senin için çok faydalı olacağını sanıyorum.»

Miss Marple sözlerini bitirdiği zaman sesi iyice ciddileşmişti. Buna rağmen kıza bakarken yüzünde yumuşak bir ifade belirmişti. Elvira, yine ağlıyordu. Ama bu sefer tavırları tamamiyle değişmişti.

Miss Marple, «Galiba,» diye düşündü. «Bu sefer annesi için ağlıyor.»

S O N

AGATHA CHRİSTİE

GREENSHOW'UN DELİLİĞİ

Dilimize Çeviren :

GÖNÜL SUVEREN

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

İki adam bahçenin köşesini döndüler. Raymond West, Horace Bindler, takdirle derin bir nefes aldı. «Ne harikulâde şey bu» Sesi evvelâ memnunlukla tiz bir cığlık halini aldı. Sonra da derin bir hürmetle alçaldı. «İnanılacak gibi değil bu. Bir harika!»

Raymond West, sakin sakin mırıldandı. «Senin evden hoşlanacağını biliyordum.»

— Hoşlanmak mı? Dostum... Horace, hislerini anlatacak kelime bulamadı. Omuzundaki fotograf makinesini indirerek, mahfazasını açtı. «Koleksiyonumun en güzel parçalarından biri bu olacak... Acaip evler koleksiyonu yapmak hoş bir fikir değil mi? Bu fikir yedi sene evvel banyo yaparken aklıma geldi. Son zamanlarda en hayran olduğum şey Cenova'daki Campo Santo'ydu ama bu bina onu geçti. Adı nedir buranın?»

Raymond, «Bilmiyorum,» diye cevap verdi.

— Her halde bir ismi var?

— Olmalı tabiî. Ama bu civarda herkes buradan Greenshow'un deliliği diye bahseder.

— Greenshow burayı yaptıran adamın ismi mi?

— Evet. Evi 1660 — 1670 senesinde yaptırmış sanırım. Bu civardan fakir bir çocukmuş Greenshow. Sonradan çok zengin olmuş. Buralılar onun bu evi neden yaptırdığı hususunda pek anlaşamazlar. Kimisi burayı zenginliğin verdiği sevinçten inşa ettirdiğini kimisi ise alacaklılarının gözünü boyamak için yaptırdığını söyler. Fakat adam alacaklılarının gözünü pek boyayamamış. Bu evi yaptırdıktan sonra iflâs etmiş. İşte bu yüzden buraya 'Greenshow'un deliliği' adını takmışlar.

Horaca, binanın resmini çekerek sevinçle, «Tamam,» dedi. «Hatırlat da sana koleksiyonumdaki 310 numarayı göstereyim. İtalyan tarzı, mermer bir şömine bu. İnanılacak şey değil.» Eve bakarak ilâve etti. «Mr. Greenshow bu binayı yaparken nereden ilham aldı acaba?»

Raymond, başını salladı. «Bu gayet belli. Bence adam evvelâ Loire'deki şatolara gitmiş. Şu kulelere bak... Sonra Greenshow doğuda bir seyahate çıkmış. Tac Mahal'in tesirinde kaldığı muhakak.» İlâve etti. «Ben daha ziyade Magribi bölüğünü binanın Venedik saraylarını hatırlatan havasını beğeniyorum.»

— Acaba mimarı fikirlerini tatbike nasıl razı etmiş?

Raymond omuzunu silkti. «Bunu tahmin güç değil. Her halde mimar küçük bir servetle işten çekildi. Zavallı Greenshow ise iflâs etti.»

Horace, sordu. «Eve diğer taraftan bakalım mı? Yoksa izinsiz araziye mi girdik?»

Raymond, «Orası öyle,» dedi. «Fakat kızacaklarını sanmıyorum.»

Evin köşesine doğru yürüdü. Horace peşinden koştu.

«Fakat burada kim oturuyor, dostum? Yetimler mi? Yoksa yazı burada geçiren aileler mi? Burası okul olamaz. Zira oyun oynanacak yer yok.»

Raymond, omuzunun üzerinden cevap verdi. «Evde yine bir Greenshow oturuyor. İflâs sırasında ev satılmadı. Bu Greenshow'un oğluna kaldı. Adam cimrinin biriydi. Binanın sadece bir iki odasında oturdu. Bir kuruş bile harcamazdı. Belki de harcayacak kuruşu yoktu. Şimdi burada onun kızı oturuyor. Yaşlı, ekzantrik bir kadın.»

Raymond konuşurken bir taraftan da kendisini için için tebrik ediyordu. Horace Bindler, kritikti. Bu adamlar kırlar arasında bir hafta sonu geçirmek istediklerinden bahseder, sonra da canlarının sıkıldığını söylerlerdi. Yarın adam Pazar gazetelerini okuyarak vakit geçirecekti. Bu gün de Greenshow'un deliliğiyle meşgûldü işte. Raymond West, Horace Bindler'i meşhur koleksiyonunu zenginleştirmesi için buraya getirmişti. Bunu akıl edebildiği için de kendi kendisini tebrik ediyordu.

Evin köşesini dönerek, bir hayli ihmâl edildiği anlaşılan çim sahaya çıktılar. Bir köşede büyük, yapma bir 'kayalık bahçe' vardı. Bunun üzerine eğilmiş olan kadını gören Horace Bindler, neşeyle Raymond'un kolunu tuttu.

— Dostum, diye haykırdı. «Üzerindeki elbiseyi gördün mü? Çiçekli müslin bir esvab. Vaktiyle bunları oda hizmetçileri giyerdi. En kıymetli hatıralarımdan biri kırların arasında bir malikanede geçirdiğim günlere aittir. Beni böyle çiçekli bir elbise giymiş ve bone takmış bir oda hizmetçisi uyandırırdı. Evet, başına bone takardı ya. Müslindendi bu. Uzun kurdeleleri vardı. Yok... belki de kurdeleli şapkayı giyen alt kat hizmetçisiydi. Her ne hâl ise oda hizmetçisi de böyle çiçekli bir elbise giyen ve pirinç bir ibrikle sıcak su getirirdi.»

Çiçekli elbiseli kadın doğrulmuş, elinde çapayla onlara doğru dönmüştü. Kadın hakikaten dikkati çekecek bir tip-

ti. Karmakarışık, kırçıl saçlar, omuzlarına kadar iniyordu. Başına, İtalyada atların başına geçirilenlere benzer hasır bir şapka giymişti. Renkli, çiçekli esvap hemen hemen ayak bileklerine kadar iniyordu. Kadın açık havada dolaşmaktan yanmış, pek de temiz olmayan bir yüzü ve zeki bakışlı gözleri vardı.

Raymond West ona doğru gitti. «Bahçenize girdiğimiz için özür dileriz. Fakat biz de kalmakta olan Horace Bindler...»

Kritik, şapkasını çıkararak selâm verdi.

— ... şey... güzel binalara ve bunların tarihçelerine meraklıdır.

Raymond West, meşhur yazarlara has o rahat havayla konuşmuştu. Kendisi tanınmış bir insandı. Alelâde kimselerin cesaret edemiyeceği şeyleri yapabilirdi.

Miss Greenshow, arkasında yükselen kocaman binaya bakarak takdirle başını salladı. «Güzel bir evdir bu. Burayı büyük babam yaptırmış. Tabiî ben dünyada yokmuşum o zaman. Büyük babamın yerlileri şaşırtmak istediğinden bahsederler.»

Horace Bindler, söze karıştı. «Bu istediğini de yapmış her halde.»

Raymond West, «Mr. Bindler tanınmış bir kritiktir,» dedi.

Miss Greenshow'un kritikleri adam yerine koymadığı belliydi. Eve bakarak, «Bence bu büyük babamın dehasını gösteren bir abidedir.» diye başını salladı. «Bazı budalalar, 'Evi neden satmıyorsun? Niçin bir apartmanda oturmuyorsun?' derler. Apartman da ne işim var? Burası benim evim. Burada oturuyorum ben.» Bir ara maziyi düşündü. «Evvelâ üç kızdık. Laura bir rahiple evlendi. Babam ona para vermedi. Rahiplerin dünyevi şeylerle alâkası olmasını istemezdi. Laura, doğum yaparken öldü. Çocuğu da fazla yaşamadı. Nattie, binicilik hocasıyla kaçtı. Ta-

biî babam onu hemen mirasından çıkardı. Binicilik hocası Harry Fletcher yakışıklı bir adamdı ama ahlâksızın da biriydi. Nattie'nin onunla mesut olduğunu sanmıyorum. Her ne hal ise. O da fazla yaşamadı. Bir oğulları olmuştu. Çocuk bana arada sırada mektup yazıyor ama aslında o bir Greenshow değil. Greenshowların sonuncusu benim.» Gururla çöküк omuzlarını dikleştirerek, hasır şapkasını bir kaşının üzerine eğdi. Sonra da birdenbire dönerek, sert bir sesle, «Evet, Mrs. Grewell,» dedi. «Ne var?»

Evden biri çıkmış onlara doğru geliyordu. Miss Greenshow'la taban tabana zıttı o. Mrs. Greswell'in hafifçe maviye boyanmış kır saçları dikkat ve itinayla kıvrılmıştı. Sanki kadın bir kıyafet tablosuna bir Fransız Markizi kılığında girmek istemiş ve saçlarını ona göre yaptırtmıştı. Kadın, hafifçe hışırdayan siyah bir elbise giymeliydi ama onun sırtında da siyah suni ipekten pırıltılı bir esvap vardı. Fazla iri yarı olmamakla beraber, göğüsleri bir hayli büyüktü. Sesi ise inanılmayacak derecede kalındı. Kelimeleri dikkatle seçerek, hecelerin üzerinde durarak konuşuyordu. Bundan da gençliğinde kaba bir lehçeyle konuştuğu, bunu belli etmemek için kendini zorladığı anlaşılmaktaydı.

Mrs. Creswell, «Madam,» diye cevap verdi. «Balık henüz gelmedi. Alfred'e gidip balık almasını söyledim. Fakat bunu red etti.»

Miss Greenshow, beklenmedik bir şekilde, gıdıklanmış gibi bir ses çıkararak güldü. «Red etti ha?»

— Alfred çok küstah, Madam.

Miss Greenshow, topraklı iki parmağını ağzına götürerek, tiz bir ıslık çaldı. Sonra da olanca sesiyle, «Alfred!» diye bağırdı. «Buraya gel, Alfred!»

Evin köşesinden elinde kürekle bir genç çıktı. Delikanlının küstah ifadeli, yakışıklı bir çehresi vardı. Mrs. Creswell'e nefret ve hiddetle baktı.

— Beni mi çağırdınız, Miss?»

— Evet, Alfred. Aşağıya inip, balığı almağı red etmişsin. Öyle mi?

Alfred, hiddetle homurdandı. «Siz isterseniz giderim, Miss. Emretmeniz kâfi.»

— Ben de istiyorum tabiî. Yemekte balık yiyeceğim.

— Emredersiniz, Miss. Hemen giderim.

Küstah bir tavırla Mrs. Creswell'e bir göz attı. Kadın kızararak, usulca mırıldandı. «Bu kadarı da fazla artık.»

Miss Greenshow, «Tamam,» diye bağırdı. «Şimdi aklıma geldi. Bize de iki yabancı lâzımdı, değil mi Mrs. Creswell?»

Kadın şaşkın şaşkın ona baktı. «Afedersin, Madam...»

Mrs. Greenshow, başını salladı. «Ne için olduğunu anlamadın mı? Mirasa girecekler, vasiyetnameyi şahit olarak imzalayamazlar.» Raymond West'e döndü. «Öyle değil mi?»

Raymond, «Evet,» diye cevap verdi.

Miss Greenshow, «Ben bunu bilecek kadar kanundan anlarım,» dedi. «İkiniz de tanınmış adamlarsınız.» Çapayı yere attı. «Benimle kütüphaneye gelirmisiniz?»

Horace, heyecanla bağırdı. «Memnuniyetle.»

Onları camlı kapılardan içeri soktu. Duvarlarındaki brokarları solmuş, eşyaların üzerine örttüler örtülmüş, sarılı yaldızlı bir misafir odasından, geniş bir holden geçerek bir merdivenden çıktılar. Ve ikinci kattaki bir odaya girdiler.

Miss Greenshow, elini salladı. «Büyük babamın kütüphanesi.»

Horace, müthiş bir zevkle etrafına bakındı. Burası, tam koleksiyonuna yakışacak korkunç şeylerle doluydu. Eşyaların en olmadık yerlerinde sfenks kafaları vardı. Bir köşeye Paul ve Virginie'nin bronz heykelleri konulmuştu. Horace, üzerinde klâsik motifler olan bronz saatin resmi-

ni çekme arzusuna kapıldı.

Miss Greenshow, «Kitaplar fevkalâdedir,» dedi.

Raymond da kitaplara bakmağa başlamıştı zaten. Alâkasını çekecek bir eser yoktu burada. Galiba kitaplardan hiç biri de okunmamıştı. Doksan sene evvel beylerin kütüphanelere koymaktan zevk duydukları yaldızlı ciltli klâsiklerdi bunlar. Raflarda eski romanlardan da vardı. Fakat bunlar da pek okunmuş gibi durmuyordu.

Miss Greenshow, büyük bir masanın çekmesini karıştırmakla meşgûldü. Nihayet parşümene yazılmış bir vesika çıkardı.

— Vasiyetnamem... Paramı birine bırakmam lâzım. Daha doğrusu öyle söylüyorlar. Vasiyetname bırakmadan ölürsem her şey o binicilik hocasının oğluna kalacak. Herry Fletcher yakışıklı bir adamdı. Ama ahlâksızın biriydi o. Doğrusu bu evin onun oğlunun eline geçmesini istemem. Sanki bir itiraza cevap veriyormuş gibi ilâve etti. «Hayır. Burayı Creswell'e bırakacağım.»

— Kâhyaya mı?

— Evet. Ona her şeyi izah ettim. Bir vasiyetname yaparak malımı mülkümü ona bıraktım. Bu yüzden de ona aylık vermiyorum. Böylece hem masraftan kurtuluyorum, hem de Creswell canla başla çalışıyor. Beni yüz üstü bırakıp, gitmeği aklına bile getirmiyor. Kendisi pek de kibar değil mi? Halbuki babası muslukçuymuş. Öyle kurumlanması için hiç bir sebep yok.

Kadın, vesikayı açmıştı. Bir kalemi mürekkebe batırarak, imzasını attı. : Katherine Dorethy Greenshow.

— Tamam. İmzamı attığımı gördünüz. Şimdi sizde şahit olarak vasiyetnameyi imzalayın. Böylece kanuni şartları yerine getirmiş olalım.

Kalemi Raymond West'e uzattı. Genç adam bir an durdu. Yapması istenilen şeye karşı garip bir tiksinti duyuyordu. Beklenmedik bir şeydi bu. Sonra genç adam kâ-

ğıdın altına meşhur imzasını attı. Her gün en aşağı altı kişi kendisinden mektupla imzasını isterdi.

Horace, onda kalemi alarak alta kendi küçük imzasını ilâve etti.

Miss Greenshow, başını salladı. «Tamam.» Kitaplığa giderek bir an tereddütle durdu. Sonra camlı kapıyı açarak bir kitap aldı. Katladığı parşümeni bunun içine soktu. «Benim de kendime göre gizli yerlerim vardır.»

Kadın, kitabı yerine koyarken Raymond West eserin adını okudu. «Lady Audley'in sırrı...»

Miss Greenshow, yine gıdıklanmış gibi bir kahkaha attı. «O günlerin en fazla satan kitaplarından biri. Sizin yazıdıklarınıza pek benzemiyor, değil mi?»

Dostça bir tavırla Raymond'u dürttü. Genç adam, şaşırmıştı. Yaşlı kadının yazı yazdığını bile bilmediğini sanıyordu. Raymond West, edebiyat sahasında tanınmış bir isimdi ama eserlerinin en fazla satan kitaplar arasında olduğu iddia edilemezdi. Onu kitapları hayatın çirkin taraflarını aksettirmekteydi.

Horace, heyecanla sordu. «Afedersiniz, şu saatin resmini alabilirmiyim?»

Miss Greenshow, «Buyurun, buyurun,» diye cevap verdi. «Zannedersem onu Paris sergisinden almışlar.»

Horace başını salladı. «Her halde.» Fotografı çekti.

Miss Greenshow, «Burası büyük babamın ölümünden beri pek fazla kullanılmadı.» dedi. Masanın çekmeleri onun hatıra defterleriyle dolu. Her halde bunlar alâka çekici şeyler. Gözlerim çok bozuk olduğu için defterleri okumam imkânsız. Halbuki onları bastırmak istiyorum. Fakat her halde defterlerin üzerinde bir hayli çalışmak lâzım.»

Raymond West, atıldı. «Bu işi yapması için birini tutabilirsiniz.»

— Sahi mi? Bu da fikir. Bunu düşüneyim.

Raymond West, saatine bir göz attı. Daha fazla vaktinizi almayalım.

Miss Greenshow nazik nazik mırıldandı. «Görüştüğümüze çok memnun oldum. Evin köşesinden çıktığınızı görünce polis olduğunuzu sandım.»

Horace, sual sormaktan hiç kaçınmazdı. «Polis mi? Neden?»

Miss Greenshow, beklenmeyen bir şekilde cevap verdi. «Zamanı öğrenmek istiyorsan, polise sor,» diye şarkı söyleyerek, neşeyle Horace'i dürttü. Viktorya devrine has bu şakayı pek beğenmiş olacaktı ki, müthiş bir kahkaha da attı.

Eve dönerlerken Horace, memnun memnun içini çekti. «Doğrusu fevkalâde saatler geçirdim. O evde her şey var. Kütüphanede sadece bir ceset eksik. Bilirsin dedektif romanları yazanlar 'Kütüphanedeki cesede' pek meraklıdırlar. Her halde eseri yazarken Greenshow'un ki gibi bir kütüphaneyi tahayyül ederler.»

Raymond, «Eğer bir cinayetten bahsetmek istiyorsan,» dedi. «Jane teyzeyle konuş.»

— Jane teyzeyle mi? Yani Miss Marple'la mı? Horace biraz şaşalamıştı. Bir sene evvel tanıştığı o şirin ihtiyarcığın cinayetle ne alâkası olabilirdi?

Raymond, «Evet,» diye cevap verdi. «Cinayetler, Jane teyzenin ihtisası dahilindedir.»

— Çok enteresan, dostum! Fakat ne demek istiyorsun?

— Sözlerim açıktı. Raymond bir an durdu. «Bazıları cinayetlere karışırlar. Bazıları cinayet işlerler. Bazıları da ister istemez kendilerini bir cinayet tahkikatının ortasında bulurlar. Jane teyze bu üçüncü katagoridendir.»

— Şaka ediyorum.

— Hayır. Çok ciddiyim. Sana Scotland Yard'ın eski Müdürüyle, cinayet şubesinden bir kaç Baş Müfettişle ko-

nuşmanı tavsiye edebilirim.

Horace, bayağı sevinmişti. «Sürprizler birbirini kovalıyor.»

Çay içerlerken Raymond West'in karısı Joan West'e, genç kadının kuzini Lou Oxley'e ve ihtiyar Miss Marple'la olanları anlattılar, Miss Greenshow'un sözlerini dikkatle tekrarladılar.

Horace, «Fakat,» dedi. «O evde esrarengiz bir hava vardı. Düşese benzeyen bir Greenshow. Kibar kâhya. Kadın artık hanımının her şeyi kendisine bıraktığını biliyor. Belki çaydanlığa arsenik koyarak Miss Greenshow'u zehirler.»

Raymond, Miss Marple'a döndü. «Söyle Jane teyze. Cinayet işlenecek mi, yoksa işlenmiyecek mi? Sen ne dersin?»

Miss Marple, ciddî bir tavırla yönünü sardı. «Böyle şeylerle alay etmemelisin, Raymond... Tabiî arsenik pek alâ mümkün. Bu zehiri elde etmek o kadar kolay ki. Her halde bahçe tohumlarının durduğu yerde yatan otlarını ortadan kaldırmak için kullanılan arsenikten var.»

Joan West, sevgiyle, «Fakat, hayatım,» dedi. «Bu pek aşikâr olmaz mı?» Raymond West, «Vasiyetname yapmak o kadar mühim değil,» diye mırıldandı. «Her halde o zavallı ihtiyarın o korkunç evden başka bırakacağı bir şeyi de yok. O binayı da kim ister?»

Horace, cevap verdi. «Belki bir film şirketi veya bir otel... Yahut bir yurt.»

Raymond, «Onlar da evi ucuza kapatmağa kalkarlar,» dedi. Fakat Miss Marple başını sallamağa başlamıştı.

— Doğrusu ben seninle aynı fikirde değilim, Raymond'cuğum. Yani Miss Greenshow'un bir şeyi olmadığını sanmıyorum. Büyük baba, kolayca para kazanan, servetlerini harvurup harman savuran adamlardanmış sanırım.

Her halde Greenshow dediğin gibi iflâs etmiş. Fakat geride bir şeyler kalmış olması lâzım. Zira alacaklılar o evi bırakmazlardı. Halbuki bu Greenshow'un oğluna kalmış... Oğlu, ekseri olduğu gibi, babasının tam zıttıymış. Müthiş cimriymiş o. Her kuruşa bir düğüm atarmış. Bana kalırsa adam ölünceye kadar bir hayli para biriktirmiş. Miss Greenshow'un da ona çektiği belli. Kadın para harcamaktan hoşlanmıyor. Evet... Miss Greenshow'un ufak bir serveti olduğundan eminim.»

Joan West, mırıldandı. «O halde... acaba... bizim Lou'ya ne dersiniz.»

Herkes dönüp şöminenin önünde sessiz sedasız oturan Lou'ya baktı.

Genç kadın, Joan West'in kuziniydi. Bir kaç hafta evvel evliliği acı bir şekilde sona ermiş, Lou'da iki çocuğuyla ortada kalmıştı. Onlara bakacak parası da yoktu.

Joan devam etti. «Yani Miss Greenshow, hatıraları kitap halinde neşretmek istiyor ve defterleri okuyacak birini arıyorsa...»

Raymond, «Güzel bir fikir bu,» diye gülümsedi.

Lou, hafif bir sesle, «Ben bu işi yapabilirim,» dedi. «Hem vakit de geçirmiş olurum.»

Raymond bağırdı. «Miss Greenshow'a bir mektup yazayım.»

Miss Marple, düşünüyordu. «Acaba ihtiyar Miss Greenshow polisten bahsederken neyi kastediyordu.»

— Canım, kadın bir şaka yaptı.»

Miss Marple, heyecanla başını salladı. «Doğrusu bu bana Mr. Naysmith'i hatırlattı.»

Raymond merakla sordu. «Mr. Naysmith de kim?»

Miss Marple, «Arı yetiştirdi o,» diye cevap verdi. «Pazar gazetelerindeki bilmeceleri büyük bir ustalıkla hallederdi. Eğlence olsun diye herkese yanlış malûmat verirdi. Bazen bu yüzden başının belâya girdiği de olurdu.»

Hepsi de sustular. «Mr. Nasymith'i düşünüyorlardı. Fakat adamla Miss Greenshow'un arasında bir benzerlik bulamadıkları için, «Sevgili Jane teyze iyice yaşlandı artık» diye düşündüler. «Durup dururken alâkasız şeyler söyleyip duruyor.»

★

Horace Bindler, daha başka korkunç şeylerin resmini çekmeden Londra'ya döndü. Raymond West'de Miss Greenshow'a bir mektup yazarak Mrs. Lou Oxley adında birini tanıdığını, genç kadının hatıra defteriyle mükemmel bir şekilde meşgûl olabileceğini bildirdi.

Birkaç gün sonra cevap verdi. Eski tarz, titrek bir yazıyla yazılmıştı bu. Miss Greenshow, Mrs. Oxley'i tutmağı çok arzu ettiğini açıklıyor ve genç kadının gelip kendisini görmesi için bir gün de tayin ediyordu.

Lou, bildirilen saatte «Greenshow'un deliliği» ne gitti. Kendisine bolca para teklif eden Miss Greenshow'la hemen anlaştı ve ertesi günü çalışmağa başladı.

Genç kadın Raymond'a da «Sana çok minnettarım,» demeği unutmadı. «Her şey o kadar uygun düştü ki. Çocukları okula bırakacak oradan Greenshow'un deliliğine gideceğim. İşten dönüşte de çocukları okuldan alacağım... O ev ne acaip değil mi? İnsan ihtiyar kadını görünce adeta gözlerine inanmıyor.»

Lou, Greenshow'un deliliğinde geçirdiği ilk günü akşamı sabah olanları uzun uzun anlattı.

— Kâhya kadını fazla göremedim. On bir buçukta bana kahve ve bisküi getirdi. Mağrur bir tavırla dudaklarını büzmüştü. Benimle lûtfen bir iki kelime konuştu. Miss Greenshow'un beni tutmuş olması hiç hoşuna gitmiyor sanırım. Bir an durdu. Sonra devam etti. «Kadın bahçıvan Alfred'le de geçinemiyor. Alfred buralı ve zannedersem de bir hayli tembel. Kâhyayla o birbirleriyle hiç konuş-

muyorlar. Miss Greenshow o gururlu haliyle, 'Ben bildim bileli evde çalışanlarla, bahçıvanlar birbirleriyle hiç geçinemezler,' dedi. 'Büyük babamın zamanında da öyleydi. O zamanlar bahçede dört adam ve bir çocuk, evde ise sekiz hizmetçi çalışırmış. Ama yine de birbirleriyle kavga edermiş'»

Ertesi günü Lou, bana bir haber getirdi.

— Ne oldu biliyormusunuz? Miss Greenshow, yeğenine telefon etmemi söyledi.

— Ablasının oğlunamı?

— Evet. Genç adam yaz turnesine çıkmış olan ve bu ara Boreham'da temsiller veren bir kumpanyanın aktörlerindenmiş. Tiyatroya telefon edip, yarın öyle yemeğine gelmesi için haber bıraktım. Aslında bir hayli de eğlendim. Zira Miss Greenshow kâhyanın bunu bilmesini istemiyordu. Mrs. Greswell kendisini kızdıracak bir şey yapmış sanırım.

Raymond mırıldandı. «Bu heyecanlı tefrikanın devamı yarına...»

— Hakikaten vaziyet tefrikaya benziyor değil mi?... yeğenle konuşma,... 'et tırnaktan ayrılmaz,' lâfları,... yeniden yapılan bir vasiyetname,... eski vasiyetnamenin yırtılması.»

— Jane teyze yüzünüzde pek ciddi bir ifade var.

— Öyle mi, yavrum... Peki, Miss Greenshow bir daha polisten bahsetti mi?

Lou, şaşkın şaşkın ona baktı. «Polisten mi? Doğrusu böyle bir şeyden haberi yok.»

Miss Marple, «Miss Greenshow'un sözlerinin bir mânası olmalı, yavrum,» dedi.

Lou, ertesi günü neşeyle 'Greenshow'un deliliği' ne erişti. Açık ön kapıdan içeri girdi. Zaten evde kapı ve pencereler daima açıktı. Miss Greenshow'un hırsızlardan korkmadığı anlaşılıyordu. Bu hususta da haklıydı galiba. Zira

evdeki eşyaların çoğu bir kaç ton ağırlığındaydı. Bunların satılmaları da imkânsızdı.

Lou, bahçe yolundan ilerlerken Alfred'in yanından geçmişti. Genç kadın, Alfred'i ilk gördüğü zaman delikanlı ağaca dayanmış sigara içiyordu. Fakat Alfred Lou'yu farkeder etmez hemen süpürgeyi kapmış ve yaprakları süpürmeğe başlamıştı.

Lou, «Tembel bir genç diye düşündü. Ama yakışıklı. Yüzü bana birini hatırlatıyor.»

Yukarıya, kütüphaneye çıkmak üzere holden geçerken şöminenin üstüne asılmış olan Nathaniel Greenshow'un resmine baktı. Her halde bu adamın en zengin olduğu senelerde yapılmıştı. Resimde Nathaniel Greenshow, ellerini şişman göbeğini süsleyen altın kösteğin üzerinde kavuşturmuş ve geniş koltuğunda arkasına yaslanmıştı. Lou'nun gözleri adamın göbeğinden geniş çeneli, gür kaşlı, pos bıyıklı çehresine kayarken genç kadın, kendi kendine, «Galiba,» dedi. «Nathaniel Greenshow gençliğinde bir hayli yakışıklıymış... Galiba o biraz Alfred'e benziyormuş.»

Lou kütüphaneye girerek kapıyı arkasından kapadı. Daktilo makinesini açarak, masanın yanındaki çekmeden hatıra defterlerini çıkardı. Açık pencereden bahçe gözüküyordu. Miss Greenshow, sırtında çiçekli mor elbisesi, kayalık bahçeye eğilmiş, dikkatle yaban otlarını yakıyordu. Son iki gün yağmur yağmış ve otlar da alabildiğine büyümüştü.

Şehirde büyümüş olan Lou, «Eğer evim olursa,» diye düşündü. «Böyle kayalık bahçe istemem. Otları elle yolmak da çok güç olmalı.»

Çalışmağa başladı.

Mrs. Creswell, on bir buçukta kahve tepsisiyle içeri girdi. Kâhya kadının fena halde hiddetli olduğu belliydi. Tepsiyi vurarak masaya koyduktan sonra gözlerini tavana dikti.

— Öyle yemeğine misafir var. Evde damla yemek yok. Şimdi ben ne yapacağım. İşte bütün öğrenmek istediğim bu. Alfred'i koydunsa bul.

Lou, mırıldandı. «Ben gelirken bahçe yolunu süpürüyordu.»

— Tabiî... O iş kolay da ondan.

Mrs. Creswell, hiddetle odadan çıktı. Kapıyı çarparak kapattı. Lou, kendi kendine güldü. Acaba Miss Greenshow'un yeğeni nasıl bir adamdı.?

Kahvesini bitirerek, tekrar işine döndü. Nathaniel Greenshow, hatıra defterine iyice açılmıştı anlaşılan. Civardaki bir kasabanın hanında çalışan kadının güzelliğine dair olan bir kısmı okuyan Lou, eserin bazı yerlerinin atılması gerekeceğini düşündü.

Genç kadın bu düşünceye dalmışken birdenbire irkildi. Bahçeden bir çığlık aksetmişti. Ayağa fırlayarak açık pencereye koştu. Miss Greenshow kayalık bahçeden ayrılmış sendeliyerek eve doğru geliyordu. Ellerini göğsüne bastırmıştı. Parmaklarının arasından ucu tüylü bir şey uzanıyordu. Lou, aptal aptal, «Fakat bu bir ok,» dedi.

Başına eski hasır şapkasını geçirmiş olan Miss Greenshow'un kafası önüne düştü. Kadın hafif bir sesle Lou'ya seslenmeğe çalıştı. «... vurdu... o herif beni... Bir okla... vurdu... yardımcı çağır...»

Lou, kapıya koştu. Tokmağı çevirdi ama kapı açılmadı. Genç kadın asıldı asıldı. Ve ancak neden neden sonra kapının dışardan kitlenmiş olduğunu anladı. Tekrar telâşla pencereye atıldı.

— Beni içeri kitlemişler.

Arkası Lou'ya dönük olan Miss Greenshow ayakta sendeliyor ve daha ilerdeki bir pencereden baktığı anlaşılan kâhya kadına sesleniyordu.

— Polis çağır... Telefon et...

Sonra tıpkı bir sarhoş gibi iki tarafına yalpalayarak misafir salonunun camlı kapılarından birinden girdi ve böylece gözden kayboldu. Bir dakika sonra Lou bir şangırtı duydu. Genç kadın hayalinde bu sahneyi canlandırdı. Her halde Miss Greenshow üzerinde Servis çay takımı bulunan küçük masaya çarpmıştı.

Lou, ümitsiz bir tavırla kapıyı yumruklayarak haykırdı. Pencerenin dışında tutunarak inebileceği yağmur borusu veya sarmaşık da yoktu.

Nihayet kapıyı yumruklamaktan yorularak, tekrar pencereye gitti. Kâhya da daha ilerideki kendine ait oturma odasının camından başını çıkarmıştı.

— Gelin beni dışarı çıkarın, Mrs. Oxley. Beni içeri kitlemişler.

— Beni de öyle.

— Eyvah! Ne feci değil mi? Polise telefon ettim. Bu odada da bir telefon var. Fakat bizi içeri neden kitlediklerini anlıyamıyorum. Anahtarın kilitte döndüğünü bile duymadım ya siz?

— Ben de hiç bir şey duymadım. Ne yapacağız bilmem ki.. Belki Alfred bizi duyar. Lou, olanca sesiyle bağırmağa başladı. «Alfred! Alfred!»

— Her halde küçük bey yemeğe gitti. Saat kaç?

Lou, saatine bir göz attı. «Onu ikiyi yirmi beş geçiyor.»

— Acaba... acaba...

Lou, «Acaba Miss Greenshow öldü mü?» diye sormak istiyordu. Fakat kelimeler boğazına takılıp kalmıştı sanki.

Beklemekten başka yapılacak bir şey yoktu. Genç kadın, pencerenin kenarına ilişti. Ona asırlar kadar uzun gelen bir müddet sonra evin köşesinden miğferli, üniformalı bir polis çıktı. Lou, pencereden sarktı. Adam da eliyle gözlerini siper ederek ona baktı. Konuşmağa başladığı za-

man sesi hiddet doluydu.

Sitem eder gibi, «Ne oluyor burada?» dedi.

Lou'yla Creswell, pencerelerinden heyecanla olanları anlatmağa başladılar.

Polis not defteriyle kalemini çıkardı. «Demek siz, iki hanım yukarı koştunuz ve kendinizi odalarınıza kitlediniz? İsimlerinizi öğrenebilirmiyim?»

— Hayır, hayır. Bizi biri içeri kitledi. Gelin de bizi dışarı çıkarın.

Polis hiddetle, «Zamanı gelince onu da yaparız,» diyerek kapıdan girip gözden kayboldu.

Lou yine beklemeğe başladı. Bir ara bir otomobil sesi duydu. Asırlar sonra evvelâ Mrs. Creswell'in sonra da genç kadının kapısı açıldı. Halbuki aslında aradan üç dakika geçmişti. Kapıyı açana komiser muavini önceki polisten daha zekiye benziyordu.

— Miss Greenshow?» Lou'nun sesi titriyordu. «Ne... ne oldu?»

Komiser muavini hafifçe öksürdü. «Size fena bir haber vereceğim için müteessirim, madam. Vaziyeti Mrs. Creswell'e açıkladım. Miss Greenshow ölmüş.»

Mrs. Creswell, «O öldürüldü,» diye başını salladı. «Bir cinayete kurban gitti.»

Komiser muavini tereddütle mırıldandı. «Bu bir kaza da olabilir. Kasabalı çocuklar ok ve yayla oynamaktan pek hoşlanırlar.»

Yine bir araba sesi duyuldu. Komiser muavini, «Her halde müfettiş geldi,» diyerek merdivenlerden inmeğe başladı.

Fakat gelen müfettiş değildi. Lou'yla Mrs. Creswell merdivenden indikleri sırada genç bir adam tereddütle sokak kapısından içeri girerek, durakladı. Biraz da şaşkın bir tavırla etrafına bakındı.

Sonra da Lou'ya aşina gelen bir sesle konuşmağa baş-

ladı. Belki de sesi Miss Greenshow'unkini hatırlatıyordu.

— Şey... afedersiniz... Miss Greenshow burada mı oturuyor?

Komiser muavini ona yaklaştı. «Adınızı öğrenebilirmiyim?»

Genç adam, «Adım Fletcher,» diye cevap verdi. «Nat Fletcher. Ben Miss Greenshow'un yeğeniyim.»

— Ya,... öyle mi? Çok,... müteessirim...

Nat Fletcher sordu. «Bir şey mi oldu?

— Bir... kaza... oldu. Teyzenizi bir okla vurdular. Bu boynundaki damarı kesti...

Mrs. Creswell, o eski nazik tavırlarını bir tarafa bırakarak heyecanla bağırdı. «Teyzenizi öldürdüler! Teyzenizi öldürdüler!»

★

Müfettiş Welch, sandalyesini masaya döndürerek odadaki dört kişiyi teker teker süzdü. Ayni günün akşamıydı bu. Müfettiş Welch, tekrar Lou Oxley'le konuşmak için Raymond West'in evine gelmişti.

— «Kadının bu sözleri söylediğinden eminmisiniz? O «Vurdu... o herif beni okla vurdu... yardımcı çağırın mı çağır,...» mı dedi?

Lou, başını salladı. «Evet.»

— Saat kaçta oldu bu?

— Hadiseden bir iki dakika sonra saatime baktım. O zaman on ikiyi yirmi beş geçiyordu.

— Saatiniz iyi işler mi?

— O sırada duvardaki saate de baktım.

Müfettiş Welch, Raymond West'e döndü. «Anlaşıldığına göre bir hafta evvel siz ve Mr. Horace Bindler Miss Greenshow'un vasiyetnamesini şahit sıfatıyla imzalamışsınız.»

Raymond, «Greenshow'un deliliği» ne gittikleri gün olanları kısaca anlattı.

Welch, «Bu sözleriniz mühim olabilir,» diye mırıldandı. «Demek Miss Greenshow, her şeyini kâhyası Mrs. Creswell'e bırakacağını size açık açık söyledi. Mrs. Creswell ölümü üzerine bir hayli şeye konacağı için kadına aylık da vermiyordu.»

— Evet. Miss Greenshow bana böyle söyledi.

— Acaba Mrs. Creswell bu vaziyetin farkındamıydı?

— Bundan eminim. Zira Miss Greenshow, benim yanımda mirasa girenlerin vasiyetnameye şahit sıfatiyle imza atamıyacaklarını söyledi. Mrs. Creswell de onun ne demek istediğini gayet iyi anladı. Zaten Miss Greenshow, Mrs. Creswell'e böyle bir anlaşma yapmış olduklarını da anlattı.

— Demek Mrs. Creswell, kadının ölümünün menfaatine olduğuna inanıyordu. Cinayet için mükemmel bir sebep bu. Eğer kadını cinayet sırasında odasına kitlememiş olsalardı ilk iş ondan şüphe ederdik. Mrs. Oxley'i de odaya kitlemişler. Miss Greenshow da bir erkeğin kendisini vurduğunu söylemiş.

— Kadının odaya kitlenmiş olduğunu kati şekilde tesbit ettiniz mi?

— Tabiî. Komiser muavini Cayley dışarı çıkarmış. Kilit, o büyük anahtarlara mahsus, eski tip şeylerdenmiş. Anahtar, kapının üstündeymiş. Bunun içerden çevrilmesi de imkânsızmış. Mrs. Creswell'in odaya kitlenmiş olduğunu ve dışarı çıkamadığını kati şekilde kabul etmek zorundayız. İçerde ok ve yay da yokmuş. Zaten Miss Greenshow bir pencereden vurulmuş olamaz. Okun yaptığı açı bunu gösteriyor... Açıkçası Mrs. Creswell'in bu işle bir alâkası yok. Bir an durdu. Sonra da devam etti. «Sizce Miss Greenshow şakacı bir kadınmıydı?»

Köşede oturan Miss Marple, çabucak başını kaldırdı.

«Demek Miss Greenshow aslında Mrs. Creswell'e hiç bir şey bırakmadı.»

Müfettiş Velch, hayretle yaşlı kadına baktı. «Çok zekisiniz, Madam. Hakikaten vasiyetnamede Mrs. Creswell'in adı bile yok.»

Miss Marple, başını salladı. «Tıpkı Mr. Naysmith gibi. Miss Greenshow, Mrs. Creswell'e her şeyini ona bırakacağını söyledi ve böylece kadına aylık vermekten kurtuldu. Sonra da parasını başkasına bıraktı. Tevekkeli hayatından o kadar memnundu. Tevekkeli, vasiyetnameyi 'Lady Audley'in sırrı' adlı kitabın içine koyarken keyifli keyifli gülmüyordu.»

— Şansımız varmış da Mrs. Oxley bize o vasiyetnamenin nerede olduğunu söyledi. Yoksa bunu günlerce arayacaktım.

Raymond West, mırıldandı. «Viktorya devrinde yaşayanlara göre bir nükte.»

Lou, «Demek sonunda her şeyini yeğenine bırakmış?»

Müfettiş, başını salladı. Hayır. Miss Greenshow, Nat Fletcher'e bir şey bırakmamış. Ben bu civara yeni geldim ama Greenshow'lan hakkında bir sürü dedikodu dinledim. Rivayete göre genç binicilik hocasına hem Miss Greenshow aşıkmış, hem de kız kardeşi. Adam, Miss Greenshow'la değil onun kardeşiyle kaçmış... Hayır, Miss Greenshow yeğenine bir şey bırakmamış.» Bir an durarak, çenesini oğuşturdu. «Her şeyini Alfred'e bırakmış.»

Joan, hayretle bağırdı. «Bahçıvan Alfred'e mi?»

— Evet, Mrs. West. Alfred Palloch'a.

Lou, haykırdı. «Fakat neden?»

Miss Marple, usulca öksürerek mırıldandı. «Belki yanılıyorum ama galiba ortada bazı ailevi sebepler vardı.»

Müfettiş, «Evet,» diye cevap verdi. «Öyle de diyebilirsiniz. Bütün kasabalılar işin iç yüzünü biliyorlar. Anladığıma göre Alfred'in büyük babası, Nathaniel Greenshow'-

un gayrı meşru oğluymuş.»

Lou, «Tamam!» diye bağırdı. «Birbirlerine o kadar da benziyorlardı ki. Bunu bu sabah farkettim.»

Genç kadın, Alfred'in yanından geçtikten sonra eve girişini ve ihtiyar Greenshow'un portresine bakışını hatırlamıştı.

Miss Marple, «Her halde Mis Greenshow Alfred'in o evde iftihar edeceğini düşündü,» dedi. «Hafta onun 'Greenshow'un deliliğinde' oturmağı isteyeceğine kani oldu. Halbuki yeğeni orada oturmayacak, evi kabil olduğu kakadar çabucak satacaktı. O genç aktör değil mi? Şu ara hangi piyeste oynuyor?»

Müfettiş Welch, «İhtiyarlar böyledir,» diye düşündü. «Mevzuudan mevzuuya atlarlar.» Fakat yine de nezaketle cevap verdi. «Zannedersem arka arkaya James Barrie'nin piyesleri oynuyorlarmış.»

Miss Marple düşünceli düşünceli, «Barrie,» diye mırıldandı.

Müfettiş Welch, «Bütün kadınların bildikleri,» dedi. Sonra kıpkırmızı kesilerek, çabucak ilâve etti. «Bir piyesin ismi bu. Doğursu ben pek sık sık tiyatroya gitmem. Fakat karım geçen hafta bu piyesi görmüş. Çok iyi oynuyorlarmış.»

Miss Marple, «Barrie çok hoş piyesler yazmıştır,» diye cevap verdi. «Fakat dostum General Easterly'le Barrie'nin 'Küçük Mary'sini görmeğe gittiğimiz zaman...» üzüntüyle başını salladı. «İkimiz de ne tarafa bakacağımızı şaşırdık.»

'Küçük Mary' piyesini görmemiş olan müfettiş şaşkın şaşkın ona baktı. Miss Marple, izah etti. «Gençliğimde kimse 'karın' lâfını ağzına almazdı, Müfettiş Welch.»

Adamcağız daha da şaşaladı. Miss Marple, kendi kendine Barrie'nin piyeslerinin adını söylüyordu. «'Bulunmaz uşak.' Çok zekice bir eserdi bu. 'Mary Rose'... çok hoştu.

Ağladığı mı halâ hatırlıyorum. Sonra 'Sindrella için bir öpücük,' vardı. A, tabiî?»

Müfettiş Welch'in tiyatroya ayıracak zamanı yoktu. O tekrar esas konuya döndü.

— «Şimdi mesele şu: Alfred Pallock, Miss Greenshow'un her şeyi kendisine bıraktığını biliyormuydu? Kadın bunu açıkça kendisine söylemişmiydi?» İlâve etti. «Anlıyacağınız kasabada bir 'Okçuluk Kulübü,' var. Alfred Pallock da oranın âzası. Üstelik delikanlı da çok iyi atıcı.

Raymond West, «O halde mesele basitleşmiyor mu?» diye sordu. «Katil Alfred olmalı. Ancak kadınları odalara o kitleyebilirdi. Onların o saatte nerede olduklarını yine Alfred biliyordu.»

Müfettiş ona baktı. «Alfred'in şahidi var.» Yüzünde üzgün bir ifade belirmişti.

— Ben böyle şeylerden nefret ederim.

Müfettiş, «Belki,» dedi. «Fakat siz bir yazar olarak konuşuyorsunuz.»

Raymond West, dehşetle bağırdı. «Ben dedektif romanları yazmam.»

Müfettiş Welch, devam etti. «Böyle şeylerden şüphe ettiğinizi söylemek kolay. Fakat maalesef hakikatleri göz önüne almak zorundayız.» İçini çekti. «Şüpheli üç kişi var. Bu üçüde cinayet işlenen yerin yakınlarındaymış. Fakat işin garibi cinayeti bu üçünün de işlemiş olması imkânsız. Kâhya kadını anlattım. Miss Greenshow'un yeğeni Nat Fletcher kadın okla vurulduğu sırada, bir kaç kilometre ötedeki garajdaymış. Arabasına benzin doldurtuyor ve yolu soruyormuş. Alfred Pallock'a gelince... Altı kişi onun on ikiyi yirmi geçe 'Köpek ve kaz' barına gittiğine yemin etmeğe hazır.

Raymond West, ümitle, «Delikanlı mahsus şahit bulmak için böyle yaptı,» dedi.

Müfettiş Wech, içini çekti. «Belki. Eğer öyleyse bun-

da da muvaffak oldu.»

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Raymond, Miss Marple'ın düşünceli bir tavırla, dimdik oturduğu köşeye döndü. «İş sana kaldı, Jane teyze. Müfettiş, işin içinden çıkamadı. Komiser muavini de öyle. Ben de öyle. Joan da öyle. Lou da öyle. Fakat mesele senin için çok basit. Öyle değil mi?»

Miss Marple, «Pek de değil Raymond'cuğum,» diye mırıldandı. «Sonra... cinayet bir oyun değil. Her halde Miss Greenshow ölmeği istemezdi. Üstelik pek haince bir cinayet bu. İyice plânlanmış ve soğuk kanlılıkla işlenmiş. Bu alay edilecek bir şey değil.

Raymond, mahcup olmuştu. «Afedersin. Ben aslında öyle katı kalpli bir insan değilim. İnsan, duyduğu dehşet hissini azalatmak için böyle şakacı bir tavır takınıyor.»

Miss Marple, «Bu da modern bir alışkanlık,» dedi. «Bütün bu harpler ve cenazeler hakkında yapılan nükteler. Evet, belki ben senin katı kalpli olduğunu söylediğim zaman düşüncesizlik ettim.»

Joan, mırıldandı. «Miss Greenshow'u hiç tanımıyorduk.»

Miss Marple, «Çok doğru,» diye başını salladı. «Joan'cığım sen kadını tanımıyordun. Ben de öyle. Raymond, kendisiyle bir akşam üzeri konuşmuştu. Lou ise kadını iki günden beri tanıyordu.»

Raymond, israr etti. «Haydi Joan teyze. Bu mesele hakkındaki fikirlerini söyle. Sizce bir mahzuru yok ya, Müfettiş Welch?»

Müfettiş nazik nazik, «Ne münasebet!» dedi.

— Yavrum. Kadını öldürmeği üç kişi düşünmüş olabilirdi. Fakat bu üçünün de cinayetle alâkası olmadığı ortaya çıktı. Cinayeti onlar işlemiş olamazlardı. Bunun sebebi de basitti. Miss Greenshow'u kâhya öldürmüş olamazdı, zira kadını odasına kitlemişlerdi. Mrs. Greenshow da kendisini bir erkeğin vurduğunu söylemişti. Cinayeti bah-

çıvan işlemiş olmazdı. Çünkü kadın öldürüldüğü sırada o. 'Köpek ve Kaz' barındaydı. Katil, yeğen de olamazdı. Zira o cinayet sırasında bir kaç kilometre uzaktaydı.

Müfettiş, «Mükemmel,» dedi.

— Bu işi bir yabancının işlemiş olması da imkânsız. O halde ne olacak?

Raymond atıldı. «Müfettişin öğrenmek istediği de bu.»

Miss Marple, özür dilermiş gibi mırıldandı. «İnsan bazen hâdiselere ters taraftan bakar. Bu üç kişinin yerlerini veya hareketlerini değiştirirsek,... o zaman cinayet saatini de değiştirmiş olamazmıyız?»

Lou sordu. «Yani hem kolumdaki, hem de duvardaki saat yalnışmıydı?»

Miss Marple, «Hayır, yavrum,» dedi. «Ben onu kasdetmedim. Yani senin cinayet işlendiğini sandığın sırada cinayet işlenmiyordu.»

Lou bağırdı. «Fakat bunu gözümle gördüm.»

— Ben kendi kendime bunu sana mahsus gösterip göstermediklerini soruyordum. Yani kendi kendime, 'Lou'ya bu işi sırf bu yüzden mi verdiler?' diye düşünüyordum.

— Ne demek istiyorsun, Jane teyze?

— Vaziyet biraz acaip değil mi, yavrum. Miss Greenshow para sarfetmekten hiç hoşlanmıyordu. Fakat seni işe aldı ve sana bol para vermeğe de razı oldu. Senin ikinci kattaki kütüphanede çalışman bazı kimselerin işine geliyordu sanırım. Pencereden bakacak ve şahitlik edecektin. Miss Greenshow'la bir akrabalığı olmayan, sözüne güvenilir bir yabancıydın sen. Cinayetin vakit ve yerini de yine sen tesbit edecektin.

Lou, hayretle ona baktı. «Yani Miss Greenshow kendini öldürtmek niyetindemiydi?»

Miss Marple, «Ben şunu demek istiyorum,» diye cevap verdi. «Sen aslında Miss Greenshow'un, Raymond'un bir

kaç gün önce konuştuğu Miss Greenshow olması şart değil ki?» Lou'nun cevap vermesine vakit bırakmadan sözlerine devam etti. «Biliyorum kadın o eski tip dallı elbiseyi ce acaip şapkayı giyiyordu. Saçları da karma karışıktı. Yani, kadın Raymond'un geçen hafta sonunda bize anlattığı Miss Greenshow'un tarifine çok benziyordu. Fakat o iki kadın yaş, boy ve en bakımından birbirlerine uyuyorlardı. Yani Miss Greenshow ve kâhya Mrs. Creswell.»

Lou bağırdı. Fakat kâhya şişman. Koskocaman göğüsleri var onun.

Miss Marple öksürdü. «Fakat, yavrum. Son zamanlarda... ben... o şeylerin... hiç de hoş olmayan bir şekilde... vitrinlerde teşhir edildiğini gördüm. Yani... insan her istediği... ölçüde... göğüsleri olması gayet kolay.»

Raymond sordu. «Ne demek istiyorsun, teyze?»

— Ben şunu düşünüyordum, yavrum. Lou'nun orada çalıştığı iki üç gün zarfında bir kadın iki rolüde oynamış olabilir. Lou, sen kendin de kâhya kadını pek görmediğini, onun sadece sabahları sana kahve getirdiğini söyledin. İnsan o zeki aktörlerin, bir iki dakika içerisinde kılık değiştirip, başka başka kimselermiş gibi sahneye çıktıklarını görüyor. Kâhya kılığını kolaylıkla değiştirebilirdi. Belki o markizleri hatırlatan saçlar bir peruktu. Kolaylıkla takılıp çıkarılıyordu.»

— «Bana kalsa! Yani Miss Greenshow daha ben orada çalışmağa başlamadan evvel mi öldürülmüştü?»

— Hayır öldürülmemişti. Zannedersem ilâçla uyutulmuştu. Kâhya kadın gibi bir ahlâksız bunu kolayca yapabilirdi. Sonra Miss Greenshow'un kılığında seni tuttu. Belirli bir zamanda senden yeğenine telefon edip onu yemeğe çağırmasını istedi. Miss Greenshow'un asıl Miss Greenshow olmadığını bir tek kişi anlayabilirdi. Alfred yani. Fakat orada çalıştığı iki gün, hava yağmurluydu. Miss Greenshow da evden çıkmadı. Alfred de kâhya kadınla kayga-

lı olduğu için içeri girmedi. Son sabah ise Alfred bahçe yolunu süpürüyordu. Miss Greenshow ise kayalık bahçeyle meşgûldü. Doğrusu o kayalık bahçeyi görmek isterim.

— Yani Miss Greenshow'u Miss Creswell'mi öldürdü.

— Bence, kadın sana kahve getirdikten sonra, dışarı çıkarak kapıyı kitledi. Baygın haldeki Miss Greenshow'u aşağıya, misafir odasına götürdü. Kendisi Miss Greenshow kılığına girerek, senin pencerede görebileceğin bir yere, kayalık bahçeye giderek çalışmağa başladı. Sırası gelince bağırarak, sendeliye sendeliye eve doğru geldi. Ellerinin arasında bir ok vardı. Bunu sanki ok boğazına saplanmış gibi tutuyordu. İmdat isteyerek, şüphelerin kâhya kadının üzerinde toplanması için 'O herif beni vurdu,' dedi. Aynı şekilde sanki Mrs. Creswell'i görüyormuş gibi, yukarıya, pencerelerden birine doğru seslendi. İçeri girer girmez, üzerinde çay takımı bulunan masayı devirdi. Çabucak yukarı çıkarak, markiz saçına benzeyen peruğunu taktı. Böylece bir iki dakika sonra başını pencereden dışarı çıkararak, içeri kitlenmiş olduğunu söyledi.»

Lou, itiraz etti. «Fakat kadını içeri hakikaten kitlemişlerdi.»

— Biliyorum. Bu da polisin işi işte.

— Hangi Polisin?

— Evet, hangi polisin. Müfettiş Welch, cinayet yerine nasıl ve ne zaman geldiğinizi söylermisiniz?

Müfettiş biraz şaşırmış gibiydi «On ikiyi yirmi dokuz geçe, Miss Greenshow'un kâhyası Mrs. Creswell telefon ederek, hanımının vurulduğunu haber verdi. Komiser muavini Cayley derhal bir arabayla yola çıktı ve on ikiyi otuz beş geçe eve erişti. Misafir salonunda Miss Greenshow'un ölüsünü buldu. Mrs. Oxley'le Mrs. Creswell ise odalarında kitliydiler. Ben de daha sonra geldim.»

Miss Marple, Lou'ya döndü. «Görüyorsun ya, yavrum. İlk gelen memur aslında polis filân değildi. Sen onu bir

daha düşünmedin. Her kesde öyle yapar zaten. Bir üniformalı polisin üzerinde durmaz.»

— Fakat kim... neden?

— İlk 'Kim' sualini alalım. Eğer 'Cindrella için bir öpücük' piyesini oynuyorlarsa, bunda eser kahramanı bir polistir. Nat Fletcher'in sahnede giydiği elbiseyi ödünç alması kâfidir. Garajdakilerin dikkatini bilhassa saate çekerek yolu sorar. Saatin on ikiyi beş geçtiği garajdakilerin aklında kalır tabiî... Ondan sonra Nat Fletcher arabasını hızla sürer. Bunu bir köşede bırakarak, Polis elbisesini giyer ve 'rolünü oynar.'

— Fakat neden?... Neden?

— Birinin kâhya kadının kapısını dışardan kitlemesi ve oku Miss Greenshow'un boğazına saplaması lâzımdı. Oku atabilirsin. Fakat bazen bunu bıçak gibi de kullanabilirsin. Yalnız bu biraz kuvvet ister.

— Yani cinayeti kâhyayla yeğeni mi işledi?

— Tabiî. Öyle sanıyorum. Bence ana oğul onlar.

— Fakat Miss Greenshow'un kardeşi seneler önce ölmüş!

— Fakat kocasının tekrar evlendiği muhakkak. O, böyle sık sık evlenecek bir tipmiş. Bana kalırsa çocuk da öldü. Bu yeğen de aslında binicilik hocasının ikinci karısından olan oğluydu. Miss Greenshow'un akrabası değildi o. Kadın, kâhya olarak iş buldu ve vaziyeti anlamağa çalıştı. Sonra genç adam Miss Greenshow'a yeğeniymiş gibi mektup yazarak kendisini ziyarete geleceğini bildirdi. Belki polis üniforması giyeceğinden bahsederek bir şaka yaptı. Veya kadını piyesi görmeğe dâvet etti. Zannedersem Mrs. Greenshow hakikaten şüphelenerek genç adamı görmeği red etti. Miss Greenshow vasiyetname yapmadan öldüğü takdirde her şey Nat Fletcher'e kalacaktı. Fakat kadın vasiyetname yapıp her şeyi kâhya kadına bırakaca-

ğını söyleyince, ana oğul işin daha katileştiğine inandılar.

Joan itiraz etti: «Peki ama neden ok kullandılar? Bu o kadar olmayacak bir şeydi ki.»

— Bilâkis, pek değildi. Alfred bir okçular kulübüne âzaydı. Ana oğul cinayeti Alfred'in üzerine yıkmak niyetindeydiler. Fakat Alfred on ikiyi yirmi geçe bara giderek onların plânlarını alt üst etti. Delikanlı zaten daima vaktinden evvel işi bırakıp kaçıyordu.

Başını salladı: «Doğrusu bu hiç de hoş değil. Alfred'in tembelliği onun hayatını kurtardı.»

Müfettiş, hafifçe öksürdü. «Şey... Bu faraziyeleriniz çok alâka çekici. Tabiî önce tahkikat yapacak...»

Miss Marple'la Raymond West, kayalık bahçenin yanında durarak içi kuru bitkilerle dolu olan sepete baktılar. Yaşlı kadın başını salladı. «Çam çiçeği, şimşek otu, taş kıran, Alison... Evet, işte bana lâzım olan deliller. Dün sabah burada otları yakan kadın bahçıvanlıktan hiç anlamıyormuş. Yaban otlarıyla birlikte çiçekleri de koparmış... Bundan da haklı olduğum anlaşılıyor. Beni buraya getirdiğin için çok teşekkür ederim, Raymond'cuğum. Burayı görmeği çok istiyordum.»

Raymond'la Greenshow'un deliliği denilen acaip taş yığınına baktılar.

Sonra hafif bir öksürük duyarak döndüler. Yakışıklı bir genç de eve bakıyordu. Alfred Pallock'du bu. «Ne kocaman yer değil mi? Buranın bir aile için çok büyük olduğunu söylüyorlar. Böyle şeylerden pek anlamam. Ama eğer totodan para kazansaydım, muhakkak böyle bir ev yaptırırdım.» Onlara bakarak mahcup mahcup güldü. «Her halde artık açıklayabilirim. Burayı büyük babamın babası yaptırmış... Eve, 'Greenshow'un deliliği' diyorlar ama bence harikulâde bir yer bu.»

S O N